

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 15 18 08 16 002 8

PL
248
N28A8
1885

Naci, Mu'allim
Ateşpare Tem. 2

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

Naci, Mu'allim

معلم ناجی

آتشپاره

Ātespāre

ویردم آتش دلره سوز دل آواره دن
ایلدام ایجاد بیک یانغین بر آتشپاره دن

تمثیل ثانی

PL

248

N28A8

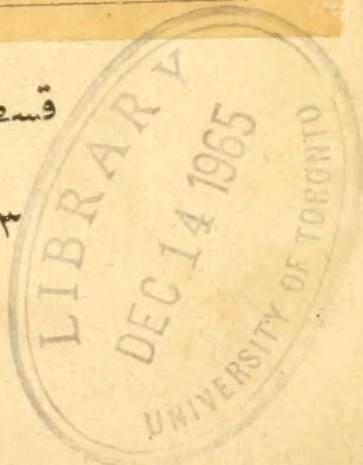
1885

معارف عمومیه نظارت جدیده سرتیله

قسطنطینیه

1030610

۱۳۰۳

7-71

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

صف	نحویه	تعداد	صف	نحویه	تعداد	صف	نحویه	تعداد
۱	قصیده	۷۶	۷۵	مرثیه	۱۱۶	۲	نحویه	۱۱۷
۳	کبوتر	۷۸	۷۷	لوص	۱۱۷	۷	قصیده	۱۱۸
۴	قوزی	۷۹	۷۶	بر خوش شنید	۱۱۹	۹	کبوتر	۱۱۹
۵	قلنسو	۸۱	۷۹	قوموں کے پیدا کی	۱۲۰	۱۵	قوزی	۱۲۰
۶	شام غریبانہ	۸۱	۷۶	نفرع	۱۲۱	۲۰	قلنسو	۱۲۱
۷	فرقہ	۸۴	۷۷	نیاز اسپرانہ	۱۲۲	۲۲	شام غریبانہ	۱۲۲
۸	{ فرقہ	۸۴	۷۷	قرد نفیج	۱۲۴	۲۷	نلا غنی	۱۲۴
۹	نلا غنی	۸۵	۷۷	سکا بہ	۱۲۴	۲۹	لودھی	۱۲۴
۱۰	میخانہ دہ بیویں شہ	۸۸	۷۷	کوزل	۱۲۶	۲۹	بر عجی بھیات	۱۲۶
۱۱	فریاد	۸۹	۷۷	اسنفا	۱۲۷	۲۹	اسیر حرب	۱۲۷
۱۲	لھار سباب	۹۱	۷۷	بر کھلی کلبہ	۱۲۸	۴۴	آدمی	۱۲۸
۱۳	{ جہاں اینہ خذات پائس پیغور خذات	۹۴	۷۷	تصویر جانانہ	۱۲۹	۴۵	محب و طاغ بختی	۱۲۹
۱۴	منتاب پھر مالم آب	۹۸	۷۷	اوسم	۱۲۷	۵۱	تلخ	۱۲۷
۱۵	در ده ده تبدیل	۱۰۰	۷۷	کل	۱۲۰	۵۵	عصرہ شکرانہ	۱۲۰
۱۶	۱۰۲	۷۷	۷۷	نفرع	۱۲۲	۵۹	ساق زدہ بخرا بیویں شہ	۱۲۲
۱۷	۱۰۴	۷۷	۷۷	غنجہ پر مردہ	۱۲۲	۶۴	ای تھوار طو	۱۲۲
۱۸	۱۰۷	۷۷	۷۷	تنقی	۱۲۱	۶۵	دجلہ	۱۲۱
۱۹	۱۰۹	۷۷	۷۷	نلا غنی	۱۱۹	۶۶	نفیہ جوانیں بر وادی	۱۱۹
۲۰	۱۱۲	۷۷	۷۷	شند و فرشقہ	۱۱۸	۶۸	کتابہ سنگ مرزا	۱۱۸

توحد

~~~~~

الله که موجود جهاندر
بیک درلو نقادن عیناندر

.....

.....

بولنر او تجلیات غایت
اعداد نصل بولور نهایت
توحیدی سور او خالق الرّوح
بردر براو بی نیاز سبوچ
یوق شرکه اکرچه اعتباری
توحیدده ده یوقدر افتقاری
تعربنه کی تمامکدر اولی

تعربنه کلیرمی هیچ مولی

الله نه در ؟ دینجه غافل
الله دیوب خوش اولور دل

عاقل بیلیورکه وار بر الله
ماهیتی آکلاشلمیور آه

12.4.1963
Mawzat
Beyazif

اولزمی خرد کداز امت

یغمبری لال ایدن حقیقت

• • • • • • • • • • •

• • • • • • • • • • • •

• • • • • • • • • • •

.....

معنای وجود، رب اعلی

الله يلير عظيم معنى
ياده صنعته بعمان آرا

باق قدرته نه حیرت افزای

ناق ملکنه وارمی انتها سی

باق ذهنہ صیغار می کبریائی

دور ایمهده دست قدرتند

بوز بیک کره ملک حکم‌نده

ایمیش تن زاری خاکدانی

قیلمش دل پاکی آسمانی

ن مرتبه اول سده زمینه

جان چیقمه‌ده رب عالمینه

تن طورمه ده آشیان ایچنده

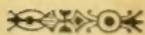
جان اوچه‌ده غیدیان ایچنده

ای طاڑ غیب صانک الله
 پروازیکه بیک تبارک الله
 سیاره ارضی تارک اولدک
 یوکسکاره طوغری سالک اولدک
 ناسوت ایدی بر زمان مقامک
 لاهوتی شمدی اعتزامک
 شوقک کیمه ؟ طورمیوب کیدرسین
 الامهی جست وجو ایدرسین
 کوز نوری کبی سماهی چیقدک
 باق باق ! نه کوزل فضایه چیقدک
 چیق چیق ! که بوخا کدان تنکدر
 اوچ اوچ ! که جهان جان سنکدر
 سیاره حزود ایچنده محبوس
 یوقدر هله سنجه حد محسوس
 یارب بونه مطلبیجه رفت
 یارب بونه مشربیجه وسعت
 عالم قالیر اور تهسنده ارزن
 جولانکمی بویله ایسترم بن
 اولسهمده محیطی آسمانک
 الیه محاطیم خدانک

آغوشمه صیغسده سماوات
 یاننده وجود اولنzer اثبات
 او لسم ایکی عالمک امیری
 اصرم ینه برشهک اسیری
 بر اویله ملیکه ای اسیران
 حریتم او لمسونی قربان
 عفو ایله خطا ایدرسه کاهی
 برجذبه‌لی شاعرک الـهـی
 عشقکله نوای دلنشیـنـی
 رقصان ایدیـور موحدـینـی
 سـنـدن بـونـفـسـ، دـهـنـدـهـ سـنـدنـ
 شـاعـرـدـهـ سـنـکـ، سـخـنـدـهـ سـنـدنـ

قصیده [ْ]

بر لطف ایله شهریار دوران
 قیلدی ینه اصدقایی شادان

---

[*] بر لین سفری دولتلو سعید پاشا حضرتler ینه در.

بیلمم نه طورر سخنسرایان
واجبدر او اطفه عرض شکران

§

آثارینه ذات پادشاهی
توجیه نکاه دقت ایتدی
صاحب شرف وزارت ایتدی
برذات رشید خیر خواهی

§

هرایشده وزیر و پادشاهک
بر اولملی فکر مستطابی
تجیل اولنور بوانتخابی
شاهنشه معدلت بناهک

§

عند العرف اکالی پیدا
بین السعدا هالی نابود
کیمدر او یکانه مرد مسعود
فیخر الوزرا سعید پاشا

§

طبعنده کی رشد واستقامت
علوّینه ایکی نشادر

آن شپاره
ادرا کی او لاندره عیناندر
فکر نده کی جودت و سلامت

§

مجلوب مزا جیدر معالی
علویت آنکله مفتخر در
علویلر اینچنده مشتهر در
مفتون خصاییدر اعالی

ا

منظوریدر اذکای امت
انظاری ترقیاته معطوف
افکاری جهات خیره مصروف
مقصودی عمومه حسن خدمت

ب

بر بویله وزیر لايق الحق
بر اویله خیر پادشاه
چیقسون بودعا قبول کاهه
قیلسون هرایشنه حق موفق

ج

قاتم سوزه شاعر انه او هام
یوقدر او جهت به پیج و تابم

کبوتر

حق‌کو لغه وارد را انتساب
معلومی نه لازم ایمک اعلام

§

عندمده مدحه لر سرفدر
مدوح دکله مده احراء
مدحکده سخنسر الق اما
ناجی ایچون اک بیوک شرفدر

کبوتر

او چدیجه خیال یار کوزده
آرامه بولوب مدار سوزده
شهدانه دیده ترمه
مشغول اولورم کبوترمه
براویله اینیس جان بولنژ
اما اوده هرزمان بولنژ
ترك ایلمش ایشته آشیانی
خاکی ایکن اولمش آسمانی

پیرو در او وحشت اعتیاده
 نور نکهم او چار هوا ده
 هرها نکی طرفده او لسه مطلوب
 او لزمی اشار او سویه مخلوب
 انتظار دن آرزو عیاندر
 افکاره دو دیده ترجماندر
 عرض ایمیور اول لطیف پیکر
 هر سویلیشنده لطف دیکر
 دل شوق ایله او بینابور یرندن
 آواز لطیف شهپرندن
 او چسون دیم ایسترم که اینسون
 انسانه فرشته ایندی دینسون
 وار وجہی اکر دیسم ملکدر
 اما شوده وارکه بک دونکدر
 کل دانه یه قاچه ای کبوتر
 حیرانکی صانمه دام کستر
 اولدک ینه بفتحه بزنده
 بوندن نه چیقار آنور دیده
 دانهم سنی صید ایچون دکلدر
 کل کل ! بوبر آرزوی دلدر

دوشسه ک بیله دامه ایلر آزاد
 بر بشقه رو شده در بوصیاد
 کوکم سکا بسته اولدی بی دام
 صیاد سن اولدک ای خوش اندام
 سن اولمن آشیان رسیده
 کوکم نصل اولسون آرمیده
 آتش کبی سومه اعتلاني
 کل اولمه آسودیکم هوایی
 بالالره طوغزی ایته برواز
 تا اولمیه سین دوچار شهباز
 آلچقدده بک طولا شمه زیرا
 ایلر ایکی صاحجه عمرک افنا
 قوندی سپریامه بارک الله
 تکرار هو النیرسه ایواه
 اوچق ایچون اولمسون بهانه
 کاهی او باقلسل آسمانه
 ای صنع صفا فزای بیچون
 دل اولدی تزلکله منون
 ارباب حقیقتک هماسی
 سودالی طبیعتک صفا می

بندن متوحش او مله او يله
 کل کز آزاجق يانمده شو يله
 طعمده کی ذوق و شوقی تام ایت
 مفتون خرامکم خرام ایت
 اولدم بن او خوشخرامه مائل
 طاوسه طونازمیم مماثل
 برکره باقک نصل سبکروح
 معذورم اولورسه بنیجه مهدوح
 سیر ایله شوکردن بلندی
 سومزمی کوکل بوشهلوندی
 رفتارینه دقت ایت نه موزون
 شاعر بوکا اولمسونی مفتون
 تویلرده باقک شوانظامه
 شایسته دکمی ابتلامه
 توزلق ایله توز مشارک اولمش
 بوشیده پای نازک اولمش
 فیضیله طبیعتک طونامش
 هر بر تویی نور ابله بویانمش
 صباً غنه صدهزار تحسین
 الله ! نه در بونور رنگین

باقدکمی رفیقه سنده نازه
 باق باق بر یکننده اهتزازه
 مردانه مسرونه باق یانندن
 باقز بیله کچمه چاق یانندن
 اما متعاقباده ناچار
 سودا زده وار بر دونش وار
 یاره طوقنور خدا نکرده
 بالک نه سور و رسین اویله یرده
 شوق او ملیدر سبب بوحاله
 توزلاندی ، یازق او پر و باله
 ارباب نظر سووب او پر لر
 یرلدہ سور نمسون او پر لر
 سیر ایله ترقی نشاطی
 کوسترمده سر ارتباطی
 هو هو یه کیرشدی عاشقانه
 قیدنده دکلدر آشیانه
 مادام که مطلق العناندر
 آواره یه هر یه آشیاندر
 هو هو لری آه بک درونی
 عاشق بکنیر بو ارغونونی

آتشباره

باقدجقه او صنعت بر کاله
 شاهین قضا کلیر خیاله
 کوکارده کرزن او بال منقوش
 بر کون اوله حق زمیه متروش
 خشنود میسین بو استلان
 بیلمم نه او صاندک اتز وادن
 بر پیضه ایچنده خیلی ایام
 تنها جه قباندک استدک آرام
 آه اولسه ایدم شو سره واقف
 نردن کیروب اولدک آنده عاکف
 چیقدک بیویوب فضای فیضه
 خاطرده می تنکنای بیضه
 گه آرقداشکله کاه تنها
 حرم دیه رک او چارسین اما
 کاهی او نکاه وحشت آثار
 حس استدیریورکه بر غمک وار
 ایتمش سنیده قرین حیرت
 حریت ایچنده بر اسارت
 باقسه ک کورینور بوداز عبرت
 صیاد ایله صیددن عبارت

قوزی

کوردمکی بو دامگهده آزاد

بر دامک اسیر صید و صیاد

عالی بو طریقه منسلکدر

یکدیگری صیده منهجمکدر

بر کرک آکا کلدی اولدی جلالد

آو بکلر ایکن آو اولدی صیاد

بر بشقه جهان اولنسه ابراز

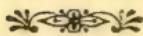
اینسه ک شورادن سنکله برواز

دنیا زدر آکمسه ق اونو تسه ق

آواره بز آشیانه طو تسه ق

قوزی

بیاسه م شو قوزی نه دن غم آمش

هر ناله می قلبه داغن ندر

فریاد ایده رک قوشار نه دندر

سوز سوز می رفیق سوز می قائمش

ای سود قوزیسی نه در بونالش
 کیم اولدی سبب بو انفعاله
 مادر ویردرک سکا نواله
 یلوسنی ایمیورمی بالش

§

یوقسه سوریدن جدامی قالدک
 فرقتمی بو اضطرابی داعی
 قالمشلره باقیورمی راعی
 بی همراه و بی نوامی قالدک

§

بیهوده می بویله ترکتازک
 واردر بو ملان اینچنده امید
 مادردر ایدن امیدی تولید
 چمنز می ارمهر بانه نازک

§

امید ایله در بکای اطفال
 سود ویرمهده بی املمی مادر
 هر کس بر امیده خدمت ایلو
 امید ایله در جهانده هر حال

§

سن او نسنه ک ای خیال آمید

قابل میدر از دیاد عمرم

سا یه کده در آمداد عمرم

بیکلر یشا ای نهال آمید

§

کل کل ! قو جاغمده ایله آرام

اما سني والدم کده بکلر

بیهوده می چکدیکی امکلر

قوش قوش ! آنی بازی ایله خوشکام

§

نظم ممهی دهانه آلدی

زیرا ایشیدلز اولدی افغان

شاد ایلدی در دمندی درمان

فریاد ایده جلک دها نه فالدی

§

زانولرین ایلمش نهاده

تسهیل رضاع ایچون زمینه

پستانده کی شیر شکرینه

فطرت آنی ایلمش فتا ده

§

ایلر ممهی باشیله آههزیز
 دنباله ایسه همیشه جنیان
 طویز بونی سیره چشم انسان
 یارب بونه وضع حکمت آمیز

§

سیرایت شوتلاشی ، باق شو شو قه
 شادی دم و صالح در بو
 ای کور به قوزی ! نع الحال در بو
 الغبطه شوحاته ، شو ذوقه

§

اکن ! بوضعیف پاکزاده
 قصاب نصل قیار بیلنمنز
 اسرار خفیه وار بیلنمنز
 اطوار تصرف خداده

§

انسان کبی وار می هیچ غدار
 غدار لق او لیسه ایلر احیا
 دم اور مهده من حمتدن اما
 یاننده رحیم گرک خونخوار

§

بیل قدرینی ای غریب معصوم
عمر کده بواله کوزل زماندر
قصاب فلک عروی جاندر
ایلسنی عن قریب معدوم

۸

بیلعم کیم اولور نم شفیقم .
بن شمدی سنک شفیقک اولدم
القصه سنک رفیقک اولدم
کوی عدمه جیه در طریقم

§

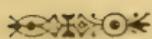
قر بانگه کهنه در بو عام
قان اچمديکی زمانی کوستر
کیم یايدی بوخا گدانی کوستر
حیر تزده اولمسونی آدم ؟

§

دوشمنز بو قیوده قلب آکاه
مادام که عاقبت فنادر
عند مده خدا بیلیر فدادار
بر لحظه صفائه ماسوی الله

قلندر

کافت اقبالدن آزادمیم
 رتبه شناس روش سادهیم
 کیمسه یه یوق ناز و نیازم نم
 او یله اسارت نمه لازم نم
 آیر یلیم بیک در یکدانه دن
 آیر یله م سیرت مردانه دن
 ترک حقیقت ایدن اولمزی پست ؟
 اولمیان انسانی حقیقت پرست ؟
 بن نه مسیحی نه مسیحادرم
 ذوقی حقیقتده آرار آدم
 خیلی زمان عالمی دور ایلدام
 خلقه دک کندمه جور ایلدام
 آکلادم احوالی انسانلرک
 سومدم اطوارینی فتا نلرک
 صورت و سیرتده کی خدیتی
 فهم ایله سلب ایلدام امنیتی

عقله موافقی که او سون نفاق؟
حاکم آفاق طور رکن و فاق

بن نه مسیحی نه مسیحا دم
ذوقی حقیقتده آرار آدم

وار آرا برمشتی صرده هوش
آداده منزین بنی حکمت فروش
دیگله مم ای منشی سطحی سخن
هر سخنک بنجه کائن لم یکن
سویلمه ای شاعر کذب اتصاف
دیگلیه مم او یله مداهنه چه لاف
کیت بنی ارشاد دن امیدی کس
کندیکه کل شیخ مسیحا نفس

بن نه مسیحی نه مسیحادم
ذوقی حقیقتده آرار آدم

ظلمته اصحاب عمدی بنده در
نور ایسه ینالره نابنده در

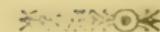
اولمهده کیتند بکه در خشننده تر
 فکر منور بکاره. بتر
 مهلك ایسه بن اولهیم هالکی
 بشقه طریقک اولهیم سالکی
 اولسه جهولانه جهان دشمن
 منقابل اولمزینه فکرم بزم

بن نه مسیحی نه مسیحا دم
 ذوقی حقیقتده آرار آدم

شام غریبان

گه برا و وده سفر گز نیم
 بیکانه‌سی شاخه ساده پرورد
 گه برلب جوده خوش نشینم
 پروردده‌سی بید ساده کستر

جولر کی سو بسور و اندر
 بیلعم نه زمان مقیم اولوزدل

شام غریبان

نقاد غرائب جهاندر

حکمت کوره رک حکیم اولوردل

§

کاهی چیقیور بُوقق دلخواه

برشهر جسمیمه شاهر اهم

آقشام اولیورده اولمیورکاه

برقریه مصادف نکاهم

§

انتای سفرده چشم امعان

کورد بکه موافق لطیفه

بولمزی طبیعتنده انسان

برخواهش جلسه خفیفه

§

برطاغ اتکنده شویله طوردم

چکمشدی کناره شمسی کهسار

سودم او کوزل بیه او طوردم

تشکیل ایدیوردی بر چنبار

§

دوشمشدی شواهد جبالک

ناصف فضایه دلک ظلالی

حالا او جبالک ، اول ظلالک
بیش نظر مده در خیالی

§

ایلدی کذر گهن زراندود
یریز کورین ضیای مواجه
آهسته روشه ظل مددود
بریاندن آنی ایدردی تاراج

§

ایتدجکه اضافهن تماسا
قالسون دیرایدم او حال جاوید
چوق سورمدى اول نظاره حیفا
کیتدجکه آزالدی نور خورشید

§

تنها براقوب بنی نهایت
مهر اولدی نهان ، صولر قاراردی -
اطرافی قابلینجه ظلمت
سباح غریب فکره واردی

§

محفوف غم اولدی شاد کوکلم
ا ر آننه کیردی آفتام

یارانی ایتدی یاد کوکلم
اولدی متزاید اضطرابم

§

چوقدن بری دل مثال صیاد
آواره دشت ابتلا در
وارمی ؟ عجیبانی ایدن یاد
یاران دیدیکمده بی وفادر

§

دوشنه ک دخی بر رفیق خاصه
ایلر سنی داغدار فرقت
عالمنده قصور سرخ خلاصه
انسانه کمال ایدر رفاقت

§

بیک قصه بی کسان یازلسه
بیلمز بونی شخص خانه پرورد
بریت ادب نشان یازلسه
آکلار آنی عارف جهانگرد

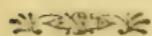
§

تنها می سیاحتم ، د کلدر
واربرده رفیق ترزبانم

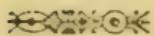
کفتاری گزیده طبیعی نادر
کیمدر ؟ قلم دقیقه دانم
ل

قالسم نه زمان حزین و بی یار
تنشیط دله عنایت ایلد
ویردکجه دماغه حدت افکار
بن سویلرم ، اول کتابت ایلد
ل

فیخر عیجمانه دن مصوندر
ابراز حقیقت ایتمک ایست
بیلمکسه غرض نهار غنووندر
احاننه دقت ایتمک ایست

فرقت [۱]

آلینه بر محنت نا گهضهور
بن بیلیرم بخت غم ایجاد می

[*] ساقنہ کیدر کن سویلن شدر .

فرقت

ایلدی ویزان دل آبادمی
زلزله فرقت ناگهظهور

§

یلمیور آرام نه دریاکه خواب
عشق ایله بیلدم که بیلشمش کوکل
بلای که بر زلفه ایلشمش کوکل
بی سبب اولمز بوقدر پیچ و تاب

§

کوکلی ایتدی ینه مخزون زمان
کریه و یور سیر چن چشممه
عارضی غائب ایدن چشممه
عرض غمدر صفحات جهان

§

عاشق آلام نصیلت ینه
اولدی دوچار صدمات محن
یانه دن اولسون سنی بولش ایکن
هجرته محبوز غریبک ینه

§

خیلی دم اولش ایدی صحرا نورد
ملعنت طالع مردود ایله

اشک روان ودل پر دودا يله
او نمدد در شمدی ده دریا نورد

§

ایتسهم اقامت اولورم مبتلا
شدت سودا دینلن آفته
مغزب او لسهم دو شرم مختنه
نجه سفر درد، اقامت بلا

§

ذهنه کایر فکر سعادتی وار
کاسدهه اميد وصالک کایر
پرسن احواله خیالک کایر
خسته کی یوقسه کیم آرار کیم صورار

§

آه او عتاب اول سخن شکرین
بزم وصالکده نه دولت ایدی
حین و داعمده نه حالت ایدی
آه او تغیر، او نکاه حزین

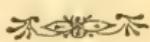
§

کرچه طولا شمقده یم آواره وار
دو نمدي منهاج سدیدم هنوز

سونمدى مصباح اميدم هنوز
کرچه اريتدى تئى روزكار

§

دلده و فافطرتى باقى اولور
گزسەدە هجرانك ايلە سرسزى
بركون او اميد پرستك يرى
صدر طرباكاه تلاقى اولور

تلاقي [°]

(عاشق و معنوق آدەسىنە محاورەدر)

م — ساكت نە طور رسين . اي و فاخواه
برسوز صاييليرمى يوقسە براھ

آه ايليه جل زمانىدر بو
حاشا دىھم دكاسىن آكاھ

بر بويله سكتى سومن الله
تيلەم بنى امتىحانىدر بو

[°] ساقىزدىن عودىندى سوپلىنىشىدر .

ع — آزاده فکر امتحانم
بر حسک اسیریدر جهانم

عشق اولدی مدار اشتغالم

اولنر او ده شمدی تر جانم

لازمی که سویلسون زبانم

انطقمی د کل لسان حالم

م — هم مجلس شوق ایکن جوانلر؟

دمبسته طورمی خو شیزبانلر؟

عشقمک بودمی غر ایندن

صوفی کورینورمی نکته دانلر؟

تفریق اولنورمی صکره آنلر؟

عاشق کرمک مصاحبندن

ع — ویردک بکا بر غریب حالت

دل بفتحه اولدی وقف حیوت

سن منکر مدعا د کلسین

حاکمک ایدرمی عقل و حکمت
بردله که عشق ایدر حکومت
سن سویله که ترجمان دلسين

م - اوقاتی نه بولده ایتدک امرار
یازدگمی قلندرانه آثار

ار باب قلم طوردمی خانی
الله ایچون اولمدمی هشیار
اولمق نه ایچون بورتبه سرشار

طبعک نه قدرده لاابالی
ع - آسامی چکر عذاب نیران
دل خوف ایله اولمسونی لرزان
حالا او تأرات باقی

سوزان اولورم دیدگه هجران
معسود ایشم که بولدی پایان

اوادم متأشرف تلاقی

م - ای نو سخن بالاغت آرا
قدر ادبایی ایتدک اعلا

فیض آور یسین سخنورانک

هر بر نکه کده گیزلى سودا
هر بر سخت کده عشق پیدا

سر مایه شوقیں جهانک

ع - مألو فم اولوب صباو تمدن
هیچ او لمدی فارغ الفتمدن

عاشق بکا عشق خانمان سوز

کیم کور سه بیلوب نحافت مدن
نومید او لیور افاقت مدن

مهلاک کور ینور بودرد جان سوز
م - او بق نی چون او بله یأسه مائل
فرقت دها او نامشی زائل
حال کده غرابت او لدی پیدا

حالا آره منزد وارمی حائل
 آغلارمی اولان وصاله نائل
 یارب بونه حال حیرت افزا
 ع - وصلکدر اکرچه روحپور
 هجر کده ده وار صفائی دیگر

وصلک ده کوزل ، غمک ده محبوب
 کیم عاشقه بولیه حرمت ایلو
 الله ! نه در بو عاضقتمل
 کوکم سکا قالمسوئی مجلوب

میخانه ده برسو یلنداش

عشق فتنه اتساب ایده لی
 آه بیلسه ک نه بی قرار او لدم
 فرقتك اشکمی شراب ایده لی
 شارب اللیل والنهار او لدم

§

ایچه‌هم آقشامدن حبایحه قدر
او مدیغ نشوه طوغمیورهیدن
بکا براوزگه درد ویردی قدر
غم اکسلمنز اولدی هی هیدن

§

لصل اولمز جیهانیان حبران
طبعمک بی قیار لقلرینه
کوره منز نسب غلط بینان
سینه‌مک داغدار لقلرینه

§

کالک ای اهل ابتدا ایچه‌نم
نه ایچون جامه وازمیور الکنز
صرز دیکنز می یر دها ایچه‌نم
دیکله‌یاک ! سو یلیندر اکلکنز

§

نیدی اولکی کوسترش ساقی
یابو بیکانه‌لات نه‌دن شمدی
یتیشیر بکله‌دک ، یتش ساقی
بنی ده ایتمه نعره زن شمدی

§

میخانه ده برسو یلن ش

قالقکنر آی رفیقلر ! کیده لم
او بیتک وار هزار دمسازی
پاره منزله نیچون سیاز ایده لم
چکیلیرمی بوکافرك نازی

§

کیمه سویارسین آه ! طالمشلو
کیمی بن شمدن همزبان ایده یم
در بی مجال قالمشلو
براقوب بونلری اصل کیده یم

§

آرقداشلو ! صباح یاقلاشیور
خوش اولوردی کیدلیسه خانه لره
بزه پیر معان بیله شاشیور
ویرمن اولدی قولاق ترانه لره

§

رفقادن قالیر یرم یوقدر
کیده مم شمادی خانه اولیسه بیله
پیکه اوستنده قالدیغم چوقدر
بنده یاتسدیمی بر بهانه ایله

§

نوده سین مغیچه ! شراب کتیر
 سکا دوشمنز بورتبه استغنا
 نه قدر ایچمشنر ؟ حساب کتیر
 اوده اولمش غنوده ، واو یلا

§

بر جوان اولسه ، بر کان اولسه
 ایتسه طبعیچه بر کوزل تقسیم
 بر طرفدن پیالدلر طواسه
 او زمان کیم آزادی بشقه ندیم

§

نه جوان وار ، نده کان ، نه طویان
 بن نه بی آشنا غریب ایشم
 او یو یور مغیچه ، دیدگجه اویان
 نه مسلمان بی نصیب ایشم

§

بو جهان کدورت آبادک
 کرچه یوقدر صفا ایسانده
 ینه شکر ایلام نه رهادک
 دکلم حلقه ریاسنده

§

ایسته‌م اویله همنشین که ایدر
یاد او لندیقه باده استغفار
بو بزم فرقه بشقه یولده کیدر
آرهده بر بیوک تخلاف وار

ج

نیلسون بویله رند خوش‌شرب
خود نمالله روح و ریحانی
بکا ترفیق ایدرمیسین یارب ذ
برد یا کار سبجه کردانی

ج

بنی آت نهر خمره جستده
ایده‌یم شوق ایله شناور لک
قالمسون سرخوشک مذلتده
سکا قالدی غریب پرور لک

ج

اکتفا ایلم شراب ایله بن
جمله نعمت بجهشته بدل
نهمه لازم نهورماء ولبن
ایشته صوفیلر ! ایشته نهر عسل

ج

آفرین مغبچهم ! او یاندکی
بزی لا یقی کیمسه سز بر اقش
چو چه می سو یلدک ؟ او صاندکی
آنی ایما ایدر بو اکری باقش

۶

بنی ایتدک سیاه مست جنون
او تغاذل پسند گوزله
سن نیچون بندن اولمک منون
بوقدر دلفریب سوزله

۷

هله طولدر شو جامی بر کرده
شمدی تجدید نشوه فرض اولدی
دیکله باری رجامی بر کرده
یو قمی رحمک ؟ قاچنجی عرض اولدی ؟

۸

بر صبو حکله جان شخوری
نشوه یاب ایلدک ، سقاک الله
ینه طولدر شو جام بلوری
حامی نشو و سین ، حماک الله

۹

غمم آید بھر کجا که روم
 جز خرابات کز منست آباد
 تانیرم جدا زمی نشوم
 من و میخانه هر چه باد آباد

§

می برسنم، مقیم میکدهم
 لامکانیلرک بودر وطنی
 نه ایچون متصل می ایچمه دهیم
 کتیرندن صورک جهانه بئی

فریاد

و ولقانیسین ای دل هوا خواه
 آتشکدها ولدی سینه ، سندن
 طور من نه یانارسین ؟ الله الله
 ماندم سنی شعله بار ایدندن

§

بر شعله مزاج دل فروزک
 نار هو سیله مشتعلسین

افکاری شبک، خیالی روزک
بردر، هب آنکله مشتغلسین

§

اول سه کده کمی نهان، اولورسین
صبرک طوآشنجه آتش افshan
یان، طورمه که بزمان اولورسین
منظور حقیقت آشنايان

§

ای لمعه خوش بروز ! سنسین
نو آتشی دودمان عشقك
ای برق جهان فروز ! سنسین
مشعلکشی کاروان عشقك

§

حیرتده بوعشق بی سکوندن
اک جاذبه‌لی بتانی شهرک
خشیتده بوجذبة الجنوندن
اک جذبه‌لی عاشقانی شهرک

§

آ کدمینه بی وفا وطنده
آواره‌لک ایتدیکم زمانی

بُوقدر که برا آشنا و حنده
بیت الحزن او لم سون مکانی

§

ظن ایمکه چله طول دی شمدی
دلو تز اکر چه مختفی بز
جانان ده مهاجر اولدی شمدی
اثر نبوی به مقتفي بز

§

بولدم او تسالیما دلبر نده
اول قطعه يه خاص بر ملاحت
انسان کوزلی دیسهم یرنده
آشیدیه وتکلفه نه حاجت

§

شیرین کلامی شعره زیور
موزن حرکاتی شاعر آشوب
هر نظره سی قلبه لرزه آور
هر جلوه سی عقله دائر آشوب

§

سبيلله بنفسه يي گور دون
اول کاکلی ايلين تماشا

اولسهم ذه تخیلیله مجنون

زنجیر دیم او زلفه، حاشا

ج

بیلمم نه دیسم که ایتسه ایما

حال دل حسرت آزمای

برحالده درکه ایلرا بکا

برکریه ایله بیک آشناي

خ

خصوص آکا تصوراٽی

محرم کورین دکلدر آکاه

بیهوده دکل تأثراٽی

لکن کیمه آکلا درسین ؟ ای واد

ج

بولسهم او سوزی که ایتسه ایقا

دنیاده بولندیغ زمانی

اخلاف گزین ایدردی ایقا

دمبسته‌سی اولدیغ فغانی

خ

مشربجه بر آشنا بولنژ
 دنیا نه غر بت غر بت آباد
 درد اهلنه ملتیجا بولنژ
 بر پاره یه صد هزار فریاد

بهار شباب

یکسان نظر مده صیف و سرما
 اندوه ایسه اسم بی مسما
 شوریده نشوء شبابم
 اولنژ سده باغ تزهت افزا
 فکرم یتیشیر بکا طربزا
 مستقی نغمه ربابم
 کوکلده صفا ، دهنده خنده
 ممزوج ایکی خنده بر سخنده
 یانمده او کل بدن خرامان

بر نازه بهار وار که بند
یوق بیکده بری آنک چمنده

سیهوده نه فخر ایدر کلستان

واردلده بر آرزوی جاوید
اشواقی ایلمکده تزید

عاقل آکا ربط قلب ایدندر

بیلسک نه قدرده طانی امید
یاندنه فسانه ذوق جمشید

اکمال سعادت وطندر

شعرم نعمات دلستاندر
رقص آور نورسید کاندر

آنک آره سنده وار رواجی
آکاه تجدد زماندر
فکرمده بنم کبی جواندر

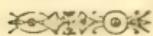
پیران ایله یوقدر امتزاجی

← پنجه بیرونی

بهار ایچنده خزان

یاخو-

یاس مهاجرت

یوق ایدی کرچه منتظم خانه م
 بکا روشن کلیدی ویرانه م
 ایتدی غدر زمان بنی اجبار
 ایلدم آه ترک دار و دیار
 بنی آواره قیلدی ریب منون
 خانه انم خراب ، با غرم خون
 هم رهم اولدی بر غریب ملال
 انى تعریف بتجه امر محال
 بنی سویاتمگه نه حاجت وار
 ایشته کوز یاشی ! ایشته جسم نزار
 دل مضامین غمله ضوشدر
 پیکرم ترجمانم اوئشددر
 کرچه فصل بهاره دوشدی سفر
 رنک رویم خزان حزن آور
 بن آچلام جنانه دوشه جهان
 کلستان درون خزانستان

مو ج مو ج چن کوزمده دکل
 فوج فوج سمن کوزمده دکل
 قولانمده کال یاسمن
 قوشلرک صوتی نو حه شیون
 آغلامه ای هزار خوش نخمه
 مرحمت یوقی داغدار غمه
 بوده بر ابتلای حیرتزا
 دل جهاندن وفا او مار حالا
 روش عصره نا موافقدر
 کورمامشکن و قایه عاشقدز
 کوردیکم شخصی مهربان صانیرم
 آجیور حامه جهان صانیرم
 یولدہ کاهی که همنشین بولورم
 آنی بندن بتز حزین بولورم
 اوده دشت بلاده سرگردان
 آرایور کندی در دینه درمان
 هله شکوامی دیکلیور طاغلر
 عکس آهمله ایکلیور طاغلر
 او زاد بجه وطن غریب از یلیر
 کر بت غربی غریب بیلیر

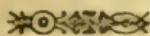
کیچه قالدم شو غمغزا درده
 وطنم نرده آه ! بن نرده
 برطاشک آشنا سیدر باشم
 کاسه اویقو اولوردی بولداشم
 ایتمد اختر شهار چشم تری
 بوشبک یو قییدر صحاب سحری
 آثار آندر شفق قباندی هوا
 اولدی بر چوق بلوط سما پیا
 اوده اومنش وضن جدا سیار
 نه خزین آغلایور شو ابر بهار ؟
 بونودک کوکده اویله آغلایشی
 صولتک یرده بولیله چاغلایشی
 ایدیور انکسار می تزید
 ایلیور انتظار می تشید
 چاره سوز قالدی منکسر کوکم
 مرده موتھ منتظر کوکم
 کرچه هر روز قطع راه ایدرم
 بیلمم اما نه وقت دک کیدرم
 خانه بردوش سینه چاک نم
 ازوا خواه زیر خاک نم

کیدرز ای دل رضا مسلک
 بو کیدشه عدم دیارینه دل
 او لمیورسین بچون بکا مدفن
 نرده سین ؟ ای خرابه زار وطن
 وطنم یوق جهاده غیری نم
 عدم آباد ! نرده سین ؟ وطنم
 ای کچ اندیش و غافل انسانلر
 نرده ده قالدی بو نجه خاقانلر
 سزده اداراک یوقیدر ؟ نه روا
 پنج روزه حیات ایچون غوغای
 بونه انجامی یوق تغایندر
 بشره شان ویرن تعاوندر
 سفك دم اتمهک نه لذتی وار
 حسن آمیز شک نه هجتنی وار
 جمله نوع بشر برادر ایکن
 بویله یکدیگریله جنک نه دن ؟
 قالمسونی عقول حیرتده !
 بودمه وار ایش اخوتده ؟
 .....
 .....

بهار اپنده خزان - یاخود - یأس مهاجرت ۴۹
بر یوزین طوتش او لسه ده ظفرک
آخر او لزمی طوراًق آلتی یرک؟

بونه دن؟ سویله ای حکیم زمان
قوچه دنیایه صیغمیور انسان
نه اولوردی جهانیان یارب
اولسیه یکسر بخله هم مشرب
نه جدال ایسترم، نه جاه آرام
دیدیکم یولده انتیاه آرام
بنده شمدی دکشدی حب وطن
عازم موطن بقايم بن
اولسون شاد خصم دلشکنم
نه آنکدر بومز بله نه بنم
آنک اولسون اولورسه بن کیدهيم
یتیشیر چکدیکم محن کیدهيم
تارک این و آن دهر اولهيم
بر معاد اتسز وطن بولهيم

مهتاب - یاخود - عالم آب

جوینده صدر مجلس اولم
سیجان کبی اولسه ارتجام
پر کولر ایله مؤانس اولم
وحدتده صفا بولور خیام

§

مفتونم اورنده کیم مکمل
مست اولسه ده عارفانه سویلر
یوق اویله‌سی شمدی ، وارمش اوّل
عارف صانیلان فسانه سویلر

§

بر نوسیخن لطیف مشرب
قالسو نمی رفیق نکته دانسر
بر تازه زبان عشقی یارب
اولدرده برآقه همز بالنسز

§

منظیق و حکیم برانیسک
هر صحبتی بر مفید حکمت

مہتاب - یاخود - عالم آب
 مکثیر و ذمیم بر جایسک
 غیبو بی بر عظیم نعمت

ساغر کبی برندیم وارکن
 همدم آرایشده وارمی معنی
 بر هرزه و کیلی دیگله مکدن
 تنها او طورش بدکنی اولی

ای هرزه و کیلی کائناتک
 حالا هذیانه قاندکمی
 جان صیقمق ایچونمیدر حیاتک
 الوردي ! هنوز او صاندکمی

سودا ایله وارد ر ائتلافی
 طبع سویور ظلام لیلی
 چشمده شبک سواد صافی
 مجnoon نظر نده زلف نیلی

دوندرسه علی الخصوص مهتاب
 سیما ب جهان نه جهانی

اولمزی کوروب کوکل صفایاب
یکپاره کومشدن آسمانی

§

برشب که مهاجمات افکار
اولمشدی تحملمدن افزون
باقدم که هواده انجلالوار
اولدم یالکز جه خانه بیرون

§

ایندم کیده رک کنار بحره
مینا بعلمده ، الده ساغر
هر موجه بی قرار بحره
مهتاب اولیوردی زیور آور

§

سکیفتی آب آتشینک
نورک صویوزنده اهتزازی
نور ایچره نمایشی زمینک
شاد ایلدی رند پاکبازی

§

ساحله ترانه ساز اولوردی
امواج پیاپیک ورودی

مهمتاب - یاخود - هام آب
سرمستنه دلنواز اولوردی
قانون طبیعتک سروودی

§

باقدچه او طماونه طالغه نوره
طبع متهالکم او لدی
مستغرق اونوب کوکل سروره
کیتکچه قدح پیانی او لدی

ج

آرام ایده م او انجه هشیار
آرامکیم جهان مستی
پیوسته یانده جام سرشار
آنمز حکیلیرمی دردهستی

ج

نوش میه او بله ایتمد اقدام
کیم قالمدی الده اختیارم
بیکانه بده دوندی عقل خودکام
بی غائله قالدی جان زارم

ج

بیلمزدی خردکه فیض میدن
ساغر نه صولردہ شیشه نرده

قالمشمی بر آز شراب ، دیر کن
بی خود دوشہ قالمشم او بردہ

§

اُغْرِب مَتَعَبِدْ خَدَائِيمْ
سَعَيْ لِيَالِيْ شَرَائِيمْ
شَاكَرَدْ طَبِيعَتْ آشَنَائِيمْ
هُمُواهَرَهَ كَشَادَهَ درَ كَتَابِيمْ

§

عَقْلَمْ او يِكَانَهَ مَاهَ وَشَدَهَ
فَكَرَمْ طَرَبَ دَمَادَ منَدَهَ
عَالَمَ يَنَهَ اسَكَى كَشَمَكَشَدَهَ
كُوكَلَمْ اِيسَهَ كَنَدَى عَالَمَنَدَهَ

§

هَرَ مَصْطَبَهَ سَنَدَهَ بِرَصَفَا وَارَ
عَالَمَ بَكَا بِرَكَوْزَلَ خَرَابَاتَ
كُوكَلَمْ قَدَرَ اوْلَمَدَجَهَ بِيدَارَ
كِيمْ وَاقَفَ اوْلَورَ بِوْحَالَهَ ؟ هَيَهَاتَ

دره دن تپه دن

اولمقدہ نکاهی قرارم
 جوش آور طبع جذبه دارم
 گه چیقمهده قارلی کوهساره
 کاه اینده بوزلی جویباره
 باقمقدہ ایکن شوقارلی طاغه
 آهسته نکاهم ایندی باعه
 منظورم اولان بیهار کیتمش
 ازهار نظر شکار پیتمش
 ای عاشقی اولهاینم نهالان
 اور افکزی کیم ایتدی تلان
 ای یرلری قاپلایان نباتات
 سردن ده نشانه یوقی ؟ هیهات
 قار دوشیمهده ارضه پاره پاره
 دونمکده فلک شکوفه زاره
 هر پارچه می برکوزل چیچکدر
 شاعر ده چیچک اتک اتکدر
 سیرایت ! بوشکوفه هماوی
 برمجهزه می دکلی حاوی

بلبل ! نه چکلدار آشیانه
 طبعکده توکنندیمی ترانه
 خواننده کلاستان ایدک سن
 وجد آور عاشقان ایدک سن
 اول رختری ایتدی دل تخیل
 کالم آرده سنه قالدی بلبل
 بن اولمه دهیم هزاره ثانی
 دیانسون بکا بلبل خزانی
 ایلر بنی طور میوب زیارت
 بیت الحز نمده بیک منسرت
 دائم نظر مده سور و ماتم
 همدم بکاهم سرور، هم غم
 یارب نه غم، منسرت آمیز
 ذوقم ، کدرم دوام منزد
 هر عالم انتظام منزد
 افکارم اکرچه نظمه مائل
 حالم دکل انتظامی قابل
 پیر انه نصیحت ایتسه لرد
 بن نردهیم ؟ اختیار نرده

کوکام بجه تبسم اولدی معتماد
 چشممه جهان تبسم آباد
 کوکام کبی کائنات یکسر
 قارشیده حزین حزین کولسر
 حرّمده اسیریم فرامک
 بن عاشقیم بو ابتسامک
 کل موسی کاستانی سودم
 کلدجہ خزان خزانی سودم
 قوتلیدر التهاب طبیعیم
 شدتلیدر انجداب طبیعیم
 مفتونلغی نکاه سویلر
 بن سویلر مسهمده آه سویلر
 طاقت کتیرش هجوم عشقه
 پک مشکل اولور کتوم عشقه
 دل حاصلی قائدی شوقه محظوظ
 شبیل الاسد اولدی ببره مغلوب
 بی چاره اسیر خلقت او لمش
 سودا زده طبیعت او لمش
 بیکانه سیدر فراغ حسنک
 پروانه سیدر چراغ حسنک

یوق کر چه کشایش ربیعی
 سویاتمه ده جوشش طبیعی
 طبع کبی عندلیب ، نادر
 عندنده خزان ، بهار برد
 کیتدجه غریب مشرب اولدم
 عالم نظرنده اغرب اولدم
 و سعتنیور تصوراتم
 شدتانیور تأثراتم
 بر شاهره صورمه مذهبندن
 شرم ایله علوّ مشربندن
 طبعمده جهان جهان معانی
 خامه مده نوای آسمانی
 اینسیدی بونفمه آسماندن
 لیک چیقاردی هر دهاندن
 مادام که بیتمیور حیاتم
 ظن ایته بیترتر نمایتم
 حسکده نه رتبه وارسه دقت
 اول رتبه ویر سرور ورقت
 بریتم ایدرسه حزنی دعوت
 بر دیکری بخش ایدر مسرت

ساقزده بـر خـرابـه بـرسـودـا زـدـه
 اـحـوـالـى آـكـلـامـقـسـه مـطـلـوبـه
 كـلـ، اوـلـ جـذـبـاتـه سـنـدـه مـغـلـوبـه
 الـفـاظـه صـيـغـشـمـيـور مـعـانـى
 درـيـاـيـى آـلـيرـمـى هـبـيجـ اوـانـى

ساقزده بـر خـرابـه بـرسـودـا زـدـه

« کـنـدـى کـنـدـيـنه »

ای خـرـابـه ! مـطـافـ آـهـمـسـینـه
 مرـکـزـ حـیـرـتـ نـکـاهـمـسـینـه
 مـنـزـلـ اـخـرـینـ مـاـهـمـسـینـه
 جـسـمـ جـانـانـه مـدـفـنـ اوـماـشـسـینـه
 برـزـمانـ جـلوـهـ کـاهـ اـیدـکـ یـارـه
 فـیـخـرـ اـیدـرـدـکـ کـلـکـاهـ کـازـارـه
 جـایـ شـادـیـ اـیدـکـ دـلـزـارـه
 شـمـدـیـ مـأـوـایـ شـیـونـ اوـلـمـشـسـینـه

« کوزلری سرشک آلودا طراوه باقدرق «
 جنت آباد کوردیکم یزلر
 دود کاه جیحیمدن بدتر
 بریانار طاغ دوکتیسی هر یز

بور انزوچ قیامتدر

« خرابه یه اعاده نظر له »

شو گزن کیم ؟ خیالی ! یار دکل
 بربهار اورنیکی ! ببهار دکل
 دیدیکم یار غمکسار دکل

باکه شد تفرای حسرتدر

« متفکرانه »

ایکیدر قبله کاه جان و تم
 برایسی سودیکم ، بری وطنم
 نه ایشم وار جهانده غیری نم
 سودیکم قزنهان ، وطن ویران
 کوردیکم خانه لرکه ویراندر

ساقزده ير خرابده برسودا زده
هپ نهاخانه شهيداندر
شمدي انقاذه اچنده پنهاندر

نظر مدن صاقنديغم جانان

« کريان »
يانصل آغلام ؟ اوکلسيما
اولدى افتاده مغاڭ فنا
دوشدى اطلاله قارشى كريي بكا
نه سىھروز روز كارم اولدم

« اطرافه اماله نکاه ايله »

بويله مېڈول ايكن وسائل مرک
متوالى ايكن قوافل مرک
بن نچون او لمدمدە نائل مرک

زار زار خرابه زار اولدم

« بوئناده يانه کان رفيقنك بوينته صاريدهرق »

كوييورسين بنى ازن محنى

طانیرم مرحمنشار سف
ملک الموتیم اول، یاشایمه بنی

قورتار الله ایچون حیاتمدن

« رفیق کذلک کریان »
بیلیرم ماجرا گی، محزونم
بنده بر بشقه درلو بخنونم
بنده سندن زیاده دخونم

خبرک یوئی واقعاتمدن

« کریهسی آرنار »
صورمیورسین که دادرم نزده
یدرم نزده؛ مادرم نزده؛
همسر حور پیکرم نزده
اولدیلر پرده پوش سنک و تراب

« مائیوسانه »

تسليت بخش آراردی قلب حزین
بولدی بر عاشق خرابه کنین

سافزده بـ خـ رـ اـ بهـ دـه بـ روـ سـ وـ دـاـ زـ دـه
کـه آـ رـ اـ رـ سـ رـ عـ رـ هـ لـ لـ کـه مـعـ يـن

ای اجل ! ای اجل ! شتاب شتاب

« سودازده — مشققانه نظرله »

بنـدـه يـوـ قـدـر حـيـاتـه عـاـمـد اـمـيد
اوـلـيـور سـنـدـهـه اوـحـال بـدـيد
اـيلـدـم حـزـن وـدـرـدـيـكـي تـشـدـيد

نـرـهـ دـنـ کـلـدـکـ اـیـ رـفـیـقـ شـفـیـقـ

« آـغـلـارـ »

« رـفـیـقـ — کـالـ يـأـسـ وـکـرـيـهـ اـلـهـ »
خـانـهـ کـوـکـمـ کـبـیـ خـرـابـ اوـلـدـیـ
يـاشـادـاـنـلـرـ بـنـیـ تـرـابـ اوـلـدـیـ
يـاشـامـقـ الـکـ بـیـوـکـ عـذـابـ اوـلـدـیـ

بـزـهـ اوـلـمـکـدـنـ اوـزـکـهـ وـارـمـیـ طـرـیـقـ

« تـکـرـارـ يـکـدـیـکـرـهـ صـارـلـدـقـلـرـیـ صـرـهـدـهـ شـدـتـلـیـ بـرـ حرـکـتـ
وـقـوعـ بـولـورـ ،ـ خـرـاـبـهـ دـهـ قـلـمـشـ اوـلـانـ دـیـوارـکـ اـنـهـدـاـمـیـلـهـ آـلتـنـدـهـ
قـالـهـرـقـ وـفـاتـ اـیدـرـلـرـ .ـ »

سرزنش

اوله حق يرده مفخر احرار
ينه اي دل اسير عشق اولدك
يوق سنك مرتبه کده جذبه شعار
طويدي دنيا ، شهير عشق اولدك

§

بو كيدشه و خيم اولور آنی
اولدی حدتفزا شراب سكا
اولدك آواره بر خراباني
ياز يق اي خانمان خراب سكا

§

بيتسده بادوك اي خداني مست
سني سرخوش طوتار تماثالر
بيتيمورسين سن اي جمال بirst
نه اچون بيتيمور بوسودالر

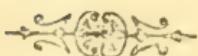
§

بنددن بنده استقال نهدن
بارى بر زلفه با غلام نوب قالسهك

ای هزار ایتلار ! بحوال نه دن
صائمه لرده برا آز نبات آلسه ک

نه چکرسین جوانلرک غمنی
کوزه مرن صین وفا قیامته دل
چکمه نامهر بانلرک غمنی
شبو بلا طایه غیری خاتمه چک

وظفمدن تباعت یتمش ایدم
صورمه اما نصل تباعد ایدش
صکره بنداده طوغزی کیتمش ایدم
اونو دلز او عاشقانه کیدش

اشلک حسرت از نمای خروش
سرهودار ؟ سینه غم بروور
دل خیال وطنده . لب خاموش
ینه اما قلم ننم بروور

بادک اوں سو یه او غر ادقجه رهی
 کسیاپر سطح دجله محشر موج
 سد راه اولمچ ایستدججه گهای
 جنک ایدر سنکلر لشکر موج

۷

جوشه باشلار کورنجه سیل دلم
 لاابالی روشنی انہاری
 آقار انہاره ماء میل دلم
 سورم سرخوشنہ رفتاری

۸

برکایر ، شویاھ بر لطیف دونز
 کیده مز هپ بر استقامتده
 هر دونش عرض ایدر جهان دکر
 هر جهان بشقه بر لطفتده

۹

نه درای جوی خوش روش ! بوشتاپ
 عجیبا بصره کور فزندہ نه وار
 طورمه ، کیت کیت که ایتدی خالق آب
 بحری نهر روانه بجائی قرار

۱۰

بن ده برا شقه جوی جوشانم
 نیجه وادیدن ایلدم جریان
 فرقت بخرایله خروشانم
 بنده سندن زیاده در فیضان

ج

فیضانک تزاید ایتدجه

طونه جوش ایلیور خیامده
 طونه لشدک کوزمده کیتدجه

• • • • • • • • • •

ج

• • • • • • • • • •

آه مددوم اولدی همراهک
 یا طبیعی دلکی آه ایدیشی
 آنی یاد ایلین دل آکاهک

S

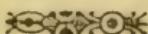
عجبها هانکی عصرک آناری
 نه بورو رانهر سواحلده
 اولدی نقشی خیالمه ساری
 قالدی یویر خرابه لر دله

ج

او لسه کاشانه لر کنار کده
 تازه لنمه امید استقبال
 او لسه معموره لر جوار کده
 نه کوزل آرزو ! نه طاتلی خیال

نهایین جوار نده بروادی

ینه راهی بزم سوارانک
 طوتدی دامان کوه سارانی
 هله منظورم او لدی پایانی
 بونجه کون کزدیکم شو صحرانک

وسط آسمانده مهر بهار
 عظمتله ضیا نثار او لمش
 کوه و دسته اشعه بار او لمش
 ای لمش کائناتی شعشه زار

دامن کوه طوغری کیتیج
 بر کذرگه کورندی نورانی

نصبین جوارنده بروادی

کلیور بانک آب جوشانی
کوش تحسینه دقت ایتدجکه

§

آقیورنور ، کوردیکم دره دن
آب واشجاری برق برق اویش
زیر و بالای نوره غرق اویش
وادی این اویسون کورین ؟

§

بومیدر وادی شریف ضوی ؟
او نمایش کیمک تجلی اسی
بوایسه نرده شهدی موساسی
یاد کلسه نه در اویور هدی ؟

§

یوه لردہ طور ایکن خاموش
کله رک شوق نازه مرغاه
با شلامش عاشقانه الحان
ینه طویش جهانی جوش و خروش

§

فرش اویش کنار نهره چن
یکی چیقمش شکوفه لریر

کوزینور هر برنده رنگ دکر
ایدیشور خنده روی دهره چمن

§

ایدیشور مشق سایه اندازی
تازه اوراق سبزی اشیجارک
اردهه اهتزازی اوارک
ایمیور عرض نقش پردازی

خ

جولانیله آب خوشیجر بان
ایکی اوچ جدول ایلمش پیدا
بولنور کاه ، کاه اولور یکتا
ایدهرک نور شمس ایله لمعان

خ

ضولاطافته سیم صاف آسا
قیادن متصل آقوب شارلار
صانکه زنجیر نوردر پارلار
اولور اهل جنوونه جذبه فزا

خ

ماء جاری طرف طرف چاغلر
باد خوشبو اسر خفیف خفیف

نصیبین چوارنده بروادی

چاغلادچه صولر لطیف لطیف
ایکی یاندن صدا ویر طاغلار

§

و جده غرق ایتدی قلب حسامی
بو تماشالری بهار ایک
حسی بیدار اولنجه انسانک
غایان ایله مزی سوداسی ؟

§

کیدرم شعر خوان او نوب ایده را
عکس نعمه مله طاغلری کویا
خن داؤدی آکدیرر بو صدا
بویله وادی یه بركایم کرنے

§

یخودانه موافقت ایدیور
« اوّی » امرینه هنوز جبال
دره آهنگمنزله مالامال
برحال و تلی نعمه در کیدیور :

§

او صفاتیز ، صوسیز بو ادیدن
کرچه چکمش ایدک مثال صفا

بچمکه تشنه او لسده رفقا

بچنم بن قولای بو وادیدن

غ

صیغمیور جسمه جان صفاسدن

بو نه آهند رو حپرور در

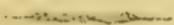
بیلسه ذوق نه ذوق خو شتر در

رقص ایدردی جهان صفاسدن

ویقتور هو غو

— بر کوچ چو جفاک قبری او زرنده میردر: —

ای ساخورده صار ماشیق! ای نوجوان چمن

ای درلو درلو تازه نباتات موجزن

ای معبد آله که اولدک خدا نما

فیضکله عقلی ایتدک الوهیت آشنا

ای ناله زن مکس که اولور سین صدارسان

از هار ایچنده او یقویه حلالمش ایکن شبان

بیچاره نک معارض اولورسین فراغنه
 سویلرسین آکلاشلمیه حق سوز قولا غنه
 ای باد! ای قوافل امواج بیقرار
 ای کائنات ای چنده کی الحان بیشمار
 اورمان که هپ کلوب چکن ارباب انتبا
 بر فکر ایله ایدر سنی آرايش نکاه
 ای میوه لرکه ولوله روزکار ایله
 ایلر سکن سقوط یره انکسار ایله
 ای آسمان طرفه نمایان ایدوب شتاب
 بر طرز دلفریب ایله ساقط اولان شهاب
 ای نوبهار شوقی ایله ایلیوب ظهور
 آفاقی درلو نفمه ایله ایکله دن طیور
 ای کهنه حائطک آرم سندن چیقوب مدام
 انسانده وهم و وحشتی مزداد ایدن هوام
 ای متصل یتشدیروب ا طرافدن هوا
 امواج بی نهايه چوشان ایدن فضا
 ای خوشهلر یتشدیریجی خاک فیضناک
 ای اینجیلر نثار ایدیجی بحر سینه چاک

· · · · · · · · · ·

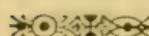
· · · · · · · · · ·

یا پراقلر! ای شکوفه لر آچمش غصون تر
 داللار ایچنده قوش بیودن آشیانه لر
 آرتق کسل کوراتی نی طاسون خیانه
 برپارچه ترک ایدک چو جنی کندی حالنه
 راحتسر او لمسون، او یوسون ضفل نتوان
 مادرده اشک دیده سنی ایلسون روان

پارن [°]

[مرثیه]

تنها ابدی خوابگاهی دنبک ایشهه
 کیزندیکی مأوى او کوزللکلارک ایشهه
 ممکنهی دینلمک مه تابان کبی چدک
 ای نور نظر برق شتابان کبی چدک

[*] مرثیه کولقده تمیز ایتش بر فرانسز شاعریدر .

دنیا کورینور چشممه خانم تکده تنه
یوم دردی کوزل کوزل ریکی مرد سیپه رنگ

ای شعر ترم ! اشکم ایله هم جریان اول
سینه مده کی نیران غمه رشیحه فشان اول
سودا سنہ بیکلار جه اسیر ایتدیکی دلار
تاطیف ایله ، احسان ایله سیر ایتدیکی دلار
سیر ایلدیلر قارشیدن آسوده فنا سن
هیچ آلمدیلو یاده نه حسن ، نه عطاسن
بر آه بیله چکمدیلر موتی ایچون آه
ناتسلیتی چون اوله اول روح ایله همراه

ای شعر ترم ! اشکم ایله هم جریان
سینه مده کی نیران غمه رشیحه فشان اول

عاشق لری خرمینه ، یارب بونه عالم
بر کونده دوام ایتمدیمی ساخته ماتم ؟
قبرک جهتندن اولیور منصرف ایصار
کندک کی عاشقلریکی صانه وفادار
هجرانک ایله بن کی فریاد ایدن اولنر
فریاد نه در ؟ نامکی ده یاد ایدن اولنر

ای شعر ترم ! اشکم ایله هم جریان اول
 سینه مده کی نیران غمه رشیحه فشنان اول
 اما بنم او لقده در آهم متصاعد
 او لسم او لهم خوابکنیدن متبعاد
 آلامی تزید ایدیور نوری نهارک
 احزانی تعریف نمکن شب تارک
 مستقبلی سم اشک خروشان ایله فجرک
 دوندردی ایکی چشم به چشمانی هجرک
 تخفیف الم ایمداک ای شعر روانم
 سن طور، یوریسون دمع دمادم جریانم

لوحه [°]

یوزیوب اوستمه حیریانه
 یارا من لر قوپار دیلر او دمی

[°] «مرات عالم» ده مندرج کوچت بر قیز تصدی یونیک
 لسانندن سویلن شدر که برالنده کی قابک ایچنده بولنان سودی دوکر
 دیکر النده کی قاشیغی محافظه ایدر . بر طرفدن کدیسی دوکلن
 سودی ایچر دیکر طرفدن اورده خروس و طاووقلر او زریته
 هجوم ایده ز کندیسی قور قودرلر .

حقیقی بیم باشلام مقدمه افغانه
دو کدم بن یا ! دو کدیلر سودمی

§

وار میدر بویله کورک ایچنده مالک
بکنیر هر گورن او کر کدیمی
بر دها سود دو گرمیسین ؟ دیه رک
قورقارم والدهم دو کر کدیمی

§

سن کتیردک طاووقلری ، هادی کبت
ایسته مم کله ، کل خروس بکا
صویه طال بشقه یرده وار ذوق ایت
شاشقین اوردک ! بو ایش دوشرمی سکا

§

سودمی ؟ ایستک ایدرسکنر هپکنر
کیدیکنر ، شمدی نرده وار یغما
بر اورشده کیدرسکنر هپکنر
قاشیم وار المده باقسه کن آ

§

نرده سین آنه ! یوقی امدادک
بیه جکلر بی بو ملعونلر

اولمیور هیچ نفعی فریده
او ماجی اولمسون صاقن بونلر

§

کایورلر ، نصل قرار ایدهيم
قاچه حق ير آرار ايسهم يريدر
آج که آغوشکی فرار ایدهيم
چو جغلک ملتیجاسی مادریدر

ماينار [°]

— بر سر خوشک کتابه سنگ مزاری —

مثلی نابود بر خراباتی
ايممشدر بوقبری مرگز خواب
متصل نوش ايدردی باده ناب
بویاه نکله چردى او قاتی

§

حتمدن ايمشدنی کسب آکاهی
بر بيليردي خدائي هر يرده
[°] بر فرانسز شاعریدر .

قۇمشۇمك پىردىسى .

اولۇز اما يشار كوكىللىرىدە

.....

§

آن بىر كون نىصلسە بىر نادان
 آتىو يىردى شو كوردىكىك نەھە
 اىتىدى سەرخوش و داعىنى دەھە
 صو قاتىلىدى شرابىنە او زمان

آلەفرەددو موسى

قۇمشۇمك پىردىسى

.....

قۇمشۇمك پىردى سىنە لۈزىش وار
 بىك دە آهستە او يىنايىور آنجىق
 بن خىال ايلەمكىدەيم كە نىكار
 آچەجق روزنى هوا آله جق

§

بى كورمكىيدىر مىرادى عجب
 او لىيور بىخىرە كشادە ، امان

آتشپاره

یوزینی بر کور رحیم یار ب
دل بیتابی آلدی بر خلیجان

پنجه

بو نه روئا ! بکا او یار دکل
آنی سومکده بر نقیل حریف
بردهی قالبدیران نکار دکل
روز کار اوینادر خفیف خفیف

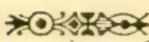
تَصْرِعُ [٥]

اول درمه ای عوالمک الله اکبری
 نورکله کشفراء صواب ایلینلری
 مصاح بولنیسه ده بو افضل میانه ده
 سیلمز میسین ندلر اوله جقدر زمانه ده
 کیم جلب ایدر نکاهنی ارباب شرتک
 صیت بلندی او لئه اهل عدالتک
 محو ایلمه جهاندن امید سلامتی
 قالدرمه نر بوزنده کی اهل فضیلتی
 یارب دکلی طوغری یه محتاج خاکدان
 کافی دکلیدر سکا بونجه فرشتکان

نیاز اسیرانه

ظاهر دکلی حکمتی فریاد و آهمک
 ایتمد شکسته خاطرینی پادشاهک

[٥] ویقتور هوغودن ترجمه .

شوق نمات شاهیدیدر انتباهمك
او لسوون جزاهمي کندى الماھ کناھماھ

ویر تیغ خونفسانکی آل انتقامکی

فرق ایتھیوب جنون ایله سودو گزندھی
پاست ایاپین بسم ینه بخت بالندھی
قوروزار شودرد دن بھی کال آچ کمندھی
او زرمهيدر رسین او لدریز دیم کندی کندیھی

ویر تیغ خونفسانکی آل انتقامکی

بر لخنه زنده طور حزن ایدم او لسھ مقدرت
او لدرسلر دیرم بودر ایحباب معدالت
قارشیکده جان ویروب ایده سیم کسب هنرات
لامیقمیدر بئم کبی عاصی به مرحت

ویر تیغ خونفسانکی آل انتقامکی

واردر شهیدک او نئچ اینچون دلده بر شتاب
او باز بحال ایله یاشاد قدن بترا عذاب

ایرسون ختامه بر نفس اوں شواض طراب
بن ایشلدم گئه قلبچک ایشا سون ثواب

ویرتیغ خونفشاری آل انتقامکی

مرک ایسترم بو کتم او لنوو مد عامي در
حتم دکمی يالواریشم ناجها ميدر
تیغات بلاده او لسه حکلمز بلا ميندر
قربانی او لدیغ بو تردد روامي در

ویرتیغ خونفشاری آل انتقامکی

شرم ايلیور مؤانس دیدار کوزلرم
شیچ ایتیور زیارت و خسار کوزلرم
برقاتل ایتک ایستیور احضار کوزلرم
تیغکده قالدی با قسهک آخونبار کوزلرم

ویرتیغ خونفشاری آل انتقامکی

قیرلاقنیج [۰]

کیفنجه اوچارسین ای بستو
 هر یرده، نه بختیار لق بو
 بزدن اوله رق کنه مباعد
 اولمقده سین آسمانه صاعد
 بردن بره گه نزول اندرسین
 بـرخوش دره دن آقار کیدرسین.
 اـیر ماقلره مفتقر دکلسین
 بـارانه ده منتظر دکلسین
 بـز کورمه ده بـز او زاق سحابی
 سـن آنده کـیدـر اـچـرـسـین آـبـی
 پـایـانـه اـیرـنـجـه کـلـ زـمـانـی
 تـبـدـیـل اـیدـیـوـرـسـین آـشـیـانـی
 تـکـرارـ بـهـارـ اوـلـنـجـه پـیدـا
 مـهـجـورـ اوـلـوـرـ آـشـیـانـ سـرـما
 اـیـلـرـ سـنـیـ خـواـهـشـ طـبـیـعـیـ
 آـرـایـشـ لـانـهـ رـبـیـعـیـ

سومشسین ایکی صفائ جانی
 حریتی ، بردہ آشیانی
 کوکم دہ سنک ممائشکدو
 ظن ایته کہ سادہ مائشکدو
 پروازدہ اعتلامی واردہ
 یوق، یوق ! آکا کائنات طاردر
 یوکسکلری سیر ایدوب طور رکن
 بالای فلکدہ چرخ او رکن
 ناکاہ اولہ رق زمینہ نازل
 بر لکدہ اولور سنکله جائل
 کوکم دخی قوش طبیعتندہ
 ثابت ایکی شی محبتندہ
 حب وطنی حیانہ ویرمنز
 حریتی کائناتہ ویرمنز

سحابه

جعفر پیغمبر

ای ابراصیف رنک سیار
 پک شعشعه لی نمایشک وار

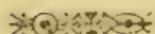
فسحتیکدۀ سپهر ایچنده
 در یای خیای هنر ایچنده
 ماهی کبی خوش سباتک وار
 طور، طور ! نده چوق سیاحتک وار
 و سعیده ایسده ده مغضطه بسین
 بر قوته سن ده منجد بسین
 وار حسنۀ بنم ده انجذاب
 سندن دها چو قدر اضطراب
 بردن بره ایلیوب تجبلی
 اولدک بکا لوحه تسلي
 آمشدی خیالی روی دلدار
 بومشده کالی جوش افکار
 کو یا او یو یور مشم او یاندم
 ناکاه سنی کورنجه صاندم
 رنک رخ دلبران شو آنده
 او چش ده بزیکمش آممانده
 فیخر ایلیور آممان سنکله
 خوش موجهی رنک رو شنکله
 کورسیدی بورنک و شکلی رسام
 قالمزدی النده صبر و آرام

یوق آنده بورنک شاعر آنه
 بکنر تکه کنر ارغوانه
 آچد قیجه سنی سپهر ماوی
 کوکم نصل او لمسون سماوی
 پر تو کسیاوب ده ای ضیا پوش
 ایتسه م سنی شویله بزدر آغوش
 بزدن کنیورسین آه بویله
 کفوردکمی او ز استانی سوریله
 ترهتگه یاردن چرکن
 اولدکمی او مهره سایه افکن
 پر طان باشنه تیزی ایتسه ک
 آلسه کده بنی او سمه کیتسه
 بر بری دلکی بز ؟ رفیقز
 همحال دلکی بز ؟ شفیقز
 سایه کده اینوب مقام یاره
 بولسهم دل در دنا که چاره
 آندارده بی او کاستانه
 سن خورمه بنه چیق آسمانه
 مسعود ایده جک بنی او بزدر
 خارجده چن زمان هدردر

هر درلو صفائی محتویدر
عندمده بهشت دنیویدر
توجیح ایدرم بتون جهانه
وبرم او زمینی آسمانه

مُحَمَّد
بْنُ عَلِيٍّ

کوزلو [.]

مائی ، سیاه بر نیجه سودا فزا عیون
ایتمش شفق صفاتی شوق آور درون
طوبراق اینچنده شمدی او چشمان دلگروز
خوردشید ز یور افق اول مقدمه دز هنوز
چوق چشم خوشنکاهی لیالی خوشنا
ایتمش ستاره‌لر ایله مستغرق ضیا
خاک ایتدی شمدی آنلری ظلمتله ممتنی
حالا نجوم طرز قدیم او زره منیجلی
بونلر کیدزوب ده ترک نکاه ایتدیلرمی ؟ آه
یوق ، یوق ! او دیده لر قاله مز بنجه بن نکاه
بر بشقه عالنه نظری وارد ر آنلرک
[°] پروردومدن ترجمه

کورمن او عالمی کوزی کوز یومیانلار
 ستر ایتسهده کوا کبی بزدن آسمان
 اوئلزیمی بشقه عالمه آنلر ضیا فشان
 کوز ترده بویله در ، اندراک بزدن استمار
 او لمقدده در جهان دگرده ضیا نشار
 چشم نی صانیه خاڭ تباء ایلمکدده در
 آنلر جهان غیبیه نکاه ایلمکدده در

استعفا

بۇقىقىزىز ئېرىپ

دون ایشتدم کە اول وفا دشمن
 يكى برعاشق ایلمىش پىدا
 يك او صانىش ايدم شو غالەتن
 بن دە عشقىندن ایتدم استعفا

§

دلدن او لىكى حال كىتمىشدر
 بى ئىن ایتسون هنوز دلى
 كەنە يارم قىامي ایتمىشدر
 سورم بن دە شىدى هر كوزلى

§

هیچ آنی بن یانمده می طاشیرم
 ایلمم چشمی اماله نیله
 کیم نه دیرمش کیدرده او غراشیرم
 بولدیغم نورسیده دلبر ایله

§

بی اهل نیازدنی صانیز
 گولرم بویله باجبا نازه
 آنی اربابی بر باقشده طانیز
 پاره ایتمنز یوزنده کی غازه

§

پاییه کیسویه اعتبارم یوق
 صانمسون کندیسیله لاف ایدرم
 بندeshوخ لطیف کاکل چوق
 وارر آندرله اشلاف ایدرم

چن کل موسمنده بر باعچه ده کزینیورم . باعچه نک
 نظر شاعرانه یه عرض ایتدیکی لطافت ، بهارك اظهار
 ایلدیکی سائز آثار تجدددن زیاده غنیچه لرله کالرله مسرا
 طونانمیش اولان بر چوق کابنلردن نشأت ایدیبوردی .

اڭ زیاده نظر تقدیرمی جلب ایدن بونلار اولدی .
کوزم . کوکام مطالعه صنع حق ایله مشغول بولندیغى حالده
کابنلار آراسنده طولاشمعه باشلاダメ .

ھېرى سطح زمیندن بىرچق ، ایکى مترومقدارى
مرتفع اولان اطیف آغاچلىرى کوزدن سەپىرىمكىدە ایکىن
نضرم آنجق او تۈز ؛ او تۈزبىش ساتا يەمترو قدر ارتقاء پىدا
ايچىش بىر فدان بىخىغە تىصادىف ايتدى كە يالكىز بىر كىل آچىپىشىم
ايدى . او زىنده آچىلەجق بىشىتە غزىچە او مەدىيى كېي باغىچە دە
كىندىسىنە بىكىز دىكىر بىر كىل فدانى دە يوق .

ساق و اوراتى بىك ضرواپلى ، آچىش او لىدىيى كە بىك
اھافىلى او لىدىيى حالىدە نە فدان بىخىغەك او يە مەحرۇن مەنزۇن
ظورىشى كىندىسىنى بىكافوق العادە سودىرى ، ذەنمە بىر ئازىق
ملا خەرات القا يىلىدى ، حتى كىندى اسانىندا او لەرق شو
منظومەي سو يەلتىدى

برکلای کابن

* * *

اى باغى شىكوفە آفرىنىڭ
کابن يار ادر طورر زەمینىڭ
ھر كابنى افتخارە شايان
يۇز لوجه كل ايلەمكىدە احسان

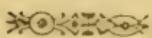
تنهیله بئی نچون او ز نمزر
 خالق بکنیرده کیم بکنیره
 دائم کوزی بنده با غبانک
 بر دانه سی یم شو کاستانک
 بر در چیچکم فقط کوز لدر
 بیک کلبه بر کلم بد لدر
 کیم کورسه ایدر صفا کی تقهیس
 دیاسون سکا اقدس الفرادیس
 هر پنه چیچکلی نونهالک
 آتشرن قلبی اهلی حالک
 فیضت اور در بود و دمانی
 چوره م کل او جاغی ، کل فدانی
 بر کلامیسی و ارمی ؟ هدی پرورد
 آنجق آراده نم قالان فرد
 بن مسلمک انفراده کیتمد
 بر تک کل ایله تزین ایتمد
 تشکیلک ایله کیزوب بو شکله
 چیقدم یازه بن ده بر چیچکله
 رنگین اثر من یتمدر
 امودج قابایستمیدر

صورتده اکرچه پک و ضیع
 معناده شو سرودن رفیع
 پک نایحل آنک غروری
 بر شیمی اینش علو صوری
 صورتله اوکنه بی نیاز اول
 معنی جهیله سرفراز اول
 شاعر بیله صورتی برآقدی
 اول بکا ، صکره سروه باقدی
 ایستنسه چکنهم امتحاندن
 صورتجه ده دلفریم آندن
 سروک بویی وارسه بویی یوقدر
 حسناً آرده منده فرق چوقدر
 کللرده اولور بو رنک دلخو
 حقک بزه بر عطاسیدر بو
 بن بی عظمت ، او مست نخوت
 کورمنی بو فرقی اهل صفوت
 پروردهم اولان شو فیخر ازهار
 ایلر بکا طوغزی جلب انتظار
 اولدتجه زمان زمان مصادف
 حیرانم اولور نکاه عارف

بر کل ایله ایلدم قناعت
بر قانعه چو قمیدر بو رفعت

تصویر جانان

ای لوحه یار نوحه بخشش
بیک کرده ایلسهم تماشا
طویز سکا چشم کریه معتماد
باقدیجه اولور فدادی منداد
حیران نفاستکدر الواح
قریان لطافتکدر ارواح
نازک کولشک نه رو خیر ور
کریک سوزشک نه رقت آور
سرمایه آه ایکن نکاهه
قابل میدر انتقامی آه
سیر ایت نه باقشدر الله الله
آزدر بیله بر نکاهه بیک آه
یوق چمکه راه او غمزه لردن
هپ چکدیکم آه او غمزه لردن

الله بیلیر ایدردی ایمان
 کورسیدی سنی صنم پرستان
 تصویر ایله او اسه کعبه مائی
 سنسین ینه قبلة الاعالی
 سیر ایلیه رک کاوبده و جده
 . . . . .
 سن قالدک المده یار کیتدی
 بیتمز صانیلان امید بیتدی
 چشمکه غریق خون دلدر
 مستقبله منعطف دکاندر
 مستقبلی فیکر ایچون ندحق وار
 ماضی نی آکوبده آغلامق وار
 تعظیم ادب بیلیر سر شکم
 دامانکه سر پیلیر سر شکم
 تاب لبی حرف حسرت آلدی
 اجزای وظیفه چشمکه قالدی
 یوق او مکه پایکی محالم
 او پسون قطرات اشک آم
 ای چشم سیاه دودمانسوز
 کورنگی بنم کیم چه و زن

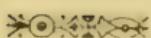
آیسنه ک نه اولور شو نا امیدی
 مژکان سیاهکاک شهیدی
 محروم اولهلى تکلمکدن
 قان آغلا بورم تاسمهکدن
 هم مجالست او لدینم زمانلر
 کوزدن چيقه رق بتون جهانلر
 بر باشقه جهان او نور دی منظور
 تعریف او لنور می عالم نور
 سن شعر او قودججه هاتفانه
 دیکلار دی کوکل ده عارفانه
 حکمتلر آ لیردی سوزلر کدن
 صحبتلر آ چار دی کوزلر کدن
 آ لمش نگه ملک فریبی
 کوکم کبی بر فلک فریبی
 سودا صاحب لیردی صاحلر کدن
 کوکم آ چیلیردی صاحلر کدن
 تدبیره ایدردی خنده دردی
 کوز آ غلا سده کوکل کولردی
 معنی ایله ایلمشکن الفت
 عشق ایتدی بنی الیف صورت

حاندم که بخله مشتغاسین
 ایواه که یار سن دکلسين
 سن صورتيسين او مهر بانك
 معنايه در انجدابي جانك
 فرقته حياته دشمن اولدم
 ديوانه مرگجو بن اولدم
 ای روح ايده زرگ شو جسمی صد چاه
 فکرم کبی ايله عزم افلاك
 ايمز ميسين ای روان مسعود
 ماتم کده زمينه بدرود
 منجیلم اينسه لر سعادن
 بن قورتيله هم بو ابتلان
 جامان او ايسه نجات هيهات !
 ناجي بن ايسهم حيات هيهات !
 اخف ايله که سنه شهدی اميد
 آرتق کورون ای جهان جاوید
 قالدي سکا منحصر نکاهم
 کلدم آچل ای اميد کاهم
 ای اجمل عالم معانی
 اولدري بني فراق جانی

بر یاره ایله نشانی کلدم
آغوشکی آج که شانی کلدم

اوم

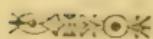
حرمت اتّمز میسین شو مهمانه
کایور بی کسانه ، مستانه
کرچه یاراتی بر اقشددر
صانه بی نشوه ، خیلی چاقشددر
آچل ، آرامکاه جان سنسین
دل پا کم میسین ؟ نه روشنسین
طرب آباد بی بهانه مسین
بی تکلف ترانه خانه مسین
این سیده ده کو کدن اول سه همسایه
ایلهم التجا مسیحایه
چکه م امتنان ، دل آکاهم
کندی خانه مدر التجا کاهم
کایشم دلگشا دلکی ؟ نصل
آچل ای شاعرانه بیتم ! آچل

وارسه سنهين مکان حریت
 اوه کیرمش جهان حریت
 اولهم آنده منسرح صانیرم
 قومشوم اولسه بهشتی کوچ طانیرم
 ایدرم خنده بار رضوانه
 کیوه هم جنته اسیرانه
 تیغ منتله دل اولنجه دونیم
 کورینور جنتک ایچنده جحیم
 همدم اول اوده برسمبر ایله
 نه که لازم ! بهشتی آ کمه بیله
 دائماً بویله اتزروا اولمز
 اولسه بردلبرم فنا اویز
 اوده اولمزسه هیچ قید ایتم
 اوغر اویز غزالی صید ایتم
 مل و فرزنده با غالانیرمی حکیم
 یاشاسون سینه سنده قلب سایم
 خانه ویرانده اولسه بن دکله
 بیت معمور در یکانه دنم
 یوقسه ویرانه لرده کنج نهان
 یوقه کنجینه لر دکر انسان

اسکیوب کرچه خانه کیتمه ده در
 فکرم اما تجدد ایمه ده در
 طالقاووق یوق که بی حضور ایتسون
 کان اویزکه ذوق دل کیتسون
 زاده طبعمه کیم ایتسه نکاه
 او لیور نغمه سنج طال بقاہ
 باقیلیرمی ظنون کاذبه یه
 منصفانه باقک شو جاذبه یه
 بیوزلر مدن عبارت او لادم
 عائلهم ، غائلهم یوق ، آزادم
 هر بری بر اعطافت آینیدر
 عالمک حسنى دائم آفیدر
 آنلر او لدجنه زنده . بن یاشارم
 محومی ایستینلره شاشارم

کل

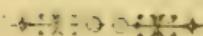
اولدی مفتون صدر کلپوشک
 اولمچ ایستر کوکل هم آغوشک

یتیورمیدی شکل پستانک
 کل ده آچش چیچکلی فستانک
 کل قدر بختیار او لیدم آه
 بن دخی سینه که بولوردم راه
 کل دکل ، قائم دیکن اوله یم
 تک او پستانه دسترن اوله یم
 اوله کلله ره سینه بر سینه
 سینه من ایمه کینه بر کینه
 بکا کو سترمه کو کسکا کلنه
 بیتر سینه مک تحملنی
 دل ده برورد سینه زیب اولسه
 سکا کلله کبی قریب اولسه
 کل طاقلسون ده کو کسکه بویله
 نه ایچون دل طاقلسون ؟ سویله
 ویریم بن ده بر کوزل کل نو
 نه اولورسین ؟ بر آزده کل بندی سو
 قاچه ای نوبهار باغ دلم
 اورسه لنز کلک ، خزان دکم
 هم گولر ، هم قاچارسین ای کلفم
 اویله قتمرلی نازی بن چکدهم

سکا دوشمز بو اعتلا ای کل
 اورادن دوش که رشکه دوشیدی کوکا
 ایلدک صدر احترامه صعود
 سنه میسین یوقسه بنی بیم مسعود
 بن سن او لسم ایردم اقباله
 چیقاررلردی صدر اجلاله
 نه ایچون مرد چهره زرد او لهیم
 او لهیم ، بر لطیف ، رد او لهیم

چگنی

نغمه

مست اولور هر کم که سیر ایلو شرابی رشکی
 رقص ایدز هر کم که دیکلر دلفریب آهنگی
 طرء سودا پناهک دلارک قلابیدر
 چشم روحانی نکاهک جانلرک جذابیدر
 موج آوازک که پر حوش ایلو افالا کیلری
 طالغه لندر من می دیدارک کورن خاکیلری
 ای ملائک خاکه نازل او لسم کنر افلا کدن
 بر دها آیرلسکنر قابل دکلدر خاکدن

کیم صفا بولمز بود لکش نغمه مستانه دن
 هانگی جان آیرملق ایستر بویله بر جانانه دن
 نغمه ک اعلا ایتدی ریانیلر ک افکارینی
 سویلین کیمدر دها نکدن ازل اسراری نی
 لرزه ویرسه ک چوقیدر اجسامه ای کویای راز
 تابده ارواحه ساز کدر مدار اهتزاز
 آتش عشق کله خاکستر کلسون آشیان
 تن نه در ؟ آماده برواز در عنقای جان
 اولمسونی عالم عالی یه الحانک دلیل
 اولدی وحی آور زبانک غبطه بخش جبرئیل
 صورتک کور دکده ای جانپرور قدسی صفیر
 صاندم او منشد ر حیات جاودان صورت پذیر
 کائنات خانه بیرون اول ده ایت بر التفات
 شکل انسانی یه کیرمش روح کورسون کائنات
 سویله ای حکمت نوا! بر روح پرور شعر می
 بر ندای هاتقی ظن ایلسونلر شعر می
 چوقیدر طبیم کبی اولدیسنه عالی سوزلم
 آزمی سومشد ر کتاب کائنات کوزلم
 روح ناجی رنکیک ر عاشق یکر نکیدر
 عشق بر اشد پردی آهنگ ک آهنگیدر

بجهه کترت یوق، کوزل بردار و حد تدر جهان
 عاشقم، چشمهاه برسنندن عبار تدر جهان
 سن بنسین شمدی اول مشدز بتون عالم نم
 حسن و عشق ل فرقی یوق، سن باسین آرتق بن سنم

غنجه پژمرده

→→→→→→→→→→

ذوقه کیتمشده کاش کاشنه
 کوج کلیور شمدی کیدش مدفنه
 رنگم ایکن غازه روی بهار
 باقدی، آل ایتدی بکا روزکار
 باشلامدن نشره صبا بویمی
 غدر ایله صولد ردی زمان رویمی
 ظن ایدیوردم بني تریین ایدر
 جامه سبزم کفنه ممش مکر
 ای بني پرورده ایدن نونهال
 سوکیلی غنجه ک او لیور پایهال
 مادر آثارمی یره جانپاره سن
 کیم آرامز کودک آواره سین

بنده می ارباب معاصید نم
 نیم تسبیمی کنتم به
 مرحمت ایمزمیین ای غنچه سوز
 زیر لبده او باسم هنوز
 کوز کوره ایتدکده بی خاکسار
 شمدی نیچون اولمه دسین لرزه دار
 بردها آلسه کبیله آغوشه
 صانیه کلیر هوش بوییه هوشه
 بن اولورم طوپراق ایخنده نهان
 سن اوستان ای مادر نامه بربان
 زالدمی دوشدی ورق آمه
 آغلادیمی یوقسه فلک حالمه
 رنگمه : جمعیتمه بر زمان
 غطبه ایدر کن دهن دلبران
 شمدی کورن صورت حرمانی
 رنگی ، اوراق پریشانی
 ظالعمات خلمنه حیران اولور
 چهره سی همرنگ حزینان اولور
 دوری شاشیردگی ؟ نه در ای زمان
 فصل بهار کده بوحکم خزان

کابن فیض اویش ایکن بسترم
 خاک مذلت نیچون اویسون یرم
 از مکه مادام که وار نیتک
 غنیچه بیو تیکده نهدر حکمتان
 بر کل آچلمز ، بوکیمک باعیدر
 غنیچه سی اطفالک اویو نجاغیدر
 بوندہ کی قوشلار المدن اوتر
 هر بری بر غنیچه ایچون نوحه گر .
 بویاه می احیا او لور کلستان
 مرده میسین ؟ نرده سین ؟ ای باغان
 کورمدى ، سیر ایت شومرو تسمزی
 معرض عبرتده یاتیر کن بزی
 آ کلامدم بن نه دیمکدر بھار
 سن نه تصویرده سین ای غنیچه زار
 سندده ده حیرت او لیور آشکار
 سر نکارنده بیلمز نکار
 چوق یاشا ای کودک بازی پرست
 ایلدک اما بی دستکله پست
 عاطفت ایتدکده آلوب کیتمدک
 خاک وطندن هله دور ایمدک .

بىلمسەدە قىمتىمى كاشنم
 كابىنەك آلتى اوپۇب مەدقۇم
 كىرچە بىتوب كېتىكە آمادەيم
 ئىل صفا بخشنە افتادىم
 پارچە لانىز ، محو ايدىم وازمى
 تراك ايدەم ساڭە كاڭزارمى
 غىچە سورىمش . وارىمىش بىرالله
 كىم اولەجقدىر شۇنى بىر كورسەم آه
 شكود نەدر ؟ آغزىمى آچقىم بىلە
 خاكە آتلەمسە يىدالله ايلە
 اوملەدە كوردىك يانصل ماھرم
 مىشىھ خوان اول بىكا سەن شاعرەم

ئىنلىك [ ]

خواهر ! او يو آرتق ايلە آرام
 ال ايشلىرى چوچەذر بۇ اقشام

[ ] انوار ذ كانك اون دردنجى جزئىيە مندرج اونوب بى
 طرفىدن النده کى چورابى او رەتكە بىرىلدىن او يو مقدە او لان كوجىك
 ھەمشىرىە سەنك بشىكىنى آيا غىلە صالحە مقدە بولنان بى قىز تصویرى
 لسانىدىن سوپەتلىشىدر .

کوکم بو ایکی خوش آرزو
 بن ایش کورهیم ، سن اول غنو
 مسعود اوله من مقیم بستر
 خوش دیرلک اچون چالشمیق ایست
 ایشمز آنیرمی هیچ او یونجاق
 دور ایمز اداره سر فیرلداق
 مشغول فقط الم دکلادر
 پایم ده سنکله مشتغلادر
 کوکم ده محبتکله محبول
 دائم او دخی آنکله مشغول
 برایشدن اکرچه یوق ملام
 اک طاتلیسیدر یو اشتغالم
 مادر کی بورجیدر و قایه ک
 همشیره کی سو که اولدی دایه ک
 بن ایلسهم ای نهال تو خیز
 کهواوه کی کیم ایدردی تهزیز
 خواهر ! بیو ، بر کوزل جوان سو
 مسعود اوله حق سنکله بر او
 بر عائله ی سن ایتسه ک آباد
 رد کرینی بن ایلسهم شاد

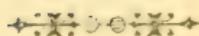
تلاطمن

هو حامزی بکنسه عالم

بزدن بشریت اولسه خرم
هر عاله بزدن اورنک آلسه
مسعود فامیلیا لر چوغانسه
هر خانه کور اسنه بر مسرت
یارب نه قدر بیوک سعادت

تلاطمن

تکینی ویروب جنوئی آمش
در یانه اضطرابه طالش
اولمش کچه رک سکون زمانی
هر طالغه سی بر جنون جهانی
ایمیش هیجانله سطح دریا
پیک وادی هولناک پیدا
اول مقدمه در آن با آن سرا فراز
هر موج عظیم دهشت انداز
کیدرمه ده روز کار برفن
هر طالغه یه بر قبا کو پوکدن

بر آریجه قارلی طاغ کسلمش .
 هرموجه کف نشار مدهش
 آرام ربای ناظروندر
 چوق باقه محرك الجوندر
قویشمی نهدر قیامت ایواه
تسییر ایدیسور جبالی الله
 ای مظہری مرسل الرياحک
 آقشامکه او یمیور صباحک
 اولکی وقار زردہ قالدی
 کیتبدجہ تلاطمنک چوغالدی
 اولمقدہ هزار طورسیار
 یکدیگرہ پیشدار ودمدار
 ساحل کورینورمی قورقوسندن
 کیزلندي بو طالغه اردوشندن
 ای باد ! کسلمه امتداد ایت
 آز کلدی بو قوت ، اشتداد ایت
 سور عسکری سور ! قومانده ، سندن
 بن شاعرم ایشته [مارش] بندن
 صوک شدتی طورمه ایله ابراز
 قارشیکده وار ایشته بر سرانداز

قاپسەكده بزى سقىنه مىزدىن
كىتمىز بوسكىنە سىنە مىزدىن

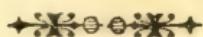
دريا ! بني ايله برتاشا
سىدىن ايدە جىكىمى يىم تشاشا
برطا بىلە كوزمەدە ان بىيوك موج
ويرمىز بىكا قورقو بويىلە بىيك فوج
باز يېچە باصرە مدر امواج
مغلوب متاتىدر افواج
ديوانە ميسىين حذرمى ايلر
سىدىن بوشناور دلاور
قورتالىمغە واردر اقتدارم
جان قورنارانە بوق افتقارم
پىك كوجى وداع دھرفانى
اولىشمى حيات جاودانى !
افنا ايله روح قور قو دلىز
طوفان ايله نوخ قور قو دلىز
سىنە مادە طوران محيط جرات
عمانى ايدىر غربىق حيرت

کوکلم بیو بیور تعاشق‌کدن
 پر جوش اوایور تلاطم‌کدن
 شدت‌تله آتل‌ده قصد جان ایت
 کشته بی بازیرده امتحان ایت
 سیراشه اولور میم هراسان
 قبور قارمی ایم ایش اولومدن انسان
 سر بازی طبعمه شاشاسون
 راحت طور یلور می بویله جانله
 چار پشمی میم بتون جهانله
 بربویله زمانده مرد پر دل
 نطن ایمه اولور فتوره مائل
 بر فائده وارمی مسکن‌تدن
 فارغ اولهم مقاوم‌تدن
 بر سن دکل ، اولسه خصمی عالم
 مردانه اولور اولور سه آدم
 قلیمده نه در بورتیه قوت
 یارب ! بونه عجز ایچنده قدرت
 معناده محیط هرجهان‌سین
 ای قطره دل ! نهی کران‌سین

خانق ! نه غریب خلقتم وار
 سینه مده نه در بوبحر زخار
 دل صانمه بوبور محیط اکبر
 دریای ازل صانیر کورنلر
 آواز خروش دلستانی
 پرولوله ایلیور جهانی
 سامعلهه مورث الولهدر
 هپ نعمه سی لاشریک لهدر
 غالب ینه جوش عاشقانه م
 برهانی دکل شونو ترانه م
 هر مصرعی موج لجه الله
 هر بیت متینی حجه الله
 ایلر بنی قدرتک مباھی
 عجزم سکا قارشیدر الاهی

شمندوفر سیاحتی

دل رهرو عشق او لوب چنده
 دلبوله بولندی بر ترنده

خوشدر شوزمان سیاحت ایمک
 صحرا ده شمن دو فرله کیتمک
 طورمش ایکی یانه قطارک
 نورسته بناتی نوبهارک
 اسدجکه بجا نظام آلیرلر
 یردن اکیلوپ سلام آلیرلر
 دیرلر اوله من صفا سفرده
 بولدم یولنی شمن دو فرده
 مشربخه مساعد اولدی امکان
 بر موقعه کیردی جان و جانان
 بن یوجی ؛ او شیوه کار یوجی
 دینسون بکا بختیار یوجی
 هر نظرده ایلمکده صحرا
 بر منظره جدید پیدا
 مادامکه دلبر آنده حاضر
 موقعه در احسن المناظر
 اول کلتن ایله قالنجه تنها
 ایسترمی یم او زگه بر تماشا
 محسود عوالم اولدی حالم
 قارشیمه خلاصه العوالم

وار و جهی کولوب آچلسه دلدار
 جنتدهده بوق بوقصر سیار
 ای برق شتاب آتشین دم [ه]
 اولدم حرمکده کرچه خرم
 یولسز کوررم شتابی ، لطف ایت
 ساعی دکانز ، آغز آغز کیت
 بول نشوء حسن و عشقی جامع
 آفشاءه قالیر ایسه ک نه مانع
 دلدار طو تجه بز مقامی
 صبیخندن اولور لطیف شامی
 یار ایستدیکم زمان قولمده
 وارسون تونل اولمسون یولمده [ا]

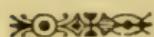
[°] مخاطبم لو قومو تیقدر

[ا] بر شعن دو فر : او لدن طائیدیغی بر محبوبه ایله ترند برعو .
 قعده بولنان بر کنجک : و سیله معانقه ارامقده ایکن ترند بول
 او زرنده واقع بر تونله کیر مسندن بالاستفاده زمان غائب ابیه رئ
 دنبر یو جیدن پوسه ربا او ملغه باشладیغی فقره مشهوره سنه
 تنه مخدمر .

حضرت یوسفک استغاثه‌سی

— یاخود —

زنداندن بر صدا

بر تو فیضکله او لشکن منور مشربم
 بونجه ییلدر واصل روز او نیور مظلوم شدم
 واقف الطاف ربم وقف یار بدر لمب
 یرجواب لطفکلک محرومیدر هر یار بم
 یوقی بر لیلک یارب صد هزاران یار به
 حکمتک بیلمم نه دندر بیلک بلا ایجاد ایدر
 هر بلادن بر حزین دل کونده بیلک فریاد ایدر
 دیر لر ارباب دلی الله بر کون شاد ایدر
 سن ده ایتمز سه ک بو زندانی یه کیم امداد ایدر
 یوقی بر لیلک یارب صد هزاران یار به
 ایتمدن سینه مده کی ایمانی در دم چاله چاک
 ایلسه زندانی باری آه سردم چاک چاک

اولدی خونین کوزیاشمدن روی زردم چاکچان
 اولسه حاشا دامنک چوقدن ایدردم چاکچان
 یوققی برلییک یارب صد هزاران یاربه
 صانمه اهل سمعه فریادم فقط رقت ویرر
 اک حایم انسانلرک افکارینه حدت ویرر
 موقعم، حالم خیال اربابنے دهشت ویرر
 ایتدیک بالله الاهیلره حیرت ویرر
 یوققی برلییک یارب صد هزاران یاربه

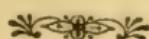

ساقیه التفات

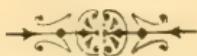

کل ای سمن تن کلچهره برشاب کتیر
 بر آز شورند الاهی یه آب وتاب کتیر
 الکده ساغر لبریز بروزان طورسون
 کولمه، پر توصهبا یور کده موج اورسون
 نهدر اوولوله؟ سدا یله بابی، طویمه لم
 امان شویمهده کویان دهره اویمه لم

معاشران زمان فیض باده دن غافل
 محاورات محافل طبیعت منجه دکل
 کیمنده نشود افراط وار، نه مسلک سرد
 کیمنده مانع تفریط یوق، نه مشکل درد
 دوام یا وهمستانه دن او صانمیlder
 بوقیل و قالی نه دن شاعرانه صانمیlder
 سنگله بزر شرف اندوز اعتدال او لهم
 زمان مساعد ایکن کاسب الکمال او لهم
 صاقنه، برایکی نوش ایت ده کاکل افشاران اول
 بن اویله کلفتی سوم براز پریشان اول
 کوکل بوشیوه ده سر خوشلر کیکانه سیدر
 بودوق عالم آبک معلمانه سیدر
 شونکته قلب رحیمکدن ایمیورمی کذر
 که بر نصیحت غراهزار بوسه دکر
 بودرلو سوزلری ایراده سنجه یوقسه محل
 کتیر شراب نصیحت کدازی، یانمه کل
 کتیر کتیر، ینه اولسون کوکل شراب آباد
 نه در بو شرب حکیمانه؟ هر چه باد اباد

سودای ساده لوحانه

ساده مسعودیت جانانله ایلر افتخار
بشقه برمقصد کوزتزر عاشق عالی تبار
ایستم دنیاده برشی بختیار اولسوون ددیار

بختیارم بن دخی اولدجّه جانان بختیار

چکدی کوردم؛ اول قدر او نش که زیبا سودیکم
چوق زمان چمنز اولور آشوب دنیا سودیکم
پارلا سون کیتا-جّه او اسون عالم آرا سودیکم

بختیارم بن دخی اولدجّه جانان بختیار

بشقه یول بیلمم ، سلوک راه عرفان ایلرم
بی غرض بر عشق ایله تزین و جدان ایلرم
بر حقیقت وارکه وجدانمده اعلان ایلرم

بختیارم بن دخی اولدجّه جانان بختیار

بکرو بیوه

[بیوه]

شان ویرمک ایچون مخدراهه
 زوج اولملی منتس س نباته
 سوز برلکی ، خانه انتظامی
 مستلزم اولور صفائ نامی
 زوج اولملی اهل عرض وغیرت
 بزرزوجه ایچون بودر سعادت
 بیلمز نهایمچ جهانده ناموس
 آرتق سویلیرمی اویله منحوس
 آنلرده وفامی وار صانیرسین
 سن شیقلری بویله می ظانیرسین
 کل بن سکا عاشقم ، دیهن چوق
 عشقندہ فقط ثبات ایدن یوق
 عتلکمی یوق ؟ آلدانش روامی
 اکانجه در آنلرک مرامی
 سومش سنی شمدی ، صکره اما
 بر دیکرین ایلمز می پیدا

وار عاشقیک بیک آشناسی
 بودر برینه فقط و فاسی
 آلدانه کوزل ده اولسنه صورت
 سیرت آرا کنیجلردہ سیرت

[بکر]

سیر ایله نه وار ایمش قدرده
 بر صاعقه شعله لندی سرده
 درمان بولنورمی بویله درده
 پیرانه نصیحت ایتسه لرده
 بن نرده یم اختیار نرده
 یار اولدی سبب بو اشتھاره
 شایانی دکلدر افتخاره
 کنیجم ، کولرم شو اختیاره
 پیرانه نصیحت ایتسه لرده
 بن نرده یم اختیار نرده

کلدجە اله او شوخ کلتن
 کیتمکده در اختیار المدن
 دیوانه سیم جوانمک بن
 پیرانه نصیحت ایتسه لردہ
 بن نرده یم اختیار نرده

کتابه سنگ منار [۰]

کوکل نصل چکه بیاسون عذاب فرقتنکی
 جوادسز نه براقدک جواد ! جودتکی
 مدار اولور دیه تخفیفه درد حسرتکی
 تخیل ایلم آغوش و صله عودتکی
 شراب تلخ فنا چوق کوروب شطارتکی
 خماره ایتدی فدا نشوء صباوتکی
 روا کوررمی ایدی اوچ یاشنده رحلتکی
 نم کوزمله فلک سیر ایدیدی طاعتنکی
 تأثر ایمدن افنا ایدن طراوتکی
 دیمک که زیور چشم ایتمامش اطافتکی

— ۵۴۴ —

[*] قرداشم جودت افندینک انسانندن ، وفات ایدن او غلى جواده

کتابه سینک مزار [*]

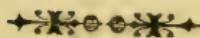
نامق ! ای صورت امید پدر
 سی دوران نه یوزله ایتدی هدر
 نصل ایکلتیمسون فؤادی کدر
 مترايد صفائ جانم ایدك
 ابتسامکدی وعد اقبالم
 سکا کوکم دیوردی تمثلم
 کورینوردی یوزکده آمام
 صانکه آینه جنام ایدك
 سنی تدقیقه طالدیغم دملر
 نظرمدن چکردی عاملر
 یاده کمزدی بویله ماتملر
 بر عوالمها جهانم ایدك

[*] بشیر فواد بک افندی بک لساندن؛ وفات ایدن او غلی.

دیورم ایلیوب کالی خیال
آکا قیمزدی آدم اویسه زوال
عمرم ! ای مدت حیات کمال
نردهسین ؟ اک کوزل زمانم ایدک

لوحة

نه لطاقتلى روح حيسين قفسىك
زرهدن ايندك ؟ آسمانندىمى
ينه پروازه اويمسون هوشك
حقيشىك تنىءِ مكاند نمى

§

فاجهه ای طائر منقش بر
مندن آرمه بر زمان اولسون

[*] «مرآت عالم» ده کوزل بر قیز تصویری وارد رکه اوکنده تهی بر قفس اولدیغی حالده النک او زربنه قو بدر دیغی بر قوشی نمایش‌ها ایله اشتغال ایدر. بومنظوه لساندن سویلتشدز.

خاکه ایتمز می آسمانیلر

کل ، سکادستم آشیان اولسون

ج

نه یاپارسین طوروب ده کاشنده

برنهال معدّل اوستنده

بومحبت دکل فقط بنده

سنی هر کس طونار ال اوستنده،

S

روحی مسرور ایدر تماشاسی

نه طبیعی ، نه دلفر ب طورش

حزنه دائرده وارد ر ایناسی

ایکی معنالیدر ، غریب طورش

ج

سنهده وارد ر انجداب بکا

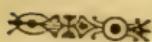
گرچه انسان قونلمامش آدک

ارتباط دلم تهیحی سکا

ایکیمز صنعتی یز بر استادک

برنجی هیهات!

دلدارمی برشتاپ کوردم
حالمده بر انقلاب کوردم
صحراده بر آب و تاب کوردم
ای نشمنی او شهسوار؟ هیهات!

ای نزمنی او نونهال آتندن؟
یاندم شونک آه آل آتندن
هیچ آیریاه من خیال آتندن
ایلرمی کوکا قرار؟ هیهات!

آمشمنی نفس برا آتشین دم
ایلرمی بنی زمانه خرم
کیتسهه دخنی الدن آه بیلمم
اصافه کلیرمی یار؟ هیهات!

مفتون حصولی او لدیغم حال
اولمزینه عمرم او لسه بیک سال
برشی دیمم ای توکنمنزا مال
هیهات دیرم هزار هیهات!

فرض ایت که تم ایدلدی صدچاک
 اولدم وطنمده بر آووج خاک
 میکنی که انسون اهل ادران
 بر فکر می خاکسار ؟ هیهات !
 قارشیمده بقا باقوب طور رکن
 فکرمده فنا کورر میم بن ؟
 بیکسکمی دکل سرم فلکدن
 اور ترمی بنی منزار ؟ هیهات

اسیر حرب

زور احرارانه مک حیرانی اولمشکن جهان
 طالعک غدر یله اولدم بر اسیر ناتوان
 آرقداشلر ، بر طابور آتش ! مساعددر مکان
 صاغ ایکن دوشسونی دست دشمنه بر قهرمان ؟
 اک بیوک خصم حیاتم در ، رفیقان ! اولدیرک
 زینت خاک شهادت اولمسون بر تیغزون
 شان عنانی بی دخواه او زرها علا ایتمدن

پنجه اعداده جنک ایمکدهم جانمه بن
غاردر مجروح دوشمک خدمت ایسترکن وطن
اک بیوک خصم حیاتمدر، رفیقان! اولدیرک

کوردیکنر می بازی چرخ نریمان افکنی
آندي بر قورشونله خالک عجزه بر آهن تی
حر آیکن تنها یاران بندم صفوف دشمنی
بردم اوّل قورتارک ننک اسارتندن بني

اک بیوک خصم حیاتمدر، رفیقان! اولدیرک

آوجی [ ]

— صمهمه —

قوش جغزر! سویلی فتانلو
سرزه میل ایمسونی وجدانلر?
بونه جمعیت سرود آین
بونه جندشگه سرور آکن
بریدر اوسله منشرح دل تنک
چالیلق صوتکزله بر آهنک

[ ] به رانزه [ ] دن مترجمانه بر اقتباس .

حالکن ساده ، شکلکن زده ظریف
سکن خوش ، مقامکن زده لطیف
لکن اندیشه ایلیک که زمان
بوزه جقدر بوانظامی هان

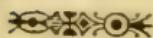
صوصکن قوشجغزلم صوصکن

کلیور ایشته آوچی سرعت ایله
دها یوق چانطه سنده سرچه بیله
تک طوررمی ؟ النده چفتنه سی و از
رحمی یوقدر ، سزی کوررسه قیار
آوجیدن مرحمت او مارمیسکن ؟
کوزی وار سزده کوز یومارمیسکن ؟
شان دکل ، شین آدمیتدر
بویله ایشلر سزای لعنتدر
جان یاقان شیخصی خوش کورزمی آله
کیمه آکلامنلی ؟ نه یامنلی ؟ آه

صوصکن قوشجغزلم صوصکن

برکون ایتمش ایدم شویرده قرار
ایکی قیرلانغیج ایلیوردی گذار

او تشورلردى بختيارانه
و يرمى سونلرمى نشوه انسانه
بن ده عودتلرين اي دوب تبريلك
اولدم آنلرله ذوق و شوقه شريشك
نا كهان آتش ايتدى برصياد
اولدى بىچاره يوجىلىر برباد
اوزاق او لمق ايچون بلايادن
اتقا ايلىشك برايادن

صوصكىز قوشىجىز لومصوصكىز

مهممه

بىلك انسانلرلە خصائىنى
كورك افكارىنىڭ دلاتىنى
خۇفماسى و سىلە جوى سىزىز
اقۇياسى بتون بتون خۇغىزىز
ايلىمشلۇر جەھانى ظلم آباد
بونلار انسانىنى د بىر الاي جلا د
اولەمنىز محب صادق خىر
بونلارك اك رحيمى قاتىل طير

بىلىرم كرچه وصف لايمى

بكا سويلىتمىك حتايقمى

صوصكىز قوشىجغزلرم صوصكىز

دست صياده ياور اولدى تتك

قىنادىن اورلدى بىر ككلك

قوشوب آلدى آنى هان كلبي

اكا وابسته آولرك جابى

نهسويندك ؟ نه كولدك ؟ اى صياد

سفك دمدن اولورمى آدم شاد ؟

بو ستمكىر ، بوقانلى شمدى كيدز

ظلمه بىندن زياده لعنت ايدر

هم سور شرى ، همده دشمن شر

نەدر اغىرب جهااندە ؟ طبع بشر

صوصكىز قوشىجغزلرم صوصكىز

قوشلرم ! مژده ! آوجىكىز كيدىور

كوردى بى بشقه آو ، شتاب ايدىيور

بركان يوق ، تباعد ايتدى كيدن

شمدى آهنكە باشلايك يكيدن

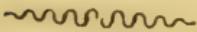
قالمدى شمديلاك محل حذر
 ويريكز مشربمجه برقونسر
 وي ردی مهله زمانه برمقدار
 اوتك ، اطرافي اوتديرك تکرار
 لكن اول ظالم طمع پرور
 بورالردن يارين اي درسه کذر

صوصکز قوشجغزلرم صوصکز

سحر

« طاغ باشی »

ای طاغ باشی ای مقام مسعود
 ای مرکز انس وحشت آلود
 هر منظرة نظر فریبک
 بر جنیدر دل غریبک
 سنسین بوکون ای مشرف الفرش
 جنتلرک اورتەسندە برعش
 مسعود ایسه چوقیدر مکینک
 سلطان جبالیسین زمینک

کمکده فرح دل خزینه
 بولش کبی سنده بر خزینه
 یوق یوق، اوله من اوکنج عرفان
 هم مرتبه خزینه جویان
 کوهرمی آرار دکلیدر عیب
 دل کندی ایکن خزینه الغیب
 کنیجینه بولان کوکل دکلدر
 سن بولدک آنی، خزینه دلدر
 لکن ینه ای لطیف کهسار
 لطفکاهدز انبساط افکار
 ای جوشش طبعملک مداری
 سندنی یاراندی حق بهاری
 برماع ایکن تهییج ایتمش
 بیک بویله جبل نوج ایتمش
 متازیدر آنلرک بوموجه
 پک مشربم اوزره چیقمشن اوجه
 ای طالمش اولان امور دهره
 برگون ایده رک وداع شهره
 گل بولده بومرتفع مکانی
 سیر ایله شو متسع جهانی

دامانی مقام طاح منضود
 افتاده پایی ظل ممدود
 موج اورمه‌ده بربشوش وحشت
 بروحت ایچنده بیک بشاشت
 وحشی اوقدر که قلب آکاه
 نفرین نظرنده - لوحش الله -
 دل سایه شیخصه ایمزر اقبال
 باش اوستنه ظل ابر جوّال
 دوشسون سرو دوشم او زره هر بار
 بی منت اولان ظلال اشیجار
 فیرمن قازانان بویولدہ بھرہ
 بر طاغ باشندی هزار شهره
 بابلار ایدنجه فصله آغاز
 وادیده ایدر تسلسل آواز
 اولمقدہ نوای جویباران
 منزوج ترانه هزاران
 بر سلسه در که صوت مرغان
 حر او لسه دخی اسیریدر جان
 یوق مثلی هزار بی فتورک
 فخر الشعرا سیدر طیورک

کوردک نیجه منتظم کلستان
 یوق بوله صفالی بلستان
 الحان آرەسته او لسه مسموع
 غم لفظی او لور سروزه موضوع
 ذوق آلسه دخی سرو دمندن
 مخت چکه من حدود مندن
 الوان خفیفه طاف بر طاق
 بر موجهه نور اچنده آفاق
 سطحیجه باقانلر آلدانیرلر
 طاغ پارچه لرین بولوت صانیرلر
 او لمش قاووشنجه روزکاره
 ابرسحری هزار پاره
 ایمکده سپهر معجز آثار
 هر پاره ده شکل دیگر اظهار
 هر شکل ظریف نوزمینی
 دمبسته ایدر مهندسینی
 هر پاره بی ایلیور ضفایاب
 آغوش نوازشنده مهتاب
 ظن ایسه روادر اهل بینش
 انوار قر تکائف ایمش

هر قطعه ابرخوشنها ده
 شایسته دیناسه ما هزارده
 اطفالی ایدر نسیم ترتیب
 یکدیگری اتمک او زره تعقیب
 اولدجه موافقت صباده
 اجرا اولنور یارش فضاده
 هر لحظه کور ریلن جهانی
 برمکتب حکمت آسمانی
 شاکرد فونیدر برایا
 بر شعبه سیدر آنک بودنیا
 اول شعبه ده برمعلم بن
 فکر مله اولور سخن منین
 اولدمه سه آنکله بن سرافراز
 موقع ده بمله اولدی متاز
 ایلر یالکنر مساحه عالی
 مسعودی بولنیان جبالی
 ناسن شن اولور می باغ امکان
 آدم آرایور بهشتہ رضوان
 دوندجه بوحرک او زره دنیا
 هر عالمی آدم ایلر احیا

بر یرده که ایلرم تحلی
 هرشیده عیان اولور تعیی
 کیم ایندره جکدی طوره نوری
 غرق اندی کایم نوره طوری
 حکمت کورینور طورر جبلده
 شاعر کزینرسه چاملی بلده

قلمه

سویله ای خامه هایون دم
 آزمی دیکارسه بیکده برآدم
 بو حقایق نیچون نهان قالسون
 سویله ارباب هوش فیض آلسون
 سکا ای نای ناشنیده نوا
 صور دلردکان دینلسه روا
 زندگی بخش اهل غفلتدر
 نفسک نفخه قیامتدر
 آیت عشقی ایلسه ک تریل
 جان آثاردی زمینه جبرايل
 سوزیکی آکلايان آرارمی کواه
 سکا دیرلسه ترجمان الله

آیت‌دی سندن ایشتدیکم آیات
 بنی علامه کتاب حیات
 کائناه بودوقی تعلیم ایت
 رحمت حق خلقه تعیم ایت
 بونه هینجا گه ضلال ورشاد
 نه عجیب اختلاف استعداد
 کیمی بردن ایدر منازلی طی
 کبی بیک سوزدن آکلامن برشی
 برینی شاد ایدن نوای قلم
 ایدیبور دیکرین قرین الم
 سخن آموز تو زبانانسین
 خاطر افروز نکته داناسین
 سوزلرکدن سوز آکلار اولدی جهان
 سنی عالی طانیر کهان ومهان
 خالق لوح ایکن قسم خوانک
 سنی تقدیسی چوچی انسانک
 سنسین ای وحدت آشنا آنجق
 اتحاد آور قلوب اوله جق
 ایمه تعطیل درس حکمتکی
 ایله اظهار او لانجه قدرتکی

یکزان ایه خلّقی ای دوزبان
 پک مساعده دکلیدر شو زمان
 جوشش افزای بزم زندانیین
 تاودان شراب عرفانیین
 سندن ای خوش نوای جان افروز
 کلیر امهاعه صوت یار هنوز
 عالمه جان کلیر صریر کدن
 جانه جولان کلیر صریر کدن
 اویله طوتش که نغمه ک آفاقی
 سکا دینکده نغمه خلاّقی
 یازه من کیمسه وصف کاملکی
 ینه سن یاز سنک فضائلکی
 او زمان کیم قلم مصوت اولور
 حسنی تأثیر صوتی مستکت اولور
 ملک اولور بی زبان ، صوصار ملکوت
 نه محرك صدا ! نه جانلی سکوت
 دیر اولان آشنا زبانمزم
 عودت ایتمش ازل زمانمزم
 بویله بر نغمه دن کیم اولنر مست
 یونه سسدر ! دکلی بانک الست

تله قونسین ، نهر دیورسه ازل
 ابد ایلر سنکله آندری حل
 سنده وارکن بو پرده صمدی
 ایکله در نغه ازل ابدی
 اعتماد ایمه پک مهارتکه
 نرده سین دقت ایت اسارتکه
 تابع جنبش بنامسین
 سن بنم عبد ناتوانمین
 نه قیرلدک ؟ بودر حقیقت حال
 کاتب وحی ایکن قالیرسین لال

لطیف بروادیده

« الحانشناس مشهور حاجی فائق بک افندی به »

عرض شکران

بر قلب خرابی ایتدک آباد
 لطف ایلدک ، اکسک او لمه استاد
 وادیده سرودک اولدی مددود
 ایکلتدى جباری صوت داؤد
 وادیلری عاشقانه ایکلت
 سن سویاوهه کائنانه دیکلت

مست ایتدی سسلک بلند و پستی
 آکدردی ترانهٔ السی
 کوشم ازلى نفعمله طولدی
 کیم سویلیور آکلاشلمز اولدی
 ایسترسه‌ک ایدرسین ای خوش الحان
 کریانلری بر نفسده خندان
 ایسترسه‌ک ایدرسین ای نوادان
 خندانلری بر نفسده کریان
 اطراب ایچون ایلسه‌ک ترنم
 کللر کبی ایلرم تبسم
 کلدجکه فقط مقام شیون
 جولر کبی یاش آفاز کوزمدن
 نیماره‌ک او لنجه نفعمه پیرا
 ایلر سکا قارشی آه دنیا
 بردل که شود مده آه سز در
 یوق شبهه که انتبا هسز در
 دیرسین بکا جسم شعره جانسین
 سن حاکم روح شاعر انسین
 سرمایهٔ شوق عمر من سین
 فائق ! یاشا ، ذوق عمر من سین

ایکننجی هیهات

قرب اولسده ابتدای اشعار
 هیهاته چیقار ختم کفتار
 هیهات دینلمسون دیتش یار
 دستمده می اختیار ؟ هیهات

هیهاتمی طویدی ، صوصدی اخوان
 یوق بجه شو طاغ قدر سختدان
 هیهاتمه سس ویرده هر آن

دیر حزن ایله کوهسار هیهات
 ای قورقوسی اویلان خزاندن
 بیلامم نچون اینجیرسین آندن
 ناجی ده سکر کیدر جهاندن
 پائنده میدر بهار ؟ هیهات

حتمده بولنه لطفه مائل
 اعدامی ایت التفاته نائل
 اولسدهمde غبار ، اولورمی زائل
 کوکلده کی اغبار ؟ هیهات

ای شهسوار طور
 سنسنر دخی اولسه آشیانه م
 وارد نغمات عاشقانه م
 وابسته نشوهد در ترانه م

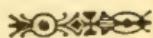
بکار می کلی هزار ؟ هیهات

فیخر اپله جک طبیعت مله
 شعرم یاشاد بچه ملت مله
 عصر مده کی غالیت مله

ایلرمی یم افتخار ؟ هیهات

« ای شهسوار ! ... طور ! »

پک دیز کین ایمه ، خاق ایدیبور انکسار ، طور
 کا کلرک امان او لیور پرغبار ، طور
 عاشقدن او یله هیچ ایدیلبر می فرار ؟ طور
 آرامسنز کوکل بر آز ایتسون قرار ، طور

افتاده بر پیازه یم ، ای شهسوار ! ... طور

پامال خیت ایلمه امید واریکی
 چکمک قولایمیدر الم انتظاریکی
 دوندر بوسمه رخش برآق افتخاریکی
 بواسز می یوقسه بکلیشم رهکذاریکی

افتداده برپیادهیم ، ای شهسوار ! ... طور

دوشدم سقوط برک خزان یوللو راهکه
 برکره باق شو منتظر نظره خواهکه
 دکمزیم بوجالم ایله برنکاهکه
 بافق کنهی روی ملاحت پناهکه

افتداده برپیادهیم ، ای شهسوار ! ... طور

بیامز میسین که جالب تعظیم اولور کرم
 افعال ظالمانه بی تعقیب ایدرندم
 رخشکله شمدیلک اوله من سه مده همقدم
 برکون کلیر سوار اولورم ، اول زمان دیم :

افتداده برپیادهیم ، ای شهسوار ! ... طور

شیره

آغوش نکاهمه کورنمک هوسیله
ابکار نکت جلوه ایدر پیشکوهمه
هرهانگیسته باقسهم آثار بیته کندین
شاعرمی نهیم؟ جاذبه وارد نکاهمه

Shirāz

اثر

معلم ناجی

برنجی دفعه

معارف عمومیه نظارت نک رخصتبه

PL
248
N28A8
1885

برایکی سوز

{ آتشپاره } ده آثار عهد شباب مدن عداوونه حق
هیچ برشی یوق ایدی . { شراره } اویله دکلدر .
آنده اون بش کون اول سویادیکم بر غزل
کوریله بیله جکی کبی اون بش سنه اول یازدینم بر
پارچه ده او قونه بیلیر . از جمله :

مقصدک تحصیل اطمینان ایسه
ذکر حقدن اولسون قلبک تهی
تازه قیل شام و سحر ایمانکی
« قل هو الرحمن آمنابه »

قطعه سنی یازدینم زمان حفظ قرآن ه چالدشیر ،
هر آقشام « سوره ملک » تلاوتنه دوام ایدر بر
چو جق ایدم .

بونی سویلەمکدن مقصدم {بنچو جق ایکن ده
 شعر سویلیه بیلیردم } کبی بر افتخار طفلاندە
 بولنق دکلدر، {شراوه} نك بر درجه يه قدر
 قاریشیق اثاردن متشکل او لدیغنى عرض ایتكىدر.
 ترجمان حقیقت هیئت تحریریه سنی تشکیل
 ایدن اذکیادن « مشاهیر اسلام » محرری حمید وھبی
 افندى قرداشم زدن متشکرم ، بومجموعه يه {شراوه}
 نامنى ویرن او در.

واقع امیداند {الشپاره} وارا ایکن {شراوه} يی
 بولق بیوك بر هنر دکلدر ، لکن اثرمك بویله
 سودکلر مدن برىنک شرف تسمیه سنە مظھر او لشى
 بنجه بیوك برمدار افتخاردر. بر کره دوشون نکز ؟
 {وھبی} نك شو {شراوه} سی کتابم ایچون نه پارلاق
 یادکاردر !

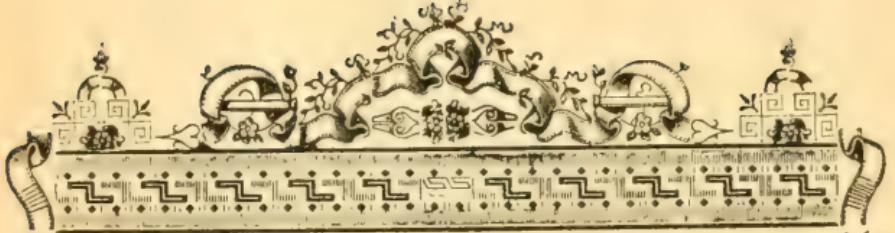
{شراوه} م اسمان ادبده داير بولنان {الشپاره} مك پيکيدر.

{اسمان ادب} ديد يكم فساحت اباد شمدي
اولکي کبي برچوق ابر سياه ايله مستور بولنيور.
كوندن کونه اچيليو. عالي نظران ملته يريز لمعان
عرض ايد يبور. ارهده {الشپاره} ده کوزه
كور نزمي؛ او حالده البتنه پيکنه دخى باقانلر بولنور.

علم ناجي

آغونش نکاهمده کورنمک هو سیله
ابکار نکت جلوه ایدر پیشکاهمده
هر هانگیسنہ با قسم آثار یقه کندین
شاعرمی نهیم؟ جاذبه واردر نکاهمده!

تربيع

آلدم آتش بر زمان بر آتشین رخساره دن
فرق او لئم شمدی بر آتش فشان سیاره دن
« ویردم آتش دلاره سوز دل آواره دن »
« ایلدم ایجاد بیک یانغین بر اتشپاره دن »

§

یم هجره ویردی دهشت طبع غمپورده
ایله کل انصاف باق بر کره روی زردمه

شراوه بـ

« چاره سازم! کیتمه کیم روز فراقت دردمه »
 « قطع امید ایتدیکم کوندر حصول چاره‌دن »

§

وارسون اولسون شیوه ایران طباع ناسده
 بشقه‌در فکرم، دکلدر طبع او لمقیاسده
 « کرچه مهلاک بر تأثر وار دل حساسده »
 « اشتکا ایتمز عجم طرزنده سینه‌م یاره‌دن »

§

چشم بی فریاد چشمانکله پر آب او لمده
 جسم لاغر تاب هجرانکله بی تاب او لمده
 « طفل نو سودای دل کیتیجکه بی خواب او لمده »
 « کرچه در قید اولدینغ یر قالمیور کهواره‌دن »

§

دقت ورقت ایدر اربابی محنت سرشت
 راحت ایمک ایستین دل اولماسون دقت سرشت
 « سالب آرامدرو ناجی دل رقت سرشت »
 « مالک اولسهم کاشکی بر قلبه‌سنک خاره‌دن »

قطعه لر

[سلیمانیه]

شانلى بر میدان هیجا کلدی پیش چشممه
 اولمده هر فرقه دن نیران غیرت منجلی
 خصمہ قارشی هر صف سیار آتش پوسکودر
 سیلدرم کویا اولور نوبت بنوبت منجلی
 هر تفکنندن فروزان نور جوال ظفر
 هر طوپندن کوکب اقبال ملت منجلی
 سیر ایدن عثمانیانک حمله شیرانه سن
 بردن اولمشدر هزاران سیف سطوت منجلی
 برق خاطف صانعه، اولمشدر سلیم اولک
 دست پر زور نده شیمشیر جلالت منجلی
 قهرمان بی محابانک کورک جولاتی
 جبهه پاکنده نور غالیت منجلی
 بشقه برقوت ویرد جنکاورانک قلبنه
 قلب لشکر کاهده اولدیجه حضرت منجلی

ای مه تقوی فروش! او لمزسه شاید بونله
عید ایچون بر لطف مخصوصک خراب آتیلری!

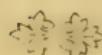
اوج تحقیقه صعود ایستر ایسه ک
رفعت اربابی تقییده او زن
احتیاط ایله که بعضاً ده اولور
رهنا ظن اولنان شی رهزن!

مقصدک تیحصیل اطمینان ایسه
ذکر حقدن او مسون قلبک تهی
تازه قیل شام و سحر ایمانکی
قل هو الرحمن آمنا به

دمبسته قالدی حیرت ایله عن دلیب زار
کوردکده زاغه دوشدیگنی صدر کاشنک
تمیز نیک و بد ایدنک خصم جانیدر
حیرانی یم ممیز تمیز دشمنک!

شارة

[بر عسکر لساندن]

آتار آتاز آدیم بن سمت خصمه صفشکافانه
 آتار رنکن وجوه کینه جویان هول جنکمدن
 نصل معجزنما عنانلیم باق وقت هیجاده
 چیقار جانی عدونک چیقمدن قورشون تفکمدن !

[حسن تحریر ادعاسنده بولنور بر باک حقنده]
 یازدینم شیلر بتون پارلاق دوشردیرمش بکم
 بجه پارلاقلق آنک ریکله قرطاسنده در
 پارلا دردم شمدی تحریرات بی معناسی
 او لمسه مضحک او یا کلشلرکه املاسنده در

[رابعی]

میال هوادر دل بی تکینم
 عصیان ایله اشتغالدر آینم
 ناجی ینه ایمکدهیم امید نجات
 بن بنده درکاه جلال الدینم

دیکر

[انای حربده]

آرامش بالدن تهی روی زمین
 من بعد مسرتی کورد قلب حزین

· · · · ·
 · · · · ·

شرقی

باغلانوب زلف هزاران تابنه
 عبرت اولدم آه عشق اربابنه
 حر ایکن دوشدم بلا کردابنه
 عبرت اولدم آه عشق اربابنه

جان صانیرکن دشمن جان اولدی یاز
 قیلدی جسم زار، چشم اشکبار
 بندن ایتسون نوهو سلر اعتبار
 عبرت اولدم آه عشق اربابنه

کوکم اک عالی و فاکردار ایکن
 بیلندک ایتدک خراب ای دلشکن
 اولدک آه امیدمه آتش فکن
 عبرت اولدم آه عشق اربابنه

دیکر

کوستردی طیعت اقتداری
 رشک ادم ایتدی لاله زاری
 سبز ایلدی دشت و کوهساری
 سیر ایله لطافت بهاری!
 مستانه واروب شکوفه زاره
 دم چکمهده غالب اول هزاره
 باق برکله ، بر جمال یاره
 سیر ایله لطافت بهاری!

میخواره لره اولوب نشیمن
 پرشوق و شطارت اولدی کاشن
 کل سن ده بزمله ای سمن تن
 سیر ایله لطافت بهاری!

غزللر

اولمچ آتشز نه مکندر کوکل! دشمن سکا
 جنت دوز ختمای عشقدر مامن سکا
 روح پروانه کدرای مصباح لاهوتی فروع
 نوردن فاتوس قدسیدر دل روشن سکا
 ظن ایدلر پرده مهتابه کیرمش آفتاب
 یوسفک نور رخندن اولسه پیراهن سکا
 طورپای انداز ایدر نور کلیم آشوبنی
 اولسه ای جانان کذرکه وادیء این سکا
 همدم درد آشنا یوق، شوق خاموشی کداز
 سویله ناجی قصه دلسوز عشقی سن سکا

نظیره [*]

ایلدکجه نور چشم راز بینم از دیاد
 ایتدی بی آرامیء قلب حزینم از دیاد

[*] علی توفیق پاشا زاده جلال بک افندینک غزلنہ۔

پرده بیرون ایمه الاهیلری دیوانه وار
ایله ای کریمه نالش قرینم ازدیاد
و جدمی تزید ایدن همدردلر الحانیدر
ناله سنج اولدچه نی ایلر اینم ازدیاد
بر صدای عشق ویردم کاسه کردونه کیم
حشره دک ایلر طین دلنشینم ازدیاد
سوز بولوب مسحور عشق ایتم [جلال] ساحری
بولدی ناجی شهرت سحر مینم ازدیاد

کویکده کیمسه سز طولا شیر دل غریبدر
لطف ایله ای ستوده شما ئل غریبدر
لیلایی، لطف محمل لیلایی قیسه صور
طویز اوذوقی حامل محمل غریبدر
دل صد فریب کورمش ایکن طبع یارده
اولق وفا وجودینه قائل غریبدر
عکسکله اولدی نخوت آینه رونما
ماهک غریبی مهره مقابل غریبدر

اسراف آب رو آکا اغرب دکلیدر
ایرمک اکرچه دولته جاهل غریبدر

• • • • •
• • • • •

طوتدینم راه طلب اميد صحراسته در
چشم استعجمالم اول صحرانك اقصاسته در
سرعت سيرندن اظهاردرکه رخش همت
همعنان سابقون اولمق تناسسته در
وجهی وار خاموش ايسه، اجمال تعريفات عشق
عاشقك سيمای زرد رقت افزاسته در
اولمسون سطحی نظر، معنی شناس ايت چشمكی
نشوه مينانك دکل رنگنده، صهباسته در
چوقدن اولدق بز مرید پيرمی، اغرب بوکیم
شیخمز حالا بزی ارشاد سوداسته در
اختلافاتیله او غراشمقده دهرک ذوق یوق
ذوق آنک مرصاد عبرتدن تماشاسته در

دیده اک سودا فزا بر صورتک حیرانیدر
 سینه اک شدتلى بر سوداتک آتشدانیدر
 حقلیدر جانان و داعمند ایدرسه امتناع
 و هم ایدر اشک رواندن، بلا بارانیدر

حزن هجرانکله مانزار کوردم عالمی
 شمدى هر سخرا بکا بر کربلا میدانیدر
 ذوق می برنعمت عظمادر اهل درد ایچون
 سرخوشک هر لغزشی بر سجدۀ شکرانیدر
 او رمه دم کشف حقایق دن بلای و هم ایله
 قطره تخمین ایتدیک دل معرفت عمانیدر
 وارسه آثارک براق اربابی تقدیر ایلسون
 آدمک دعوای عرفان حجت خسزانیدر
 کاروان غم دل ناجی بی چمز بی طوف
 عالم عشقک مقدس کعبه ویرانیدر

دل فکر قامتلکه خراباتدن کلیر
 موسی خیال نخل ایله میقايدن کلیر

عشقك ايدر ظهور دل پاره پاره دن
روح القدس قباب سماواتدن كلير
آغوشم از دياد وير تاب حسنکه
رونق چراغ انوره مشگاتدن كلير
وخسار عشق پاکي دل پاک كوستور
عکسک صفاتی صفوت مر آتدن كلير
کلش يوزنده نور مسرت تموجه
ناجي مکر او مهله ملاقاً تدن كلير

باب احسانک کيرلنز بر جلالت باییدر
حلقه زلفك چيقلمز بر بلا کرداییدر
افراقك فصلني يازدیچه ايلر دل اين
کلاک حزن انکيز کوكلم سازينک مضراییدر
سينه می برجوشش دائمه بی آرام ايدن
بن ده بي لمم هانکي خمارك شراب نایيدر
غمزه لر هر بر باقشده قصد جان اي لرسه ده
شكوه خوان او لم، او ابرولر رضا محرايیدر

کوزلرم ناجی نصل بیکانه خواب اولمسون
کوزلرندن کوردیکم یارک تغافل خوابیدر

محبامده هم کفتار هم کردار عالیدر
تعالی پرورم نشر ایتدیکم افکار عالیدر
تبرا ایلمشدرا الفت ارباب غفلتدن
انیس سافلین اولمز دل بیدار عالیدر
او زاقدن سیر ایدوب ده اهل سعی ایتمه استصغر
کوچکدر صانه زیرا نجم کیسودار عالیدر
بولور همبزمی اهل هنردن بی هنر رفعت
کل خوشبو ایله اولدیجه هدم خار عالیدر
آنک مسعود چشم راز بین ایستر تماشاسی
کو زنمر هر سخن پردازه معنی زار عالیدر

دو شدم بر یاره فکر شعله دارمدن خیر
خاکه دوشمش کوهرم، یوق اغبر ارمدن خیر

شیخ شراره

نور در کوکم آنی آغوشه آمش نار عشق
اول میان روشن دل اول مز نور و نار مدن خیر
بی محابا خلقه سویلنمز حقایق سویلدم
اولدی عالم انسلاپ اختیار مدن خیر
حالی تصویر ایلدم بیک کره ای آینه رو
سن ده اول مز سه کیم اول سون انکسار مدن خیر
نو شدارو بکله بر بی در ددن مسموم ایکن
اول ماق ایسترسه ک عذاب انتظار مدن خیر

چو قیدر اولدیسه مهر کدن سویدا غرق نور
سن کسلدم بن نه وار اول سهم سرا پا غرق نور
عنم صحرا ایله اول سون وادی این کجی
انتشار پر تو حینکله صحرا غرق نور
شو ق رؤیت دن نصل برق جهان اول مز کلیم
سینه پر آتش، نظر کاهنده سینا غرق نور
فیض حسن کدن کوکلر نوره غرق اول مقدہ در
انعکاس دن اولور ماهک مرایا غرق نور

کوزلوم خارجه سیر ایلر مثالن کوکلک
هر شب مهتابده اولدجنه دریا غرق نور

طبعمک حریتی احراره قوتیخش اولور
فکرمک علویتی افکاره جودتیخش اولور
دامن دست طبدن قویه دولتیجوی ایسه ک
معرفت ارباب استعداده دولتیخش اولور
وهمی منع ایت اختلاط غیرت مردانه دن
لشکر منصوره بر قورقاق هزیتیخش اولور
قابل غیرت دکل پوشیده چشمان غرور
یوقسه هر بر شی اولو الا بصاره عبرتیخش اولور
جوهری دنیایه عرض ایلر در نادیده ین
ل فقط ناجی معنی، کنامه شهرتیخش اولور

قلبم زمین عشق، سرم آسمانیدر
آهن آنک سحاب صواعق فشانیدر

ای عشق بیلدیک کی یاق یق درونی
بر کیمسه سر بلازدند ک خانماییدر
نور جمالدن متلاشی اولنجه دل
دوشنه زمینه چو قی؟ تجلی زماییدر
تبديل مسلک ایتديره من ابتلا بکا
کوکم ثبات عرصه سنک قهرمانایدر
عالمر ایتم آنده تماشا زمان زمان
ناجی فضای سینه جهانلر جهانایدر

چشم جانه بر تجلی ایلدک ای سینه سوز
طور آتشبار عشق اولدم یاتار بغرم هنوز
سینه مک اک ساده اسراری خرد سوز کلیم
آهمک کمتر شراری مشعل سیننا فروز
محبیجیدر شرم استعلای فکر مدن غیوب
محتفیدر رشك استغناي طبع مدن کنوز
نور چشم تیره روزانم که ناجی! ایمهده
مهر معنی لیله القدر مداد مدن بروز

مشهد مدن شوق کویکله رو اندر قان هنوز
 کورمدى «تیغک بنم کعیده بر قربان هنوز
 برشید دم خروشانم که کوش جانمه
 روح یحیادن کلیر آواز استحسان هنوز
 درد ایله جان ویردم استمداد درمان ایتمدم
 درد ناک امتاعم در دل درمان هنوز
 قدسیان نور یقینمدن اولورکن مستبیر
 دهری تنور ایتماشدی پرتو ایمان هنوز
 جبرئیل آسمان چوقدن بری سیر ایدر
 قانمدى تسنیم وحیه جبرئیل جان هنوز
 لامکان میدانی زیر پای اندیشه مده در
 ویرمدم ناجی براق طبعمه جولان هنوز

ای عشق بلای جانم اولدک
 آتشزن دودمانم اولدک
 اوّل اوجهان مستردن
 کلدک الم نهانم اولدک

سچه شراره خنگ

اظهار ایچون آتش دروئی
آتش فکن زبانم اولدک

چوق چحمدی باشلا دک ظهوره
دنیالره داستانم اولدک

بندن کورینوب جهانیانه
برهان علو شانم اولدک

[*] ای توده خاک آتشین دل
بیلهم نیچون آشیانم اولدک

بیلسه م نیچون ای بهادر عمرم
اک غصه لی بر زمانم اولدک

ای ببلن اغلادان کلستان
پر زمزمه فغانم اولدک

ای مرکن درد قالمه ویران
بر خیلی زمان مکانم اولدک

ای جاذبه سوز دلفریبان
سودم سنی دلستانم اولدک

سوداک ایله زنده در سویدا
 روح دل ناتوانم اولدك
 ای خامه دلنشین افاده
 فخر ایله که ترجمانم اولدك

باقیک باعده فواره یه، دلداره باقیک
 طالیک کوژه فردوسه، دیداره باقیک
 روی رخشانیدر آینه اسرار الله
 بخ حقین ایدن آینه اسراره باقیک
 حسن و عشق ایتدی کمال او زرہ تجلی بزده
 کوره جک کوز وار ایسه بر بکا بر یاره باقیک
 دل ایدر میکده ده عالم لاهوتی خیال
 شو ملامیده کی علویت افکاره باقیک
 باقیک نافله مسجدده بولنز ناجی
 اورادن آیریله من خانه خماره باقیک

شراوه -

جاذبه فیضی کلستانلرک
آلمده آرامنی و جدا نلرک

باشلا دی موج اور مغه دلار ده عشق
جوششی وارد رینه عمانلرک

چاک او له حق رتبه ده در سینه لر
الده می ایقاسی کریبانلرک

شدت شوق اهل نه کلز بھار
موسم ایشاری کلیر جانلرک

یار ده کورم نکه آشنا
درد ایسه بیکانه سی در مانلرک

کلدی خروشان حرم کویک
ابر بھاری کبی کریانلرک

کعبه حسنم! یتشیر استمار
اول دی صف آراسته قربانلرک

ناله مک آغلات مدینی دلی وار
اک اثر انگیزیدر افغانلرک

سائمه بکزدمی سخندازی
هر برمی بر خارقه در آنلر ک

رتبه علویتن فکر ایت دل بیدارمک
عرش استغنا تزلیکاهیدر افکارمک

طبع بی نایم تزلک ایس مسحورا
سایسی سگورد هفتمویا بد ایلو و
کوردیک رندان عشقک نشوء شوق آوری
مقتبسدر نشوہ سندن ساغر سر شارمک
مطلع الانواریدر آفاق اعجازک لم
اهل دل پرتو ربای فیضیدر کفتارمک

بولوش ای باب ای . . . . .
بوسخواه یا پیه رسینه . . . . .
چهره مسفوری سیر . . . . .
کورس موسی غاس انو . . . . .
سویلسوں الله ایچون سحر آشنایان بیان
اویلیان مسحوری کیمدر خامه سیحارمک

التفات ايلر آمیونه کاهی کوزلرک
 بن دخی آنلردنم کورسون آمی کوزلرک
 بر نکاه ایت قالمسون تعریفه حاجت حالمی
 کوکاک آکلار خفایا سن کاهی کوزلرک

بر باقشده حق او کرتدک نظر اربابنه
 کیمدن او کرمش بولاھوتی نکاهی کوزلرک
 کوزلرک بر لحظه کوکلیدن تباعد ایامز
 کوز کوز ایتمشدیر دل سودا پناھی کوزلرک
 نور چشم! باق نه عالی عاشق ایتدک انتخاب
 کشته مژکانکم اولسون مباھی کوزلرک

هانگی عاقل دیرکه آنحق راه کلشندن چک
 برده عاقللر! شونالشکاه شیوندن چک
 ای فقیران! قیش چر، چکمز عذاب امتنان
 بر اتسز کورک ایچون تقیل دامندن چک
 قالمیان محبوس بر وادیده ای عشاق نور
 پوقي اللھك يرى وادىء ایندن چک

خصمکز بر قوه فکر یه در فکر ایسترم
 ای ظفر جویان! خیال تیغ و جوشدن بچک
 بچمیک ایسترسه کز دعوای دانشدن ینه
 برکون آدمهر! مأثر خانه فندن بچک

کورون کورون بزه ای نور چشمی جانمزک
 نه در مهیجی بیلمز میسین فغانمزک
 نصل شکایت او لمنز تغافلکدن آه
 عیان ایکن اڑی سوزش نهانمزک
 زمانمز سخن فروزیدر زبانمزک
 زبانمز حکم آموزیدر زمانمزک
 کوکللر اولسه بتون آشنای ذوق سخن
 جهان اسیری اولور شیوه بیانمزک
 خیال ایدن بولونوردی حدود فکر منزی
 حدودینی بولان اولسیدی آسمانمزک
 موحدین ایله بزلکده در کوکللر من
 تفرق ایتسهده اجزاسی خاکدانمزک

شراوه ۳-

بنان خاقه شرفبخش اولان قلم مسعود
بنانویس شرفخواهیدر بنامزک

نه ایچون ایتمده سین تابسحر آه کوکل
سن ده می سودک او شبکرد مهی واه کوکل
انجذابک کوریلور نرده بر آفت کورسه ک
کوردمد من کبی عالمده بلا خواه کوکل
بنی سندن نه زمان ایلیه جگدر آزاد
سنی اول زلفه اسیر ایلین الله کوکل
بولدم بادیه غمده رفیق مشفق
کل سنکله اولهم بزینه همراه کوکل

اکرسن زلفی رویه پرده قیاسه ک تار اولور عالم
اکر بن آهه رخصت ویرسم آتشزار اولور عالم
جهانه جام لبریزم نشاط افshan فیض اولسه
صفای نشوء جاوید ایله سرشار اولور عالم

کودنسه عکس رخسار یقین آینه دلدن
 کلوب حیرت عقوله صورت دیوار اولور عالم
 سوزمدر پرده بردار رخ معنی دیسم ناجی
 سراسر همزبان نعمه اقرار اولور ملم

کوردم آثارین بھارک اولدی سحرالر بنم
 اوبلامق ممکنی اک شدتلى سودالر بنم
 ویردی جولان ذکر فیض طیعت فکرمه
 آلدی آرام بو روح افزا تماشالر بنم
 عرض ایدر بر بشقه عالم شمدی هر سحرا بکا
 انشراحم شرح او لمنز، غیری دنیالر بنم
 او لمسون ده طبع رندانهم کیم او لمسون نشووددار
 تازه ساقیلر بنم، لبریز مینالر بنم
 چشم عالم کیمده کورمشدر بومسعودی
 باق بتون قارشیمده کی آینه سیمالر بنم

سی شراره

هر ملال آبادی نزهتگاهه تحویل ایلرم
کتتدیکم هر یرده برمیخانه تشکیل ایلرم

· · · · · · · · · · · ·

· · · · · · · · · · · ·

هر قبح دورنده برسیر ایلیوب و خسارینی
شدت افکاری اول صورتله تعدیل ایلرم

سازی خاموش اول ده چال ای مطرب معنی شکن
سن براق بن شعرمی طبعمه جه ترتیل ایلرم
باق نه مسعودم ! خراباتیا کم معروف ایکن
ذوقی بر الله کلبا نکیله تکمیل ایلرم

پک متغافل چیور دلبرم
قارشیله ای آه اثر پرورم
آه که آسوده قومن روز کار
کر دره ک او لسه ده خاکسترم
کل او قدر او مله تجاهل پسند
صورمه که دائم نیجون آه ایلرم

زلفکه و یردکجه نسیم اهتزاز
اوستنه تتر دل ناز کترم

برنکه ایتسه کو روینور حال دل
کوکلک آبینه سیدر پیکرم

عشق دل آشوب او لانلی داورم
غرقه غمدر دل جوش آورم

قیسه دکادر خطراتم مقیس
محبس شاهین بالادر سرم

ای من ایسه دشحه لطفک ، یاقار
بینمی آتشلی تصویرلم

فرقتک او لدقجه عدوی حضور
قطعه دزوخ کسیلیر بسترم

غرق ایدر اشک شفقی جسممی
اولمه آه سحری یاورم

نیچون بونور ایله میال استار او لهم
چیقوب کونش کبی آفاقه فیضبار او لهم

کدورت صور ماسوای دلدن آتوب
صفای عشق ایله مر آت حسن یار او لهم
ایدوب تعبسی مهجور وجه زاهد ایچون
جهانه خنده ایدر رند نشوهدار او لهم

نه لطفی واردم سردک جین پر چینک
خریف اولور سده حساد بز بهار او لهم

آتلمه طور ! سخن اهل حالی آکلامدن
جوابه ایجه تصدی سؤالی آکلامدن

جهوله شانه ویر جهان ایلمک اظهار
نیچون معارض اولور سین مائی آکلامدن

طولاش صوامعی ، کل صکره نرم دندانه
رشادی آکلامن آدم خلالی آکلامدن

رسولدن نه آلیر مسجد رسوله کیدن
معانی نغمات بلا لی آکلامدن

خیبر ذوق من ایای حکمت او لمزین
نکات ناجی شیرین مقالی آکلامدن

یاقدی عشقک، اولدی قلب ناله خواهم آتشین
قو پدی کوکلدن اولور البته آهم آتشین
بن بو آتشلرله دوندم شعله جواله يه
کوردیکم رخسارلر محرق، نکاهم آتشین
فکر پستی خاطر مدن چکمسون سوزان اولور
همت آتش، سینه همت پناهم آتشین
اولمیک همراهم ای ظلمت پسند افسردکان
دخش فکرم شعله پوسکور مکده، راهم آتشین
برسوزم انباته کافیدر کال عشقمی
بارک الله مدعای پارلاق کواهم آتشین

اولنجه آه علوی سینه صد چاکدن بیرون
اولور صد شعله هر بر دود آتشنا کدن بیرون

منزه در فاکدن خواهش فيضه تزايد
درونم برجهان فيضدر افلاکدن بیرون
پرستشکار یدر هب دلده کی تمثال یکتائی
تماثیل سوی کیم قالدی قلب پاکدن بیرون

نه ناجیدر ، نه اسرار دل ناجی یه محمر مدر
قالان دلار حریم خواجه لولا کدن بیرون

ای جذبه افکن دل ناشاد نرده سین
ای نزدیکی خرابی آباد نرده سین .

چوقدن اسیر بند بلای فراقکم
ای نزدیکی اسیر یکی آزاد نرده سین

سنیز محال غنجه طبعك کشايشی
ای نوبهار حسن خدا داد نرده سین

کورسه ک کدازش تمنی نرم او لور دلک
 ای نار حیسرتی ایدن ایقاد نرده سین
 سن باری کل، کسامیور افغانی کو کلک
 ای خنجر جکر در بیداد نرده سین
 یار اولدی دلنواز، کوکل! صحوه کل بر آز
 شیرین ترجم ایلدی، فرهاد نرده سین
 ناجی حیات عین عذاب روان کورد
 ایستدجه بزم و صلتکی یاد نرده سین

آتش آلم نکه صاعقه تأثیر ندن
 آتش اولدم شرد عشق جهان گیر ندن
 بجی عشق ایلدی بر پادشه حسنہ اسیر
 که قضا قورتیله من پچھہ تسبیخ ندن
 سیر ایدک آب حیات لبی، برده باقک
 خون خضر اولمه ده جاری سر شمشیر ندن

دل او دیوانه پر وجد و صفات رکه کلیر
روح مجنونه طرب ناله زنجیر ندن

اول سه ناجی تدق انداز معانی قلمم
نوع روسان کورینور حیله تعییر ندن

مقال حزن آلیر آمیزش لسان مدن
مائل محرق اولور سوزش بیان مدن

قلم سرائر حال دلمن آ کهدز
کوکل و قایعنى دیکله ترجمان مدن

خرابه حانی کسب ایلمش کلستانم
وجوه شیونیان رنک آلیر خزان مدن

بلايه قارشی ثباتم تین ایتمدی
ادیب حکمت او صانمزی امتحان مدن

وطن حکایه سی خواب اور اولدی حضاره
بن آغلادم ینه تأثیر داستان مدن

نه در بومرت به عشقك مهاجمانی بکا
نه استفاده ایدر محو خانماندن

نصل فرح بولهیم بن که بی صفا بولورم
کلن زمانی ناجی چکن زماندن

نه دن ای جسم سوزشمايه راحت دشمن اولدك سن
مه کنعان جانه آتشین پیراهن اولدك سن
نه یوزدن بویاه دوشدك کوزدن ای مژکان خون فرسود
مکر اول کلنهال تازه خار دامن اولدك سن
تن کلرنک کلشن، او غوانی نیتکن کلشن
هزاران بارک الله! کلشن اندر کلشن اولدك سن
غنای قلب کمتر سائلکدر ای دل ویران
غنسین کنز لایفناي عشقه مخزن اولدك سن
کلام آموز خاصان اولدی ناجی وادی، خاصك
خطاب یار ایله رشك کلیم این اولدن سن

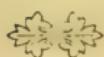
ای نشوه نه کلدک بکا میخانه می یم بن
ای عشق نه سودک بُنی دیوانه می یم بن

صبح بقا پر تو عشرت که عشقم
یانقله تو کنم پر پروانه می یم بن

اطف کهرم ظاهر ایکن چرخ غلط بین
فرق ایتمدی کنجینه می ویرانه می یم بن

سیر ایله سر سبز می کلسون ده بهارم
خاک سیه ایچره قاله حق دانه می یم بن

ناجی یتر آواره لکم، کلشن قدسه
پرواز ایده یم بلبل بی لانه می یم بن

کرم اولمه ده در تاب دل عشق اثر مدن
آتش دو کیلو ر، برق یاغار کلیک تر مدن

بر جله فیضم که هزاران در نایاب
آرایش ساحل او لیور موجه لر مدن

ای خطوه شماران چکیلک رهکنر مدن

یافز بني الله جهنمه که اولدى
دنيا بکا دوزخ تف و تاب جنگر مدن

حفظ ایتسه دل بارقه آهمی ناجی
خاکستر اولور صاعقه ادنی شر مردن

بی غم اولم همنشین اولسهمده جانانمه بن
در دنام ک امتزاج ایتسه مده در مانمه بن

قیلدی اهل عشقی حیران، کور مدم خوبانده آن
ماه کنعامن بندله، ماه کنعامنله بن

ظن ایدر لر بر کلستانده کچر ابر بهار
او غر اد بجه کوی یاره اشک جوشانمه بن

ایشته مسعود ایشته جان ای کعبه ارباب دل
ایستدک کلام رضا جویانه قربانمه بن

تشنهٔ تیغک قالیر جان و فا پرورینه
کربلای عشقی سیرا ایلسهم قانمه بن

ویردم آتش دلله سوز دل آواره دن
ایلدم ایجاد بیک یانغین بر آتشپاره دن
چاره سازم ! کیتمه کیم روز فراقک دردمه
قطع اميد ایتدیکم کوندر حصول چاره دن
کرچه مهملک بر تأثر وار دل حساسده
اشتکا ایمز عجم طرزنده سینه م یاره دن
طفل نوسودای دل کیتدجه بی خواب او مهده
کرچه در قید اولدیغم یر قالمیور کهواره دن [۱]
سالب آرامدر ناجی دل رقت سرشت
مالک او لسم کاشکی بر قلبه سنک خاره دن

محتیج خورشید ، مغرب ماتمی ، خاور حزین
 سوبسو کریان سیحاب ، آفای سرتاسر حزین
 لشکر مغلوب دلخون ، جند غالب بی حضور
 حرص ایله کشورستان آرامسز ، کشور حزین
 باق نه مدھش لوحه تشکیل ایلمشدر انتقام
 غرق خون مقتول ، قاتل مضطرب ، خنجر حزین
 بزم نوشانوشی ماتکاهه دوندرمش فلک
 میکشان مدھوش ، نی خاموش ، رامشکر حزین
 آرتیور ایچدیگه حزنم فکر استقبال ایله
 نشوہسز میخانه ، ساقی بی صفا ، ساغر حزین
 بن کیدیدم کاشکی اول شوحزن آباددن
 اه سن کیتده کلیر سنسر بکا هریر حزین
 دور ادبیارک کورک مسعود بی اقبالی
 ابتلا خانهم حزین ، کوکم حزین اندر حزین

سویله خامه‌م ! سانحات عشق، پنهان قالمسون
معجزات طبعمی انکاره امکان قالمسون

سیر ایدنلردن جهات عالم اندیشه‌می
هانکی اعجاز آشنا وارد رکه حیران قالمسون

اویله مخزونانه تصویر ایت که جوش کریده‌می
آرزوی کریدن وارسته وجدان قالمسون

اویله دلسوزانه تقریر ایت که سوز سینه‌می
چاک چاک او لمق نه در بیلمز کریبان قالمسون

بر مرقص نغمه ایجاد ایت که ناجی وجد ایله
علم امکانده رقصان او لمدق جان قالمسون

کوکلر ایتدی حذر نظره جلالندن
صاقندی یاره لیلر سیفك انسالندن

نهان مکان تلاقیده عرض احواله
زمان بولندی حیرانی جمالندن

کوزمه مسدکندن زیاده الفتی وار
قالیرمی باصره خالی خیال خالندن

کوکل خراب قالوب غمزه اولدی شهر تکیر

· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·

· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·

· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·

· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·

· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·

دکل کرامتنی شیخی آمیک هیچه
باقدک ده عبرت آلک مرشدک ضلالدن

· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·

· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·

ظہیر تریخ

کلیر اطافت آلیر هر جهان خیالمن
چکر شرف قزانیر آسمان خیالمن

او کنمسون او قدر و سعیله بیجادر
کورنمسون صیقیلیر لا مکان خیالمن

سرور ایچنده دخی بر ملال حس ایدرم
بهار کاسه ده کتمز خزان خیالمن

· · · · · · · · · · · · · · · ·

طبعتم باقهم هانیکیک زله اکنه جک
بور برد چک ای کارخان خیالمن

آتش دل سینه بی سوزان و ویران ایمه ده
حبس او لئش بیلدیرم بر بیته جولان ایمه ده

بر شهر اندیشه قهر یاه لرزاند رک دل
تتره در بیک قابی برمزیز مرگان ایمه ده

جنبدش زلفیله مسلوب القرارم اویله کیم
ثبورشم محنوں مادر زادی حیران ایمه ده

بن دید گجه استار ایت اختیار م سلب ایدوب
عشق کندی کندی ناله مله اعلان ایمهده

· · · · · · · · · · · · · · · ·

بیت تاجیدن پریشان ایت شوغم جمعین
فرد ایسه ک ای عشق جمعیت پریشان ایمهده

کوکله ساقی بی معمار ایلدم میخانهده
الله الله کعبه اعمار ایلدم میخانهده

اول قدر چاقدم که ترسازادکانک عشقنه
برقه دوندم نشر انوار ایلدم میخانهده

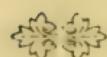
مرکز فیضمده اولدم مستقر خورشید وار
انجم اقداحی سیار ایلدم میخانهده

کعبه کویک آکوب نوش ایتدیکم ساغر لری
زمزم اشکمله سرشار ایلدم میخانهده

کل ده جوشای جوشنی سیر ایله مسعودیلر ک
بشقه بر عالم بدیدار ایلدام میخانه ده

نه در او نوحه شو ویرانه نک جوارنده
طوقندی خاطرمه حال انکسارنده
دکل غریب بولنسم مدام مست خراب
مسافرم وطنک بر خرابه زارنده
هواده یا پراغه دون دردی روز کار بی
خزانه متضرم عمر مک بهارنده
ایدرسه دل یزی وارد وداع ملک وجود
غیریبه یز بولنورمش عدم دیارنده
قرار یاب اوله مم کرچه مست سرشارم
حسد اورنده که آسوده در من ارنده
کوکل او نو سفر نور طلعتک ناجی
یانار قیامته دک نار انتظارنده

با قسم معذور طوت از هار زنکار نکنیه
جو بیار کاشنک طالدم حzin آهنگنیه

یاری سجن صفحه کلزاره اجلاس ایلدام
شرمی وارسه چیقمسون سلطان کل او رنگنیه

قیلدی مقلوب اسارت طبعمک حریتن
باق نکاه شوختنک معجزنما فرهنگنیه

دل نصل چشم آشنا اولسوندہ مسحور اولسون
کافرک هاروتلر حیران اولور نیرنگنیه

میسر اولم قیرمسو نلرده المده شیشه می
کیم اهمیت ویر ناجی ملامت سنگنیه

جوش حیرتدن تجلی خانه تخیله
لال اولور دل بینات حسنکی ترنیله
کوکلی زلف ملانگنیه قیل آوخته
آفتاب آویزه اولسون شهر جپریله

• • • • •

• • • • •

خوشنادر خط پشت لب ده ابرو لر قدر
سطرنا بر جا بولمنز نسخه تنزيلده

جانه دوشمشدر خيال غمزه، او لمشدري بدید
عکس خنجر کردن تسليم اسماعيلده

ای هلال ابرو کورون بر لحظه، قالسون تا ابد
سجدده ده ناسونيان، لا هو تيان تهليلده

اشتهرام عالم افروز او لسه ناجي چو قيدر
برق اشورر عرش او زره نامم لوحه تجليده

ترك اي ليوب خزينه پرستانه عالمي
بيكانه اي لدم دل ويرانه عالمي

طوييم جنون عشقكه اي حسن هشر با
قيلسه کده هپ نم کي ديوانه عالمي

کیسین بیلندک شوقدر وارکه ایلدک
شمع تجلیاتکه پروانه عالمی

· · · · ·
· · · · ·

ناجیم ایلمش بنی وارسته قیود
ربط ایلین عناصر امکانه عالمی

ای ملک حسنک عالی امیری
اولسون مقامک سینه م سریری

بیلسه ک نه اولدی آزاده کوکم
سودا اسیری! سودا اسیری!

ای تکده سنسن تزید سودا
مرغان باغل محرق صفیری

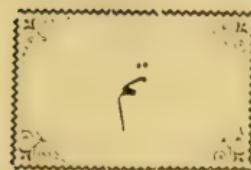
کورسه ک ثباتم دیردکه اولز
ارباب عشقک سدن دلیری

شراوه سه

رشکمن آزدر آتش کسلسهم
واردر اونورك بیک مستیری

تأثیرم اولق قابلی یاره
اولسهم شهیدک آه اخیری

طورسونی خامه م دمبسته ناجی
قوت رواندر قدسی صریری

Nec. Mr. allen.

معلم ناجي

فروزان

Firuzan

معارف نظارت جمله سنه رخصته طبع او شدر

استانبول

PL
248
N28A8
1885

— ﴿ وَاللَّهُ مَتَمَ نُورُه﴾

آشپاره نك شراره نك سونوب كيتمسني
آرزو ايدنلر بولند يغى ايشتىد كجه وجدانم : « يريدون
ان يطفئوا نور الله با فواههم . . . . . آيتى تلاوت
ايدى سور . لسانم ايسه :

بېقىمى يېتىدى دىنلىكلە نور نامىتىاهى
نفسلە قابىل اطفاعمىدر چراڭ آلهى

بېتى تکرار ايليمور .

حقىقتىدە بو كىفت و شىنىد او مجموعەرك
پار لاقلەنلىقى ترىيد ايدر . { فروزان } ك دخى اوچ
شرف و شهر تىدە انلە يىتىشەرك « فەرزىزنا بىثالى »
• مظھر يېتىدە بولنە جغنى اميد ايلرم ،

معلم ناجى

قطعه لر

۱

الفضل ما شهدت به الاعداء

تحصيل کاله خیلی مدت
محنت چکه رک چالشدم اما

محسود افاضل او لدی فضالم
شاهد آرایرسه ایشه اعدا

۲

جهانده وار ایسه ممعود اولان چالشقاندر
اولور قرین سفالت چالشمامقلمه کشی
طريق باده پرستی خرابه زاره چيقهار
براق شو مسلك عرفانه او یهان روشي

۳

ساقیده کی امتانه باقدم
صهبايی کوز مدهقانه دوندی

فروزان

۵

بن ایچمدم ایچدیلر ، بومجلس
بر مجلس امتحانه دوندی

۶

کلس^۴ دیوانلر یله بر آرهیه
نظام دیوان ایدن سخنورلر
انتخاب ایتدیر لسه هر بریسی
کندی دیوان انتخاب ایلر

۷

ای حقیقت کورون که انسانلر
آکلاسو نلر نه در صفائی حیات
استثار ایلدیگه سن بویاه
بز جدل سمز یا شارمی بز هیهات

۸

نعت محمدی :

دست اعجاز کده اظهار ایتدیکی آیات ایله
انفس و آفاقی حیران ایتدی قرآنکسنه

سن نصل خورشید لا هو تایین ای محبوب حق
اولدی الالهانه قرآنک ده حیرانک سنت

۷

بر تصویر ای چون سو یلنمشدر :
کیمدر عجب شو کافر مؤمن فریب کیم
.....
تیمال بی میالنی سیر ایتسه لوحده
غیر تله رنک دلبر کنعان شکست او لوز

۸

فخر یه :

یوقید رو جهی اکر طبیمه دیر لرسه هما
وارمیدر باز خیام کبی بالا پرواز
بو چنزا رده وار گر چه هزاران بابل
یوق هزار قلمحه او له حق هم آواز

۹

ارکان حریه میرالا یلنندن ضیا بلک افندینک

«پرتو» نام او غلی ایچون سویلنمش اولان تاریخ ولادت :

مشرق صلب ضیادن پرتوک مانند شمس
التعایله فزون اولدی جهانک پرتوی
نقشه تاریخم اولدی غبطه بخش شبچراغ
لمعه ویردی دهره مهر آسا ضیاک پرتوی

۱۲۹۲

۱۰

تاریخ طیران ها [۰]

بکا منسوب ایسه باز یچه دخی عالیدر
شو های فلک آرایی بن ایتمد اعلا
برده تاریخ یازارسم یاراشیر طائرمه
طیران ایتدی سمواته های والا

۱۳۰۱

[۰] همان مسعود خراباتینک او چور نه سنک استیدر .

شیخ‌اکبر اسلاماندن

اویله بر فیض نظر بولدم که باب اتائیدن
 چشم حق بینان اولور خات در مدن مستنیر
 کاسه سر حانمه قانون آلمه شده در
 اولدی سر تا سر جوان مغز سرمدن مستنیر
 آیت نورم که هر قلب سالم اولمقدده در
 الشراح صدر قدسی کو هرمدن مستنیر
 بر کتاب آسمانی یم که هر آن اولمده
 شش جهت آیات پرتو کسترمدن مستنیر
 نور اکبر کوزلر مدن سوزلر مدن برق او زر
 عالمین اولمقدده نور اکبر مدن مستنیر
 برق ربانی سنا یم اولسو نمی تا ابد
 اهل وحدت رخشش وجد آور مدن مستنیر
 محشر عشق ایتدیکم عالمده کوکندر کونش
 اولمدق کیم قالدی مهر هجشنور مدن مستنیر
 فیضم اولمز منطقی یانسهم ده نار عشق ایله
 عین علین اولور خاکسترمدن مستنیر

ایتیه تصویرم توجه عالم ارواح اولور
 انعکاس پیکر جانپرور مدن مسـتـیـر
 بی زوال ابواری کسون بندن آنسون کائنات
 دلبر مدن . مسـتـیـر دلبر مدن مسـتـیـر

— ۳۶۴ —

۱۲

{ لسان فاتحden }

ملک موروثم نه در ؟ دنیا دکل کافی بکا
 هابنگی فکر بی سکون و کرم قدر جولانیدر
 شان و جاندن ایستادهم دنیا بی تحجرید ایلام
 فیض تحجیدهله ملت جانلی ، دولت شانلیدر
 کسدی صیت صواتم (هونیاد) لرک در منجی
 قهرماهیل ! باش کسک شمشیر قهرم قانلیدر
 صخشـکاف صدران عنوانلیدر هر فارسم
 هر پیادهم صخشـکاف صدران عنوانلیدر
 ایتمامک مکننیـدـر عالم توجهـه کوکـیـه
 شرق و غربک واقف افکاری بر عنوانلیدر

باق دیغ هر یرده بروجه حقیقت سیر ایدر
دیده حیدر نکاهم اول قدر امعانایدر
کشف حکمت صنعتمندر، فتح کشور عادتم
سیر ایدک آثارمی دعوالرم برها نلیدر

۱۳

{ برآز سویله یم }

— کیم دیکلر؟ —

صورمه حریونه انسانک نه خونریز اولندیغون
سو بسو قان آغلایوب میدان هیجا سویایور

— نه طوریور سکن؟ —

ارضی بیلمز لاخلاندن لاملادن بحث ایدر
صوصدیرک سوبلتیمیک صوفی بی جاسویایور

— دیکنیرمی؟ —

اهل دقت بر حقیقت سویلمش صوصمش جهان
باق شولاف اندیش بی ادرا که حالا سویایور

— شاشلمز می نم —

قول معقول ایستیور هر کس نصل سویلنه مسون
ایش نه در فهم ایتمیور قاضی قضارا سویلیور

— تحف دکلمی ؟ —

فکر نو اربابی واعظ یاوەسن دیکلرمی هیچ
صانکه پر تعییره کمز اسکی رؤیا سویلیور

— ماسکه می قوللانه جقسىن ؟ —

من نصل آدمسىن ایستر سویله ایستر سویله
هر کسک حالت اولوا بصاره سیما سویلیور

— بکنیز می یم ؟ —

قاچیور حق سویلمکدن آفرین شاگردمه
بن سکوت ایتسه مده خامه م بی محابا سویلیور

— بقیور میسکن ؟ —

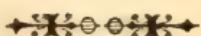
· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·

سویلدم بر شعر نو با قدم که دنیا سویلیور

— نه صافلا یه یم ؟ —

· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·

· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·

۱۴

{المعه} نامیله نشری تصور او انماز بزرگ‌الله
موقوته اینچون سرآوحه اولمک او زه سویلنه شد:

حبس ایتدی غم دهانه برق زبانی
آفاقی چوقدن ایلر ایدم یوقسه لمعه‌دار
اولسون فلک مساعد طبیعده بر زمان
باق معرفت افق‌لری اولزمی لمعه‌زار

— — — — —

۱۵

و حی نظم حاکم الارواح اولورمی اولمه
جانلرک فوقنده جولانکاهی علوی جانمک
عرش اقدسدر سرم ای عرش جویان خیال
اس-تیوا کاهن تماشا ایلیک رحمانمک

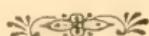
— — — — —

۱۶

حکم ایدردم کفریه ایمانه کمش کوکلک
سر وحدایت حسینکدن آکاد اولمه

مثلی یوقدر حسننک ای قبله ارباب دل

.....

۱۷

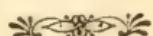
ویس پاشا زاده علی روحی باک افتدينك
 { لمعات } عنوانلى مجموعه اشعار ينه :

ای روحی ارواح فروزک لمعاتی
 یانسه ک ذه سنی حافظه لر صاؤلا یه جقدر
 کوکم کبی عالمده هزاران دل روشن
 هر بیتکی بر لمعه حکمت صایه جقدر

۱۸

هر هانکی شیئه ایتسه توجه جهانیان
 یوماً فیوماً آنده ترقی فزون اولور
 بی ارتیاب هر نهدن اعراض ایدرسه خلاق
 بالطبع رفقه رفقه تدّنی نمیون اولورد

۱۹

مدح پادشاهی :

ای آفتاب خاور شوکت بوشان ایله
 آفاقه صبح مخشره دک اول ضیا نثار
 سنسین اونور اعظم حق کیم نظیریکی
 عمر نده کورمامش کوره من چشم روز کار
 بر شہسوار سین که ملوک جهان ایدر
 بوس رکاب شعشعه بارگله افتخار
 بالله عین عالمی سنسین ایدن قریر
 قیلسون فروغ عدلکی الله بر قرار

۲۰

{ ترقی } سر لوحه‌لی مجموعهٔ موقوته ایچون

یازمشدر :

شیان وطن ! سعی ایدک اصرار ایله یوقسه
 موهوم قالیر بزده مسمای ترقی
 دعوا کنی اثبات ایدک آثار ایله یوقسه
 بر فائدہ ویرمن قوری دعوای ترقی

۲۱

یکی شهرلی عونی بلک مر حومک آثار متروکه
 قلمیه سنگ طبع و نشری ایچون { ترجمان حقیقت }
 غز ته سیله اقر باسهنه اید یلن اخطارات خیرخواهانه نک
 تأثیری کوریله مامسی او زرینه مشارالیه ک انسانندن
 اوله رق سو یلنمشدر :

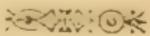
صیتم یا یلاماش میدر آذان عالمه
 کیم طویه امش صریر صفات دار خامه می
 نام یاز لاما مش میندر اذهان عالمه
 ایسترسه کز یاقل بتون آثار خامه می

— صمه —

۲۲

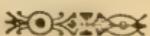
شاعر مشهور احمد حمدی بلک افندي يه « ناظم
 الحکیم » عنوانک توجیهنه دارد :
 حمدی ! مداد حکمت ایله کلک ما هر ک
 زیستلیور صحائف اعجـازی دمبدم

ایتکده در زمان سنی بر شاعر حکیم
عنوانک اول سه حکمتی وار «ناظم الحکم»

«خواجه رضوان» لک کتابه سنک هزاری :

زوّار! بو کفت و کو روامی
تشویش ابدیورسکنر صفائی
عمرم سکذر ایتدی اتز واده
معتمادم ایدی او حال ساده
وحدت ایدی کوکلک انیسی
پر کولرک اول مده چلیسی
یلمز مید-کزک خواجه رضوان
سردن اولیوردی الامان خوان
حالا بو کورلتی بیتمس-ونمی
فبرندده راحت ایتمس-ونمی
افنکارمی آکلایک طاشمند
چوق سویامیک کیدک باشمند

غزلار

احزار طعنه دن قالمهده در آهم نهان
 بر حقیقت قالمسون عالمده اللهم نهان [**]
 عرض ایدر سیمای رسمم کوکاک مقصودینی
 قالسهده زیر اب خامه مده دخواهم نهان [**]
 عشقه شهرت حسنہ مستوری اوئور روانق فرا
 سن اول ای مهرم هو بدا . سن قول ای ما هم نهان
 یوق تجذد خانه هستیده برمیثم هنوز
 وار ایسه قالمش عدم کنجنده اشباهم نهان
 بی خود ایلردی تماشای جمالک عالی
 دیده لردن او نسـه ک ای جان آکاهم نهان

کیم حیرتده دکل ؟

پریشان وصل و هجر انده دل ، دلدار حیرتده
 دوا سازین برا فرش حالت بیمار حیرتده

[*] بو دایه آمین دیه جلک پک جوق بولنژ صانیوم .

[*] رسم ارسالنه داعر برمکنوبه درج او لنش ایدی .

فروزان

نجاییدن نه در مقصودی یارک بن ده حیرانم
 تجلی دیده سرگردان ، تجلی زار حیرتده
 نچون مقهور دست ابتلادر ، بی خبره خدوار
 نه در غدره میلی طبعناش ، غدار حیرتده
 نچون بر جانه قیسون شیخ ظاهی بر جهانگیر که
 جهان حیرتده ، جان حیرتده ، جان آزار حیرتده
 آئهی حکمت ایجادی کیم کیم دن سؤال ایتسون
 مؤثر پرده پوش سکریا ، آثار حیرتده

مُبَارَكَةَ اللّٰهِ

مفتخر بمنی یم؟ معانیی؟

دیدم او چهره یه آینه جهان معانی
 با قوب بوصورتی حق کور دی محربان معانی
 زه دینسه حسنکه دائر قالیر سوزم کبی قاصر
 [ ] صیغاری عالم الفاظه آسمان معانی

* آتشپارده مندرج « دره دن پهدن » عنوانی منظومه ده :

الفاظه صیغشمیور معانی

دربایی آلیرمی هیچ اواني دیش ایدم .

کورنجه ناطقه مدهوش اولور او جسم اطیفی
 اکرچه نطق صفا بخشم اولدی جان معانی
 سریر کلکم اولور قوت روح ادل معالی
 یا شار سواد مدادمده خانمان معانی
 کلوبده اولسه زینت گزین حسن افاددم
 کیدر ده زیور انتظار اولورمی آن معانی
 لسانیم اولسه نه وار ناشر جواهر حکمت
 سلیقه ناقد کوهر، قریحه کان معانی
 طوبتار تمايل طبعمله دهری شهرت الفاظ
 چیقار ترانه خامه مله او جه شان معانی
 دهات رومه دیرم کوستروبشو نظم بدایی
 بو شیوه اوزره کیمک حدیدر بیان معانی

—♦—♦—♦—♦—♦—

سر بالین جاناندہ

بر زماندر اولدی جاسوس المیالی کوزلرند
 دشمن خوابایتدی هر صاحب خیالی کوزلرک
 دور چشمانکده کورم جذبه دن خالی بصیر
 چوق کورلمز ایتسه مجدوب اهل حالی کوزلرک

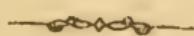
او مسون ياك او يله مست لا بالي كوزلرک
يوقسه بي هوش ايلو ارباب کالي کوزلرک

صيد بي قيدك اولور عالي کوكللر فوج فوج
انفعاف اي تدجهه صياد الاعالي کوزلران

صيحه دك حصر نكايه ايمزمى يم ؟ او ملش ينه
کشفی مشكل حكمت مولی المولی کوزلرک

در آيله سايده کده تزيين ايلام بالينكى
کوزلرمن ايتدى تقدير لائى کوزلرک

انقطاع گرييەن اميدى کسون مىردمان
چونكە قالمز فتنەدن بر لحظه خالى کوزلرک

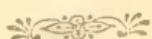
کوکلم الدن کيتدى سودانك نه غالب چنكى وار
سوديكم امداده كل کوكلمه عشقك جنكى وار

رنك رخسارك كېي هر رنكينك حيراني يم
وجه باقينك بو حير تكهده يوز بيك رنکى وار

كعبه آتشخانه او ماش دير كورن وجدانى
سازاناجي سوزكاك وجدان فروز آهنكى وار

卷之三

هزار شیشه حلم چن نهاد بیانهم
متهم کنج نهم اخجن نهاد بیانهم
قیصر یوسفی عرض آتیه جبریل که بن
دمله شسته شنیدم کفن نه در بیلم
بن اول رهینه شد آواره بیک که نهاد
مالل غربت و نرق و صن نهاد بیانهم
نه اولدرو نه ده امین وار عسرايلو
مراد خنزه مذاقت شد که نهاد بیانهم
صاقن او نرکس بدوفن او نسوز ماجو
سن بو صتبه مسحور ایدن نهاد بیلم

سوپلیمیور دیدک اما حقیقت او نیاه دکل
بلا اکرچه سوپلیمیزبو آفت او نیاه دکل

فروزان

صاوارسین آه بزی ناز کانه سوزلره
 ظرافت اویله ده اولسه محبت اویله دکل
 قدح قیرار سده ده ارباب دل کوکل قیر من
 طوقمه خاطره آداب عشرت اویله دکل
 بوبویله در دیدیک صور ده او گرن اویله میدر
 او زون لا قیردی یه واعظ نه حاجت اویله دکل
 حقوق الفتہ ناجی رعایت ایلیه نی
 نصل فدا ایده لم آدیت اویله دکل

جوابم شنبه

دیورلرکه : در دکنه ؟ بر در جوابم
 علوّ جنابم علوّ جنابم
 نه بر اهل دنیا یه ایتمد تعبد
 نه بر اهل تقویه وار اتسابم
 بنم مشرق مغربم بلای اولنز
 عجب عالم وار غریب آفتابم
 جهان کیتسه کیتمز صفا مشرب دن
 زمان بیتسه بیتمز بهشتی شرابم

شو مسعود کیمدر دیدک ایشته یازدم
بویوزدن ده وارسون آچلسون نقابم

سخنی از شاعر

خمار دیده سودا شرابسز یاشامن
یشارمی ماهی دلتشنه آبسز یاشامن
دلك مدار حیاتی خیال رویکدر
جهان نشو ونمای آفتابسز یاشامن
یشارسه مغز سرم شوق طلعتکله یاشار
بر آتشین کره در انجدابسز یاشامن
جوانه رابطه ایلر دکاسه شیخه مرید
خلاصه سالک عشق انتسابسز یاشامن
تمیمی پرده حسن بیانه گیرمه ده در
بو خلق ایچنده حقیقت نقابسز یاشامن

کوکم لیال فرقتك	بیدار یارب خوانیدر
فکر ایتدیکم بر آفتک	دیدار نور افسانیدر
عکس ایتدی بیک واحسرتا	طاغلله چیقدم آشنا
هر طاغده کی قلبی صدا	افغانمک افغانیدر

سیهوده دوشمش یاره دل
دلبرده سـنـک خـاـرـهـدـل
چوقدن بـرـیـبـیـ چـاـرـهـدـل
تـالـنـدـهـ هـجـرـانـیـدـلـ

اوـلـقـدـهـدـهـدـرـ دـامـنـشـهـانـ
لـبـرـیـزـ فـرـیـادـ اوـلـیـانـ
ایـ فـارـسـانـکـ سـرـوـرـیـ
زـیرـاـ جـهـانـکـ هـرـیـزـیـ

فـیـضـ حـقـیـقـتـدـنـ جـهـانـ
یـارـبـ کـیـمـکـ وـجـدـانـیـدـلـ
اوـنـ سـنـ دـهـ بـنـاـگـدـنـ بـرـیـ
بـرـ اـمـتـحـانـ مـیدـانـیـدـلـ

شوـکـچـنـ اوـدـاشـکـنـ اوـلـشـنـونـ
دـیـهـ بـرـنـگـهـ بـیـاهـ اـیـمـیـورـ
شـتـأـثـرـمـ مـتـحـیـرـهـ نـصـلـ
بـیـلـیـرـاـدـلـ فـنـ کـدـاـوـغـمـزـدـنـکـ
اوـیـکـانـهـ عـالـمـ عـشـرـتـکـ
نـظـارـمـدـدـ کـلـشـنـ کـوـینـاتـ
بوـنـیـ طـوـیـسـهـ خـازـنـیـ جـنـتـکـ
باـقـیـکـنـ رـحـیـقـ بـیـانـمـکـ
مـقـتـسـابـ اـیـلـدـیـ فـیـضـ حـقـ
نـهـ قـدـرـ طـلاـقـتـیـ وـارـ اـیـسـهـ

ینـهـ کـوـکـلـکـ خـلـجـانـیـ وـارـ
اـکـوـکـلـ آـنـکـ دـدـزـهـانـیـ وـارـ
آـپـهـیـ دـلـهـکـ یـارـدـیـ
نـخـنـنـکـ وـارـ نـنـکـ وـارـ
ضـوـرـیـوـرـمـیـ ذـوـقـبـارـینـهـ
بـوـ قـسـرـسـفـانـیـ خـزـانـیـ وـارـ
آـلهـهـزـدـیـ آـغـزـینـهـ کـوـئـرـیـ
نـهـ صـفـافـزـاـجـرـیـانـیـ وـارـ
قـانـمـدـدـهـ قـدـرـتـ وـشـہـرـتـیـ
اوـقـدـرـ جـلـالـتـ شـانـیـ وـارـ

باقیلیرمی طعنه دشمنه یاشاسون علوٰ طبیعتم
دکیشیرمی سوزله حقینتم بکاخنده شاک زمزیانی وار

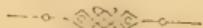
خوبی

او ز که حبل الهدر ز بحیر تسخیرک سنک
اولسه ایمزر خواهش آزاد کی شیرک سنک
کعبیة الآفق او لوردی اولسه بر تختانه شک
لوحه تو قیرینه پیرایه تصویرک سنک
رهکدارین سد ایدر خیل ملائک رشك ایده
سینه جبریلی آماج ایلسه تیرک سنک
کوسکتر مسعود وحدت بینه یکسر عالمی
بی خزان بر کلستان حسن جهانگیرک سنک
خون جوشان شهادت ایچوره بن غلطان ایکن
سن ایدر دلخند دهن آغدازدی شاه شیرن سلت

تیره ۱۳۷۰-۷۱

کو کل نصل آنیر دنه تازه آکلا ددهم
کو کل نصل ویریز بیهلا نه آکلا ددهم
وغا فروشی شو خانه دنده مض طربم
بو اضظرابی او آرام جانه آکلا ددهم

بیان مقصد اچون یاره ترجمانم وار
بلایه باق که آنی ترجمانه آکلاده مم
بوفهمه، برده شو ارباب وهمه باق ده آجی
جهانی آکلام راما جهانه آکلام ده مم
آتمشم ایکی لا یفهمک میانه سنه
زمینه آکلام ده مم، آسمانه آکلام ده مم

- ﴿ تفوّق ﴾ -

بیک مهاجم قارشی چیقمشکن لوای خامه می
دیکدی طبع عالم سحر الیانک فوقه
فکر جوالم پیاپی اولدی مهر افسان فیض
آصدی برخورشید رخشان هرجهانک فوقه
بلکه بسط ایتمش اولوردک سایه اندیشه می
نوردن بر تنه چکسه ک آسمانک فوقه
آرزوی طبع او زره اعتلا ایتمد دیرم
لمعه یاغدر سه فضای بی کرانک فوقه

کلدى وقت رؤيت ديدار ظن ايير عيون
دوشسه بر پرتو جنـانـدن جـانـاك فـوقـه
وار ايـكـن وجـهـكـ تصـورـ اـيلـمـزـ بـرـبـشـقـهـ فوقـهـ
كـيمـ چـيقـارـ يـارـبـ بوـ عـالـمـسـوـزـ جـانـاكـ فـوقـهـ

{ کورک }

چـيقـكـ شـوـصـوـمـعـهـدـنـ زـاهـدـانـ !ـ جـهـانـيـ کـورـكـ !ـ
لـصـلـ کـوزـلـ کـچـورـ عـالـمـ زـمانـيـ کـورـكـ !ـ
بـيلـاـكـ بـطـالـتـ وـغـيـرـتـ نـهـدرـ ،ـ نـهـ حـاـصـلـ اـيدـرـ !ـ
باـقـكـ شـمـنـ دـوـفـرـهـ !ـ بـرـدـهـ کـارـوـانـيـ کـورـكـ !ـ
چـالـشـمـيـوبـ اوـطـورـانـلـرـدـهـ ذـلـ وـيـأـسـهـ باـقـكـ !ـ
اوـطـورـمـيـوبـ چـالـشـانـلـرـدـهـ عنـ وـشـانـيـ کـورـكـ !ـ
«ـ جـهـانـ لـسـانـلـهـ دـوـنـرـ »ـ دـيرـلـرـ ،ـ اوـيلـهـ دـرـسـوـينـكـ !ـ
نهـ اـرـتقـاـ اـيـديـيـورـ مـلتـكـ لـسـانـيـ کـورـكـ !ـ
برـ آـزـ مـلاـحظـهـ کـيـزـ يـوـقـىـ ؟ـ دـيـكـلـيـكـ ،ـ اوـقـويـكـ !ـ
نهـ ســوـيـلـيـورـ عـقـلـانـكـ ســيـخـتـورـانـيـ کـورـكـ !ـ

بر عسکر انسان‌دان

— افتخار —

سایه‌نده او لسو نمی عسکر یلو سر بلند
 شانلی شاهنشاه همزده سر بلند افسر بلند
 پست ایدر جمعیت اعدای خاکساز کی
 فرقه‌مند ده بدم اولدجه آتشلر بلند
 تیغ دهشت گسترم دستمده پارلار پارلا من
 قارشیدن آواز استیان او نور یری بلند
 ساده کوسترسه نیام نابدار تیغمی
 ظن ایدر لر اولدی سیف صارم حیدر بلند
 عسکر خیزیدر حتم ایدرسه انتخادر
 بن بلندم چونکه او لمشدر بتون عسکر بلند

نه جیhalt بوکه آندن او مارم داد هنوز
 اریدم بن دل جهان ایده بولاد هنوز
 خلقتندن بری آدم دم اورد صفوتدن
 نه تحف ! روی زمین ملعنت آباد هنوز
 بونجه ییدر بشر آمید سعادته یاشار
 شو غربانی ایدن او لدی اسعاد هنوز

بشریت نزهده ؟ صلح عمومی نزهده ؟
 ائتلاف ایمیور آبا ایله اولاد هنوز
 درده باق عالمی ارشاده قوشارکن فکرم
 نامک پیرویدر شهرت الحداد هنوز
 یکدل اول سهق ده حکیمانه چکنسهک نه اولور
 بزده اول حسی خدا ایتماش ایجاد هنوز
 عقلا باله ایدر خلق ایسه هپ او یاه کیدر
 غالبا خالقه عکس ایتدی فریاد هنوز

دعوی ارشاد ایدن اشخاص رهزندر بتون
 دوست ظن ایتد کلرک عالمده دشمندر بتون
 چوق ترقی ایتدی فن دیرلوسه انکار ایلمه
 شارلاتاناق، بی حیالق، قبیلک، فندر بتون
 باق شو کایختلر شو بکلر بشقه عالمدینیدر
 ای دین دنیا بنم چشممده کاشندر بتون.
 آنلرک ماهیتن میدانه چیقس و نرده گور
 مجلس عشرتده قورقاقلو تهمتدر بتون
 ایمه شکوی کیمسه دن قلب رقیقک وار ایکن
 هرنه دن رقت پذیر اولد کسه سندندر بتون

لغمهٔ توحیدی عکس انداز آفاق ایلرم
 حق بنی‌انطاق ایدرن حقی‌انطاق ایلرم
 مهر فیاض هدایم ، عالم اندیشه‌نگ
 کاه شرق‌ندن گهی‌غرب‌بندن‌اشراق ایلرم
 آتشین سوزلره‌جولا نمده حکمت یوقیدر
 نزدیه برمظلم تصور وارسه احرارق ایلرم
 آه بر آن اویسه منقاد اراده‌م کائنات
 هرجهانی عالم عرفانه الیحاق ایلرم
 هامه‌دن افهاما نقل ایتدیکه حسیاً‌تی
 خلقی ناجی آشنای فیض خلاق ایلرم

(هم ناجیانه هم هاجیانه)

کرچه خطک کلش امازشک کاشنسین هنوز
 آب روی نوبهار حسن و آن سنسین هنوز
 ایلمشکن سوز سینه‌ن آهمی آهنگدار
 الله الله ای دل دلدار آهنسین هنوز
 یار هر وادیده ایلر کن تجلی ای کایم
 سن نیچون سرکشته وادی اینسین هنوز

چاتلایور قارشیکده ارباب زیارت خنده‌دن
 سن ده کول شیخم نیچون مشغول شیو نسین هنوز
 بیک اتک او بدک فقط بر جامه نو گیمک
 کنه کش ! فرصت شمار بوس دامن‌سین هنوز
 دفلی دفکش ! اورمه‌دم دعوای مردیدن او تان
 زن کبی جمعیت رندانده دفرانسین هنوز

مکالمه

علوشان آش نالر مدندر ازی
 صفائی جان ابدی مبتلا لر مدندر
 ترانه‌زار فایکده ایشست دیکث نغمات
 نم عوالمی طوتش صد الر مدندر
 او شاعرم که عروم سمای الهمه
 تنزم صایلان اعتلا لر مدندر
 بو فکری حائز ایکن سرخوشانه آغلایشم
 ده‌هاتی آغلاده حق ماجرالر مدندر
 نه درد ایسه ک چکیلیر سین سن ای نصیبه عشق
 شکایتم شو چکلمز دوالر مدندر

شوقیلر

۱

ایمسون عودت مادل انتظار
 کچمه عمرم کچمند ای نو بهار
 ایلرز بر لیکده عالمدن کندار
 کچمه عمرم کچمند ای نو بهار

۲

بکلهدم بن بونجه مدتدر سـنـی
 سنـدـه اطفـایـتـ بـکـلـهـ بـرـمـدـتـبـنـیـ
 اـیـمـهـ محـرـومـ طـراـوتـ کـاشـنـیـ
 کـچـمهـ عمرـمـ کـچـمنـدـ اـیـ نـوـ بهـارـ

۳

وارـسـهـ اوـچـ بشـ کـونـ بـقاـسـیـ عمرـمـکـ
 اوـلـسـونـ مـخـتلـ صـفـاسـیـ عمرـمـکـ
 سـنـدـهـ اوـلـسـونـ اـنـهـاـسـیـ عمرـمـکـ
 کـچـمهـ عمرـمـ کـچـمنـدـ اـیـ نـوـ بهـارـ

مکانم جنت آسابر مکاندر
 کل اندام بهار بی خزاندر
 زمانم نزهت افزا بر زماندر
 کل اندام بهار بی خزاندر

۲

بکا عائد دکل ذوق انتظاری
 خزاندن غمچکن بکلار بهاری
 فلکدن طبعمک یوق اغباری
 کل اندام بهاری بی خزاندر

کو یلی قیزلر اک شرقیسی

— نشانلی قیز —

تپه دن نصل اینیور باقک
 شو قیزک نشانلیسی شانلیدر
 یارادان نظردن اسیر کسون
 قوجه طاغ کبی دلی قانلیدر

۳

فسه باق فسه نه کوزل ده آل
 نه ده خوش بلنده کی مورلی شال

۴

دیدم یا بن سکا باق ده قال
او قندر ده باقه زیانلیدر

۳

نه قدر قیزاردک امان امان
نه دن اویله باشکه چیقدی قان
یورکاک ده پک خایجا نلیدر

۴

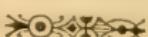
یاقیش-قلیدر سویور جهان
آنی بن ده پک سورم اینان
نم اولس-ه باری شو قهرمان
اوله من نه چادر نشانلیدر

۵

نه طارلدک احمدک اویناشی
طاریلیر می آدم-ه فرداشی
سکا بکزهیور شو طاغک باشی
نه زمان باقلس-ه دومانلیدر

۶

صومودوب او طورمه طارل ده کیت
بزی اختیاره شکایت ایت
بنی ایستمکده اولان ییکیت
دها شانلیدر دها آنلیدر

برقاچ مطلع

کوکلی معنی شناس راز رندان ایتدیلر
مسیعده بر کافره تلقین ایمان ایتدیلر

ایمزر اثر سوزک دل بی انتباهمه
واعظ یورلمدک ایسه آکلات کلاهمه

علمک علو قدرینی بروجه بهترین
انبات ایدر شهادت هلی یستوی‌الذین

سیر او لغز غمزه‌دن بر لحظه خط عنبری
کافرک قرآن او قوتیز مسلمانه خنجری

یاره اشراب شراب ائمه اقدام ایتمد
اوده مست اولدی فقط بن دخی‌الدن کیتمد

کولرمی هیچ یوزم روی ساده‌سز قالدم
محب نه معصیت ایتمد که باده‌سز قالدم

اوله‌لی منتسب مرسشد عشقک ای ماہ
تکیه‌دن تکیه‌یه قوشمه‌دن او صاندم بالله

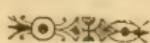

شهاب نامنده برد آته :

آهان حکتم بن سن شهاب مسین بنم
یوق شهابم ده دکلسین آفتا مسین بنم

اـهـلـ عـشـقـمـ بـارـمـ اـرـ بـابـ دـلـهـ کـلـنـزـ کـرـانـ
بنـ اوـلـورـسـهـ مـحـاـمـلـ تـابـوـتـمـ اوـلـسـوـنـ شـاعـرـانـ

قـيـلـ تـماـشاـ زـلـفـيـ صـيـادـ جـانـ کـوـرـسـونـ کـوـزـكـ
باـقـ اوـفـتـانـ کـوـزـلـرـهـ جـلاـدـجـانـ کـوـرـسـونـ کـوـزـكـ

مفردلر

بوـنـجـهـ دـمـ پـوـشـيـدـهـ اوـلـدـكـ بنـ کـبـيـ بـرـآـشـهـ
اـىـ عـبـاـپـشـمـ سـهـنـدـرـسـيـنـ کـهـ سـوـزـانـ اوـلـدـكـ

آـکـدـمـ چـاغـرـدـمـ اـسـمـکـیـ بـوـنـجـهـ زـمانـ سـنـكـ
فـرـیـادـمـهـ یـاـشـهـ سـمـدـکـ اللهـ !ـ یـوـقـیـسـیـنـ ؟ـ !ـ

موـافـقـ هـمـزـ بـاـنـ یـوـقـ یـاـرـ یـوـقـ غـمـخـوارـ یـوـقـ نـاجـیـ
کـوـکـلـ بـیـلـمـ بـوـ وـحـشـتـزـ اـرـ مـحـنـتـدـهـ نـهـدـنـ کـوـلـسـوـنـ

باقهه دیوارده کی لوحه یه باق دیرسه رقیب
غرضی کردن بلوارکی سیر اتفکدر

سوق عالمده رواج اميد ايدردى بز دخى
جهلى ترويج اولمسيدى مقتصدای روزگار

شاشیریر ناجیٰ معجز دمی کور دکده اوخر
چشم دجاله صانیرسین که مسیحا کورنور

ویرمن بزه قسوت هـذیان متولی
آزاده سرانز نه مؤذن نه امامز

رفعت ویرمی ناکس-ه ایوان و باع هیچ
آدم دکاسین اولس-۲۴ جنت آشیمند

کوزک اوستنده قاشک وار دیماهشکن ناجی
چکدیکم چله‌نی بیلس-نک او کان ارودن

بن اویوب زاھدلره مسجد نشین او لسنه مدختی
رند در کوکام کزز میخانه دن میخانه

جانان کایویردی غم ایله بخهشیر کن
مغلوب ایدم امدادمه الله یاشه‌دی ز

بای وصلانی صوردم او طاندی سو یامدی
کاک او دلبر نسیمین تی صیقشدیدرهم

بیک خسرؤی برباد قیلار ییشه‌ه آهم
ویرم ایله شیرینی فرهاد می یم بن
خدنک غمزدی بیک کرده چکدی ده دلدن
هنوز چکمده آندن هزار پاره دلم

دیوار و درسینه‌ی تخریب ایدیور دل
بر خانه یه دیوانه‌ی تنهما قاپامش‌لر

هستی آهی یی خیالده بیوتدم
واردریوی صیغمزسنه سماوات وزمینه
حسنم ! ایمه ابا آل عبا حقیچون
سکابن خیلی زمان اولدی عبایی یاقه‌لی

احتیاج آدمه پا بنند بلاذر یوقسنه
خود فروشانه مدارا چکیایر درد دکل

غم‌درم تقسیم او لنسه عمر مک ساعاته
 خارج قسمت غم یعقوبدن افزون چیقار
 ویردی مظلومانه جرأت ایتدیکم فریدلر
 [ا]یلدم محسود صحرای قیامت کویکی

· · · · · · · · · · · ·

· · · · · · · · · · · ·

بولماشده سودیکم بن کلدن سن اشتهر
 حسنه‌کی اشعار مشهوره مله اتشهیر ایلدم
 ایتدیلر نوخط جوانلر عرض خط طفل دله
 صانکه ترسا زاده یه تعالیم قرآن ایتدیلر
 عرض عشق ایتمد کل معذور طوت او پسهم بیله
 عاشقک معروف بر دیوانه در یامزه میسین
 بزی سنک ستمک قیردی چیردی ینه سن
 کولیورسین یورکک طاشمیدر الماس بکم!

[عرفینک]

از آظلم بسکه کردم داد خواهانرا دایر
 رشک صحرای قیامت ساختم کوی ترا
 یلندن ترجمه در .

ویرمن دل مجنونه حلاوت اب شیرین
لیلاده نهدر جاذبه فرهاد نه آکلار

ناز اهل جاهی چکم آرزوی شان ایله
بی نیاز اویق کبی عالمده شان اولمز بکا

همدم یأس اولمسون ده نیلسون ناجی کوکل
بولسه اهیکان خیال یار کلز یامه

یاز در چیقوب کنین عدم آباده طوغزی کیت
ای غم دلمن اوزکه یرک یوقیدر سنه

ای نور دیده صانمه عبت کوزلکم کوروب
تشریف یاری بکلیورم چار چشم ایله

بو شکر خنده لر اغیاره می هپ ای شیرین
یوقی بر نیم تبسم دخی فرهادک ایچون

معلم ناجی

بازسح بولسم

معارف نظارات جنیله سنل ر خصمیله
طبع اولمشدز

استانبول

۱۳۰۱

Naci, Mı'alleim

معلم ناجی

مازسح بولنسم

Yazmeç bulendan

هعارف نظارت جلیله سنک رخصتبه
طبع اولمشدر

استانبول

۱۳۰۱

PL
245
N28A8

قارئین کرام !

امضامه با قدیغ نگر کبی طانیه جقسکن. ترجمان
حقیقت غز ته سنك نسخه لرنده اسممی چوق دفعه
کور مشسکن در. ترجمانه یازدیغم ورقه لرا او فاق
او فاق شیلر ایدی. فقط ارباب مطالعه دن بیوک
بیوک توجه هر قزاندی سبی میداند در. شمدی
هر کس او یله کافتنی افاده دن خوش لانمیور. کفتند
آزاده ساده سوزی سویور. آنک ایچون بنم
ورقه لرم ده سولدی .

بونلر ده خوش چه بعض ایات دخی بولنور ایدی:
شعری سونلر نظر نده مکتوباتمک اسباب
مقبول یتمنان بری ده بواولدی .

ترجمان حقیقت ایسه درج ایتدیکی آثارمك
زیرینه مشوقانه سوزلر یازمقدن خالی قالدی ، بو
اثر جگله دکر لوندن زیاده قیمت و شهرت ویردی .
متشرکراولزمی یم ؟ او قدر توجه والتفاته مظهر
ایدلدم .

چنده احیادن بر قاجی آثار مذکوره نک
بر مجموعه شکلنه طبع و نشری مناسب اوله جغی
اخطرار ایتدیلر . غرته لره قونلدقدن صکره بونارک
برده آیریجه طبع اولنمی قلممه حدندن زیاده اهمیت
ویرملک دیمک اوله جغی دوشوندیکم ایچونشو
اخطرار محباته یی فعله چیقار مقده مسامحه کوستردم :
برده بوکره ینه بیلدکاردن بریسی چیفوب ده مصارف
طبعیه نک تسو یه سنی ده تعهد ایتمسونی ؟ آرتق
دیه جک قالدی . موافقه ایتمد .

ورقه لردن چوغنگ زیرینه ترجمان حقیقت
 طرفندن یازیلان مطالعه لریده - فائده سزاولدینی
 جهته - علاوه ایدم، شویله بررساله تشكیل ایتدی.
 اعتقاد مجھے بویولدہ یازی یاز مق هوسنده
 بولند قلرینی ممنونیتله کورمکده اولدینغمز نورسیدکان
 ایچون فنا بر مجموعه اولمدى .

بیوکار منک نظر مطالعه لرینه تصادف ایتمک کبی
 بر شرف ده قزانیر ایسه افتخارم ترایدایدر . هر کس
 وطننه مقتدر اولدینی قدر خدمت ایتملیدر . شمد -
 یلک بنم المدن کان بو اولدینی ایچون معدور طوتیلورم
 ظن ایدرم . ایلریده انساء الله اقتدارم آرتارده بو کا
 نسبتله بیوک دینیله بیله جک خدمتلر عرضنه دخی
 موفق اولورم . مسعود خراباتی

۱

بر قاچ کوندر غن‌ته‌کزک ادبیات قسمنده هیچ بر
 شی کوریله میوره. بویله او لورمی یا؟ ارباب مطالعه
 دن اویله لرینی بیلیرم که ترجمان حقیقتی مجرد ادبیات
 خاطری ایجون آلیلر. او طاقدن او لانلری محروم
 بر اقلیمی؛ بنده کزک حالمی بیلسه کز مطالقا (ادبیات
 مفتونی) دیه بر عنوان طاقار ایدیکز. ادبای مجلس نده
 صف نعالده طور مق صورتیله او لسون بولنخی جانه
 منت بیلیرم. هر نه سویلرلر ایسه بالله مکه چالیشیرم.
 بالله دیکم شیلری در عقب مجموعه مخصوصه مه قید ایدرم.
 بو خویمی بکنیرم. فاما؟ بو یولده بر خیلی
 آثار جمع ایتمد. مجموعه قیمتلیدر. بونی عادتا
 اک پارلاقلرندن بر قاچ یوز لیرایه دکشم. شمدی یه
 قدر اویله بر مشتری ده چیقمندی یا؟ نه ایسه!
 انتخاب ایتدیکم آثاری کورسه کز سزده بکنیرسکن
 ظن ایدرم. حکیمانه، عاشقانه، رندانه، مأیوسانه،

مسرورانه حاصلی هر درلو شعر ایچنده ! ایشته سزه
نمونه اوله رق بر قطعه کوند ریسیورم . صانیرم که مقبو-
له کچر . اویله ایسه ادبیات قسمنه کچیر ملیسکنر .
تا که آثارک مابعدی ده آره صره یورید لسوون . یوللا-
دیغه اثر مبني على الحکایه در .

بوني سويلين شاعر بر آره لق در بدر لک عالمنده سیا-
حت ایدر کن الجای ضرور تله متعصب بر حریفک خانه
سنده بر کیجه بی آب وتاب مسافر قالمش ده او زمان
سویلمش . ایشته قطعه !

اولور کن بر زمان رندانه جامم مایه مستی
خمار آباد غمده قطره جوی بادهیم شمدي
اولور کن بر زمان هر برسوزم بر رهزن تقوی
سکوت زهد ایله زانوزن سجادهیم شمدي

ترجمان حقیقت

بزم ده اویله بر مجموعه من بولنسه ایدی مکتو بکزی الا
صافی عثمانی بجهه یازمش آثار ادبیه دن بر قیمتی پارچه او ملق
اوزره مجموعه منه قید ایدک . فقط سوزک طو

غريسنى ايستر ايشه كز كوندر ديكىكز قطعه يى قيدايمز
ايدك .

برده او قدر مرح ايدكىكز مجموعه هپ بوقطعه
كى آثارى جامع ايشه شوموس تره يه كوره بىز سزه اڭ
پارقلرندن دكل آڭ ڪوفاليلرندن بىلە هيچ بىرلىرا
تکليف وتقديم ايدە من ايدك .

—————

۲

چىن كون تقديم ايتدىكم (شمدى) قطعه سنى
نصلسە بىنما بشىشكز . سزه حق ويرىرم . طبائع
مختلفدر . علينك بىندىيكنى ولى بىنىز ، ولينك بىند -
يىكى على ! فقط مكتوبى بىندىكزيا ! ايشته بورا .
سى ذوقە كتدى ؟ كرچىدىن اقىخار ايتمد .
مجموعەمى بىردى بىرە او يىلە كوزدىن دوشورمىكز . بوندە
نظر تقدىر كزە مظھرىتاه تميز ايدە جاڭ آثاردە تصادف
او لنه جقدر .

او خوشكزە كىدە جاڭ ائرلا يچون ڪوفلى ليرا

یرینه پازلاق آفرینلر و یره جککز شبهمه دن بریدر .

(یارب بو آفرین نه تو کنمز خزینه در !)

بنده کزک کندي آثار شعریه مده واز بونلدن ده
کوندرمک ایسترم . نه چاره که پک اوقدر جسارت
ایده میورم . صکره (آرتق بپک عاشق عمر جه سنه !)
دیر اعلان ایدیویر و ایسه کن نه یاپارم :

اویله شهرت قزانقدن ادیب مجھول اولوب راحتجه
او طور مق بیک قات خیرلی ! نمه لازم ! بن ینه
مجموعه جغمه مراجعت ایدرم . یا وده بر بایه او غرار -
سه ؟ معاذ الله ! سرمایه مک تو کنیدیکی کوندر !
اوزمان هانی حکایه مشهور دده بغداده کیدر کن قویتنه کی
مجموعه منشائی نهره دوشور و بده آرقدا شلرینه خصاباً :
(آه ایشه او لانجه سرمایه م با تدی کتدی ! دو نمکدن
بسقه چاردم قالمدی !) دیه اظهار یأس ایدن جاهل
دیوان افديسی کبی برشی اولور قاليرم .

ایشته بزم مجموعه دن بر قطعه دها ! بنده کزک
ذوقجه بو اولکن دن آهنگلیدر . رجا ایدر ه شونی
بکنک ! ...

نور دیدم بنی آغلاته دیدم ، کولدی دیدی
 سنى چوق آغلاديرم بnde بوکوزلر وارايىن
 ديدى حرف آتمه ايدرسين بنى دمبسته ، دیدم
 سنى چوق صوصديريرم بnde بوسوزلر وارايىن

ترجمان حقیقت

ایشته بوقطعه نیبکندك . هم ده «بکنڭ» دىه
 رجا ايتدىكىز اىچون دكل . سكرچىكىن بکنڭك .
 آفرىن مجموعه كىزه ! بغداده كىدركىن دكل . اسکداره
 مسکداره كىدركىن صاقن ها ! مجموعه كرى دكزه
 دوشورمىكىز . سكره افتخار ايدە جڭ برمجموعه سز
 نه يپار سكز ؟

غز تەكزك ادبیات قىمندە (۰۰۰) امضاسىلە اىكى
 ورقە اوقدوم . نه يالان سوپىلەيم ، پك بکنەم .
 اوھ ، اىشته سوز بويىلە كافتىز اوللى ! .. نە دراو

اصطلاحات : . . نهدر او تسلسلات افدم ! . .
الحمد لله آرتق عموم بونلردن واز کچیور . قطعه لرد
فنا دکل . هله ایکننجی قطعه هر حالده بکنديکنر قدر وار .
بونلردن بر نجیسنه بزم بیلدکلردن بریسی نظیره کبی بر
شی یامش . نه تحف ! ظنمہ کوره کیم او ولد یغی
بیلمدیکم (....) ای فرسخ فرسخ کچمش کتمش !
ذاتا آنی سرزده او قدر بکنامش ایدیکنر یا ! شورایه
پازدیمده بر باقی ! کمتر کزر ک بک خوشمه کتدی .

قطعة

((. . . . .))

((* . * . * . * . * . * . * .))

((* * * * * * * * * *))

بکنديکز می؟ مطلقاً!.. جريده معتبره کرده
بوکاده بير جكز بولنه جقى؟ بوسؤالده سز جواب
ورك.

ترجمان حقیقت

یرمی بولنمه جق ؟ بوكا بولنمنز ايسه نه يه بولنور ؟
 هایدی باقه لم عثمانی ملتک ادباسی ! عثمانیجه فی سر
 احیا ایده جکسکنر نژده بوسلاسته میدان آچکنر !
 تا که بوندن صکره بلاغت کتابلرینه « بلاغتی مخل برشی
 دخی او زون جمله لردره . سکسان کله دن معنی چیقار .
 مق انسانی یورار » دیه یازسونلر . نظمکری ده
 بکنده . فقط نه یالان سویلیه لم ! بزر هر زمان
 نژلری نظملره ترجیح ایدرز ، وزن و قافیه مجبور .
 ریتنی اسارت صایارز . لکن نظم دخی بوقدرت طبیعی
 اولور ايسه سومامک خوشلاننامق قابل اولورمی ؟

- - - - - ۵۰۶۴۴۰ - - - - -

۴

« برغزل »

ای عشق یاقارسه ک ایشته جانم .
 یاق دیردم اولیدی خاننام

ویردک خلجان دل ودماغه
صار صلدى زمينم آسائم

· · · · · · · · · · · · · · · ·

حضر اولسه ايدم اي دردم اي شار
را هكده حيات جاودانم

. عالمده قالير سنكله نامه

محو اولسده جسم ناتوانم

هر زمان قطعه او ملز آ ! اي شته بود فعده بر غزل
تقديم ايديورم . مجموعه نك عاشقانه ياخود بلا پرستانه
قسمتمند صاييلان شوغزل اهميتجه قطعه لره قياس قبول
ايمك درجه سندن عاليدر .

بني الده اي دنجه يه قدر خيابجه زحمت چكمش
ايدم . چونكه صاحبي اولان اديب پك لا ابالى بر
شي و خصوصيله مبتلای الفت ميدر . آقوچه شاعر !
نيچون او قدر سر شار لغه عاشقسين ؟ سنى آييق كور .
مك شرفه نائل اوله ميه جقمى يز ؟ مقلد لريكه باري آجي !
آنلى ده شرب مدامه سوق ايديورسين ! .. كيمه

آکلا درسین ! جواب بیله ویرمن . مشربجی بیلیرم .
لا قردی بی دها زیاده او ز آسم تبسم ایده رکشو بیله بر
شی او قویویرر :

قسمت حوالتم بخرابات میکند
چندانکه اینچین زدم و آنچنان شدم

نه ایسه تشكیر ایدرم . نه یه ؟ تر جاندن بالواسطه
قراندیغ او قوجه آفرینه !

۵

ورقه کمترانه می غزنه یه درج ایدیشکردن متشكیر
اولدم . تشکرم افتخار ایله ممزوج اولمک طبیعیدر .
چونکه ایرادینه تنزل بیوریلان مطالعه حقمنده عالی بر
توجه کوسه تریور . ادبیاتمک تنویر استقباله خدمت
ایده بیله جک عثمانی ادباسی آرده سنہ بنده کزده ! داخل
ایدلش اولیورم . نه متواضعانه الحق ! .. نه مسرو -
رانه التحقاق ! .. سکز اون کلمه دن عبارت اولان او

ساده ادا و رقه جغمی بیله مترشوف حسن قبول ایدن
ترجمان حقیقتک ادبیاتنژه ایتدیکی وایتمکده اولدینیغی
خدمتلىرى ده تقدیر ایدنلر دنم .

دیه بیلیرم که ترجمان عادتا ادیبلر یتشددردى .
شاعر لر میدانه چیقاردى . اما دینیله جڭ که ترجمانك
نشر ایتدیکی آثار ادبیەنڭ چوغۇن دىگرسىز نوھوسانه
شىيلردر . نصل او له جق يا ؟ ھېمىز بىردى بىر
ادىب اعظم ، شاعر معجزىدە كسىلوب دە میدانه او بىلەمى
چىقه جقز ؟ او بىلە شىمى اولور ؟ نزه ده بو بوللق ؟

اوت ! نوھوسىز . چالىشە جقز . چالىشانلاره
كىدە كىدە ترقى بىخش او ما ماق ايسە طېيىتك شىمى يە قدر
ھېچ يامدىلغى بىرىشىدر . سىحى ایدن البتە مترقى اولور .
فقط آز چوق هنر تشويق اىستىر . التفات بىكلر .
طبع بىش دائما آفرىن مشتريسىدەر . آفرىن ترجمان
زمانە كە هە يازى يازانك دىگرىنە كورە تحسىن خوان
اولىق مسلكىنە ثبات ايدوب كىدىيىور . ترقى پرورىلەك
ايىشىه بويلاه اولور ! ...

ترجمان حقیقت

بو ورقه او قوندیغى زمان بى آدم وارايدى كە دقتاه
دىكە يورايدى . صىكرە كاغدى انە آلوب بى چوق
سوزدى . نهايت دىدى كە :

« افادەنك سادە لىكە حىران او لاش ايدم . « نە
دن بويالە سادە بى قدر لطيف او لمش » دىيە دوشوندەم .
آراسىدرەم . كۆردىم كە اىچىنده « او لىدىغىدن بولنىدىغىدن
ايدوكتىن او لوب بولنوب او لمغاھ بولنمغاھ او لىدىغىنه
بولنىدىغىنه ايدوكتە » كې تىعېرلىرى يوقدر . ذاتى جماھلىرى
بى بىرىنە با غلايان وزنجىرلە مىسىز بى عجىبە مىدانە كتىرن
شىلردا بۇنلار دىكلى يى ؟ »

بىز دخى كندىسىنە شو چوابى ويردىك . دىدىك كە:
اصل « عثمانلى » نامنە لياقت كۆسترمك اىستىين
كىنجلەر هېب بويولدە سادە لىكە هەمت ايدرلر ايسە او لطفات
جمله يى كندىسىنە بى درجه دە مفتون ايلر كە بويالە سادە لىكەن
محروم او لان ائرلىرى كيمك او لورايسە او لسوونلار رغبتىن
دوشرلىر . سادەلەك تعمم ايدر . هەركس فكىرىنى
يازە بىيار . هەركس او قو دىغى آكلار . آكلاشىلەرق

او قونان شیلردن لذت حاصل اولور . لذت دخی استفاده‌ی انتاج ایدر . معارفک ترقیسی بویله حصوله کلیر . ان شاء الله بوده میسر اولور .

٦

« غزل »

امکافی یوق استار عشقک
درمانی کبی تزار عشقک

بر جذبه‌ده آلدی اختیارم
حیرانی یم اقتدار عشقک
پژمرده می یم نچون آچلم
کلغنجه سی یم بهار عشقک

سو نمک نه دیک نچون بن او لم
الک پار لاغی شعله زار عشقک

ای نوک قلم نه خوشنواسین
منقار بیسین هزار عشقک

ای صاحدن مستغیدرکه شوغزل ده توصیه واقعه کنر
اوزرینه محافظه‌سنہ بر قات دها اعتنا ایمکده اولدیغ
مجموعه‌نک مندر حاتندندر .

سزدن وبعض ارباب مطالعه‌دن شوق آور سوزلر

ایشتده بکه — درده باقث ! — بنده کزده ده یکیدن یکی به
انشاد شعره بر هوش پیدا اولیور .

بوبایرام متصل اوده او طوردم . قوه شاعره می
بر غزن لجك او لسوون میدانه کتیرمکه اجبار ایتمد .
(عرض حقیقت ایلدم افسانه صاندیلر !) مصراعیله
باشلار بر غزل کورمش ایدم ، آنی تنظیره او زندم .
بر قاچ بیت یازدم . ینه بوزدم . نه یا پهیم ؟ بکنمدم .
اجبار طبیعتله سو یانیلن سوز حقیقه طاسز اولیور .
نهایت بر بیت سویلدم . آنی ده بوزمق ایستدم سه ده
ایچنده بولندیغم حاله پک او یغون دوشدیکی ایچون دکل ،
آرقداشلار طرفدن اباقاسی مناسب کورلدیکی ایچون
بوز مغه قیمه مدم . یازهیم ده منظور رادیبانه کز بیور لسوون :

بایرامده بر نظامنه قوبدم که خانه می
یاران کور تجه بريکی میخانه صاندیلر !

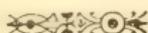
ایشته بنده کزک شعم بواولیور . غز ته ده یربولمق
بنخیار لغنه نائل او لیویر ایسه بکندیکزی آکلام .
« مضمون فروش لاغه قالقیشیر » دیه شو بیتمی طبع
ایتیوب هوسمی قیرمق الکزده در . فقط ترجمان

نم بیلدیکم تر جان ایسه هوس قیرموق کبی نقیصه لردن
معراذر . دکلی ؟

ترجمان حقیقت

اویلهیا ! هوس قیرمنی بشقه لرینه لا یق بوله میورز .
کنديمزه نصل یاقیشه - دیرهم ؟ بیتکنر رندانه در .
کوزلدر . شعر سو نلرک هیچ دیه جکلاری او له من
صانیز . لکن سوزک طوغریسنى ایسترمیس - کنر ؟
ترکنر بزه دها کوزل کایور .

غريب شى ! الى قلم طوتان بر چوق کنجلو
واردر . ترکزى تقليده ، تنظيره چالىشورلر . فقط
موفق اولانلىرى پك آز . ساده یازمق نه قدر كوج
ایمش ! نفسمنزدە دخى تجربه ایدیورز . شو بر
قاچ سطرى یازمقدە بیله چوق گوجلاڭ چىكى . بر
قاچ كردىيازدق بوزدق . بحوال نەدن نشأت ایدیور ؟
عجبا السانزك يقينىدە پيدا ايدە جىپ پارلاقلق يوزمىزە نوزلر
صادچىچە كوزلر من ھاشدېغى اىچونمى ؟ سز نە دىرسىگۈر ؟

دقیق لکل جزایی

سنبلزاده و هی مرحومی :

اول شوخ مؤذنده نه در بوقدو قامت

کل جامعیدر سمتی واروب ایله اقامت

بیتی انشاده ارشاد ایتمش اولان کل جامع شریفی

— که جب علی جوارند در — معلوم یا ! ..

مخلصکز « سفر یقوز » محله‌ی سکنه‌سدن

بولندیغم جهته او رانک مداوم لرننم .

کچنرده ایکنده نمازینی ادا ایچون معتمد او زره

ینه او سجده‌کاه لطیفه کتمش ایدم . بر خیلی مشغول

عبادت اولدم . بر زمان فکره طالدم . کنده

عالیکمده بولندم . بولندم اما خبرم یوق : مکر بلا

جرائم محبوس بولنیورم ایتمش ! آه ! .. برده اطرافه

باقه‌یم که کیمسه‌لر قالماشم . هر کس ایشه کتمش .

بن یالکز قالماشم . مؤذن افندی نزده ده یا ؟ او ده می

صاوشهمش ؟ شبهمی وار ؟ حتی قپوی او زرمن

کلیدله مشده او یله کتمش ! بوراسنی آکلاینجه در حال

صفای خاطرم کدورته منقلب اولدی . جامع شریفک
ایچنده کز نمکه ، چیقه جق دلیک ارامغه باشـلادم .
خیلیجه دوندم طولا شدم . بوله مدم . تصادفه
باقیکز ! پک ده صو حاشتم . حضرت مولانک
بیوردقلى کبی :

مسجد اکر کربلای من شوی
قبله حاجت وای من شوی
دیه جک قدر مکاتمده یوق . خارجه ایصال صدا
ایسه — جامعی بیانلر جه معلوم او له جنی او زره — پک
مشکل ! قپوی بر قاج کره یوق لادم . سد آهنین !
چاره جو یانه دوشونمکه باشلادم . انسان جدا دوشونور
ایسه موفق اولیور . چاره بولدم . قپونک الـ اـ اوـ است
سورکـیـلـیـنـیـ چـکـدـیـکـمـ کـبـیـ کـلـیدـ آـچـیـلـیـوـرـدـیـ . مـنـوـنـیـتـاهـ
هـاـنـ چـیـقـدـمـ .

صـکـرـهـ بوـ وـقـعـهـیـ مؤـذـنـهـ آـکـلـانـدـیـغـ کـبـیـ اـمـامـ
اـقـدـیـ یـهـدـهـ نـقـلـ اـیـتـدـمـ .

« سـزـهـ اـمـنـیـتـ اـیـتـدـکـلـرـیـ اـیـچـونـ اوـیـلهـ یـاـیـشـلـرـدرـ »
بولـنـدـهـ تـحـفـ بـرـ جـوـابـ وـرـمـسـوـنـمـیـ ؟ـ نـهـ دـیـلـیـ ؟ـ «ـ قـزـانـدـیـغـ
شـوـاـمـنـیـتـهـ تـشـکـرـ اـیـدـرـمـ .ـ فـقـطـ اـمـیـنـ بـرـ آـدـمـیـ بـوـیـلهـ حـبـسـ

ایدش غریب‌در » مقابله سیله چکشدردم . آرهدن بر هفته قدر چکدی . برده دونکی کون او جوارده کزینیور . ایدم با قدم که بزم مؤذن افديده بر تلاش وار . نه در دیگه قالمدی . « امان ! شمدی جامعه دن قوللرینی ایاکلیه رک بریسی چیقدی . شویله شیشه نجه . آرقه سنه صاری خرقه وار . کورم دیگر ؟ » دیمسیله حریفک بشی آشیرمش اولدیغی آکلایوب استیضاح ایتمد . مکر زوالی مؤذن برایکی کون اول مخفلمه بر اقمش اولدیغی قاپوتی او لجه چالدر دیغی کبی او کون دخی پایه منبره قویدیغی جبهی الدرمش ایمش ! مادهی آکلاینجه : زینهار از خرقه آرایان مشو غافل که من هر خشن پوشی که دیدم خانهٔ صیاد بود

بیت شریفی خاطرمه کلوب کومسیه رک مؤذنه دیدم که :

« بنی جامعه قپادیغک خاطر کده دریا کوفته خور ! نه دقیمز لک ایدی او ! بنم اخطارم سکا تأشیر ایتماش . دقیمز لکی برآقامشین . قاپوت او سایده کتمش . ایشته شمدی جبه ده هوالندی ! بونلر هپ بنی اویله

حبس ایتدیک ایچون سکا کوندرماش جزاردر .
کوردمکی دقتسنر لکن سیئاتنی ؟ »

اویله راست کلنہ امنیت ایدوب ایچریده بر اقغه کلنز .
هر کس .... افدى دکادر . جماعتک ایچنده بویله قاپوت ،
جبه آشیاندردہ بو انور . باشکدن صارق بیله او چارده
طویله مزسین . یا ! ... او غلم ! کل جامعنک بلبلی !
دقت دقت ! ایشته سکا قومشوچه نصیحت ! ... «

۸

چنده ترجمانه درج او لنان بر ورقه مک بالاسنی
شعشه اندرمش اولان :

ای عشق یاقارسه ک ایشته جانم

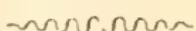
یاق دیردم او لیدی خانم

مطلعی غزله بریسی « انصاف ایدرمی او بی امانم »
فلان دیه بر نظیره اویدرمش ! کوردم . بونک ناظمی
غزنه کزده او لجه بر ورقه سنی کوردیکم « علی رضا »
اولمق کرک .

بزم نظیره کو افندی مجموعه‌دن دیه نقل ایتدیکم
 او غزلى نظم ایدن احمد مسعود در ختنده بولنیورایمیش .
 او یاه سویلیور . حسن ظن ایدییور . تشکر اولنور .
 فقط کندیسنہ شورا سنی اخطار ایدرم که مسعود بر دکل .
 ایکیدر . بریسنہ « مسعود خراباتی » دیرلر که کوزل
 شاعر در . بنده‌ده بر قاج اثری مقیددر . لکن او قدر
 شهرت المش طاقدن دکلدر . دیکری « احمد مسعود »
 مخلص‌لریدر . طانجیدیغم دها بشقه مسعودلر وار ایسه
 آنلره قارشم . نظیره نویس افندی بخی « مسعود
 خراباتی » می صانمش : بن له الحمد خراباتیاندن دکلم .
 خراباتیله — دکرلری وار ایسه — حرمت ایدرم .
 لکن آنلدن معود او لمبی آرزو ایتم ایشه بر اثر
 دها عرض ایدییورم . بوکاده نظیره سویلین بولنور
 ایسه عشق اولسون !

فرقتیله برمهک رشك آور سیاره یم
 هیچ برمزنلدها کلنم غریب آواره یم
 نیکخواه عالم غم‌خواری یم همنو عمهک
 بی‌جامی یوقسه هپ بیچارکانه چاره یم
 آب روی فیض جویان اولسنه عنوانم نهوار
 خاک پاک معرفت‌دن فیش‌قیرر فواره یم

وقت اولور البته کشف ایلر نقابم روز کار
 شمدی خاکسترله او رتلمش بر آتشبارهيم
 نشوة صهبايه شوّق ذوق دیگر بخش ایدر
 مجمع رندانی جوش جوش ایدر میخواردیم
 نصل ؟ بکنديکزی «مسعود خراباتی» بی؟ . . .

٩

بوندن اولکی ورقهم «نصل بکنديکزی مسعود
 خراباتی بی؟ » استفهامیله نهایت بولمش ایدی .
 رنکین اثرلی ، حقیقة دکزلی ، حافظی مشرب ،
 خراباتی لقب آداسی بکنم歇لر . بازار ایرتسی ترجمانندن
 آکلاشدی .

او ورقه ایله کوندردیکم غزنی بوندن صکره لازم
 کلدجکه «بزم نظیره نویس» دیه یاد ایمکه قرار ویردیکم
 کاتب افتدی تنظیر ایمیش .

ناظم بک افتدی ده سوز آردسنده «بنمده بر (ناظم
 خراباتی) م او لسه ایدی پارلاق پارلاق شعر لرینی آلیر
 کوندرردم «دیمیش .

اویله ایتمک . بویله دیمک ظنمجه بکنمکدن نشأت
ایدر قوجه مسعود کده رأی بودر .
او کون کندیسیله ینه بر ملاقات میسر اولدی .
ترجمانک ادبیات قسمنی نکاه مستانه ایله شویله برسوزدی .
آنک اوزرینه بر قاج سوز تعاطی اولندی . ایشته رأی
او زمان آ کلاشدی .

اونو تیهیم . او بر قاج سوز کایچنده « کن کون
ترجمانه بن ده بر ورقه یوللادم . بونده سنی مخاطب
ایتش ایدم . درج ایتمدی . عجبا یولسزی یازدم ؟
یوقسه ترجمان بزم کیلاردن هدیه قبول ایمزی ؟ » جمله
لری ده وار ایدی .

بوکا جواباً « نظمکزی قبول ایدیور . نثرکزی
نیچون ایتسون ؟ ورقه کز وار ما مش اولمک کرک . »
دیدیکمی متعاقب « یکی بر اثر عالی وار ایسه احسان
بیورک ! » رجاستنده بولندم .

او کنده طور مقدمه اولان — اوزرنده (شفق)
یازیلی — توتون قوطیستنک پاغنی آچیویردی . باقدم که
بر فرنک قلمیله قباغنک ایچ یوزینه شویاتلری یازمش :
صبح وقتی شکر خواب مشرب مجھه دکل
پیاله نوشی احباب مشرب مجھه دکل

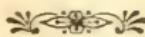
لب پیاله در ارباب عشقه مطاعم نور
 شرابسز شب مهتاب مشربیجه دکل
 دلک نظر کهی پیوسته ابروان‌کدر
 جهت پرستی محراب مشربیجه دکل
 کلیم کامل هارون طلاقتم اما
 حضور یارده اطناب مشربیجه دکل

· ·

· ·

ترجمان حقیقت

آفرین مسعود خر ابائی ! آفرین سکاده‌ای مسعود
 آبادانی ! زیرا خراب ایچنده آبادانی بولیورسین !

بعضاً بری برینه او یمز، جانینه صیقار او ضاعیله انسا -
 نلری - قولاق ویرن او لسوون او لسوون - شکایت‌خوان
 ایدن زمان ، وقتیله بکاده :

اطف که‌رم ظاهر ایکن چرخ غلط بین
فرق ایتمدی کنجینه می ویرانه‌می یم بن

دیدرمش ایدی .

برکت ویرسون بو قدر سویل دیور . یا هیچ
سویاتمه نه یا به‌جغز ؟ آدمک نفسی طار التحق دکل ،
بتوں بتون کسیورمک بیله زمان ایچون اویونجاق
قیلندن دکلیدر ؟

بر او شکایته . بردہ شمدیکی زمانه باقیورم .
آرہ لرنده ملایت بوله میورم . نصل بوله بیایرم : شکایت
ایده‌جلک زمان ایله شکر ایده‌جلک زمان پیتدنه ملایت
اولور ؟

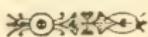
بر از دوشوندیکم کبی او شکایته تردیف ایلدیکم :

سیر ایله سر سبز می کلسون ده بھارم
خاک سیه ایچره قاله حق دانه می یم بن

خيال‌سلی جو یانه‌سنی تحقق در جه‌سنی کلش بولیورم .
با قسه کز آ ! بر شوق طبیعتک سو قیله ترجمان حقیقته
آرہ صره یاز مقده او لدیغ سوزلر ایچون تقدیر لرا ایشید .
سیورم . حتی ایکی « مسعود » ی بر قیاس ایدن بعض

ارباب قلم بو «مسعود» لک کیم او لدیغى منجذبانه بىرلسان
ایله سزه سورىيورلر . سزده او وسیله ایله بىنده کزه بىر
التفات دها ايدييورسکنر . نه كوزل مسعوديت ! شمدى
اوشكایت نصل شکرە منقلب او لمسون ؟

ترجمان حقیقت هیئت تحریر یه‌سی بشه کزی شخصاً
ده طانیو بر قاچ کره مطبعه‌یه او غرایوب هیئت محترمه.
نک نائل التفات و اکرامی او نیش ایدم . او حالده دیوژ.
نک تعریف نفس یولنده « دیوژنم دیوژن ! » دیمسی
قیلندن اوله‌رق « مسعودم مسعود ! » دیمکله اکتفا
مناسب اولور ظن ایدرم . ان شاء الله کوریشورز .

11

«غزل»

چالشدى گر چه زبان قلبە ترجمان اولەلی
ساهه صيغمىدى عشقەك بلاي حان اولەلی

نم قدر کیمه سوز افکن اولدی آتش عشق
شو آتشین کره انسان ایچون مکان اوله لی

بهاره کیم باقیور آه ای نهال روان
غمکله کوز یاشی همنک ارغوان اولهلى

· · · · · · · · · · · ·

· · · · · · · · · · · ·

صدای عشق خروش آور اولدی آفاقه
طیعم هیجان بخش عاشقان اولهلى

شو سوزلرک ده تقدیمه جسارت ایدیشم ارباب
طبع یازدینم شیلاری یالکنر او قومله اکتفا ایمیه رک
غزنه کزه تقدیر نامه لر ارسالیله اعلان توجه ایلمکده
اولدقلری ایچوندر .

فخور دکلم . منونم . منو نیتم طبیعیدر .

نصل و جداندر او که اهل معرفت دن - علی الخصوص
غائبانه - حسن قبول و انتفات کورمک کبی بر سعادته
صادف اولورده کوکلنده منو نیت حس ایمیز :
تصور اولنسونتی اویله بر قام که آز چوق میدانه
کتیردیکی آثار ، تقدیر ایله شرفیاب ایدلسون ده دها
کوزللرینی یازمغه چالشمسون :

کندی سعادتی حس ایمین هیچ برو قدد مسعود
اوله من .

بن ده یازیم . آرقداشلرده یازسو نار . هم آهنک

اولهم . ترجمانم زک علو مشربی وار ! اوقدر کوزل
بازه مسـهـق بـیـلهـ - نظری استقبـالـهـ معطوفـ اـولـدـایـنـیـ
ایچون - ورقـهـ لـرـ مـزـهـ يـرـ بـولـورـ . بـزـیـ تـشـوـیـقـ اـیدـرـ .
تبـدـیـلـ مـسـلـکـ اـیـمـکـ خـاطـرـینـهـ بـیـلهـ کـلـزـ . . . .

- - - ۳۳۵۴۴۰۰ - - -

۱۲

مکتب سلطانی طلبـهـ سـنـدـنـ بـرـیـلهـ بـزـمـ «ـمـسـعـوـذـخـراـ»
باتـیـ «ـشـوـیـلهـ قـوـنـشـمـشـلـرـ» :
— شـعـرـادـنـ اـفـدـمـ کـبـیـ خـرـابـاتـیـ پـاـکـ چـوـقـ اوـمـلـیـ .
فـقـطـ بـوـنـیـ اـیـشـتـامـشـ اـیـدـمـ . بـرـدـهـ «ـکـلـخـنـیـ»ـ وـارـیـمـشـ .
اوـیـلهـ مـیـ ؟
— «ـکـلـشـنـیـ»ـ وـارـدـرـ اـماـ «ـکـلـخـنـیـ»ـ تـخـاصـ اـیدـرـ شـاـ .
عرـ بـیـلـمـیـورـمـ .

حضرت سـنـیـنـکـ «ـکـلـخـنـیـ»ـ لـاـیـخـوارـ «ـیـ وـارـ»ـ لـکـنـ
شـعـرـیـ کـوـرـمـدـمـ . اوـلـهـ بـیـلـیـرـ یـاـ ! هـرـ صـنـفـدـهـ بـرـچـوـقـ
کـلـخـنـیـلـرـ کـوـرـیـوـرـزـ . صـنـفـ شـعـرـادـدـهـ بـولـنـهـ بـیـلـیـرـ .
اوـیـلهـ «ـهـرـ صـنـفـدـهـ»ـ دـیـهـ مـکـتـبـیـلـیـلـرـهـ دـهـ شـاعـرـانـهـ
تـعـرـیـضـ اـیـمـکـرـ . باـقـکـرـ ! بـرـیـتـیـ کـوـرـدـمـ . مـخـلـعـیـ کـوـ .
زـلـ دـکـلـ اـماـ سـوـزـیـ کـوـزـلـ !

ای مردکان زخاک یکی سر بدر کنید
برحال زنده بتراز خود نظر کنید
بکندي یکز می؟

- سن ترجمه یه مراقلیسین . بونی نصل ترجمه
ایدیسیورسین باقهیم ؟

- صوره جغکزی بیلیر کی یازمش ایدم . او قویهیم:
« ای من ارستاند دیاتان انسانلر ! بر کره طوپراق
آلتندن باشکزی قالدیر یکزده بنی نوعکزدن شو بیچاره
ذی حیاتک سرزدن بترا اولان حالته باقلاز ! »

- خوشجه او لمش آفرین ! . . . کلخنی کوزل سو .
یلمش اما پک مأیوسانه ! بویله شیلر له او غراشمه . ملال
کتیرر . طبیعته کشايش ویره جلک ، فکری پارلا ده جق
سو زلری سو !

- صانکه سز مأیوسانه سویلمز میسکن ؟ شو بیتی
سویلین کیمدر ؟

ای اجل سنسین بکا درمان شتاب ایت ، او مسون
درد در مان ناپذیر مدن طبیبان بحضور
- براق شونی براق ! او غراشمه دیبورم .
دیدیکمی بلله ، سکره قارشم مسعود اوله من سین ،
خراباتی اولور قالیرسین ها ! . . .

۱۳

ترجمانک ادبیات قسمنده لطیف لطیف ورقه‌لر،
 معنالی معنالی بیتلر نهدن کورنر اولسون؟
 بو اختفا نیچون؟ یوقسه نورسیدکان خوشنویسان
 بزم مجموعه‌یه بزر نظیره پیدا ایتمک او زره جمع آثارایله
 می مشتغلدرلر؟

بوده برظن بعید!
 عجبا لسانی مؤاخذه‌لره می او غرایورلر؟
 بواوقدر بعید دکل. فقط ارباب هوسه تعطیل قلم
 ایتدیره جک قدر قوتلی برمانعده دکل.
 بن‌ده بو اثنا ده سکوتیله قارشمیش ایدم. هله بز
 آره لق بولوب شو تشویق‌نامه‌یی یازه رق سکوت‌ته نهایت
 ویردم.

ایتمک بیجا تعرضدن تو قی سویلیک
 صوصمیک‌ای نوزبانان ترقی سویلیک!
 و قم مساعد اولسه ترجمانه بزی فخری برمخر او.
 له رق قبول ایتسنی رجا ایده جکم. اوچ کونده برو رقه
 اولسون ویره جکم.
 نه فائده! آفاقی شیلر دوشونمکدن وقت بولنه میور.

واقعا پاک ده چوق سویلمامی. آدم صکر معناسز معناسز سویلنمه باشلار. هیچ برشیئه یارامن. ترقی ایدیورز دیرکن یازیلان کاغدلرک هر بری برحیجت تدنی حکمنی آلیر. قدماظرزینی بکنتر حقلی کورنمه باشلارلر.

بودفعه غزل یازمیه جغم. قطعه ده یوق. فرنکانه دیدکلری یولده سویلنمش برشی ده بوله مدم. برباعی یازه جغم:

غداری چرخ کنه وردن فریاد
ایمزر بنی هیچ قید غمدن آزاد

ایتسون ده بکا زمانه جزئی امداد
باق وارمی ایمیش یوقی ایمیش استعداد!

بونک ایچون «فخریه» دین بولنور ایسه ده
«اکرچه وزن ندارد ولیک بی معنیست»
دین بولنفر صانیرم.

ترجمان حقیقت

ترجمانه فخری محر راولنگی «رجا» می ایده جکسکن؟
ته خارق العاده شی! آندن دها خارق العاده برشی یا پاش
اولنق ایچون ده ایشته بز او رجا کزی رد ایده جکن.

اوت ایده‌جکز. قطعیاً رد ایلیورز. زیرا ترجمان حقیقت سرگئ کی خوارق عاده‌نی اوسله اوسله آنحق حامی ادبیات، محی مطبوعات اولق اوزره تلقی ایده‌رک صحائف عاجزانه سنه بر الفتاکزی جانه منت بیلیر. سر ترجمان حقیقت محرری اولورسه کز صکره بزم ایچون نه صنعت قالیر؟

۱۴

(مهدی مناجاتی) حضر تلرینک کچن کونکی نسخه کزده مندرج ورقه سیله (مسعود خراباتی) نک غزله اولان نظیره سنی بر نشوء کامله ایله محاط بولندیغ حالده او قودم.

حضرت مهدی (مناجاتی دکل) (مسجدی) یاخود (محرابی) تخلص ایتسه ینه بزدندر. ینه خراباییلر دندر.

« خیز تا ازدر میخانه کشادی طلیم »

دعوته اجابتده (مناجاتی) هیچ بروقتده بزدن کری قالمز. رفیق شفیقدر. سابقون زمره سندن

ايرلەز . علو ھمت اربابىندىر . بۇمدۇماھ خراباتىلىرى خوش كورنلەرن جناب فيضىيىي اشھاد ايلرم .
بۇنلەرن بىردى (روحى) وار . مسعودە شىمى دا او دە بىرنظىرى سوپىلىيور . اكال ايدىنجە حضور تىرىجىانى يە تقدىم ايلەجىك . مناجاتىي كچىمك آرزو سىنە بولىيور . باقەلم موقق او لە بىلە جىكمى ؟

حضرت روحى خراباتىيان آرزو سىنە آتشزىيانلقاھە مشتەھىر او لمىش طاقىندىر . مناجاتىي يە هېچ او لەز ايسە ھەعنان او لور دىيورلار .

الله افرادىنى تكىشىر ايلسىون ! بىزدە آرقىداشىمى آرارسکىز ؟ بۇنلەك اڭ زىيادە شو مشرىبلرى خوشە كىدرىكە جەھەسى يىكىل و يىكەجەتىرلار . آرەلەرنە (نفاق)
ملۇونىڭ ادى بىلە آكلىز ..)
« مىرىد خرقە دردى كشان خوش خويم »

فیانی

غرس و شر

۳

Naci, Muallim

پادکارناجی

-oooo-

Tâcîjâz Nâci

صاحب و ناشری :

شمس کتبخانه‌ی

..... معارف نظارت جلیله منک رخصتیله طبع او لئن شدر ۰ .....

استانبول

« آ . اصادوریان » معلومات مطبعه‌ی

PL
248
1/28A8
1585

{ یادکار ناجی }، معلم صرحوه ک — بعض رسائل
وقوته ایله غزنه له درج ایتدیروب ده { شراره } .
آتشپاره }، { فروزان } کبی مجموعه حالنده نشر ایتدیر.
دیکی نشاید متنوعه سیله کنجلکنده سویلمش اولدینی
شعارینی حاویدر .

صرحوه ک ساڑ آثار عالیه استادانه هی کبی { یادکار
اجی } ده نونه بلاught او لغه شایان بولنله برابر
هوسلکنده ک طیعت شاعرانه سنک درجه سنی
و سترمکده اولدیندن هم بونری حال پریشانیدن
ورتارمه هم ده هو سکاران ادبه بر خدمت اولمك
زره طبع و نشری مناسب کوردی .

شیخ وصفی

اولاً ذات بی رقیبک ایچون
ثانیاً سودیکم حبیبک ایچون
قولکه لطف ایله تجلال قیل
عبد بی اعتدالیم اعلا قیل »

حکایت

ستایش حضرت پادشاهی

شهریار شهریار اجداد در
ظل حق سلطان دین عبد الحمید
ملکدار معدلت معتاد در
حامی دین میین عبد الحمید

§

جانشین صاحب المراجدر
جمله اوصاف حمیده آنده در
داور پیغمبری منها جدر
سیرت قدسیه سی میدانده در

تخت عالی بخته دائم شان ویر
حاائز شان خلافت کندیدر

§

اھلنے برکوندھ بیک احسان ویرد
خالقك احسان بی مائندیدر

§

شامل الافق لطفی هر زمان
هر کسی هر بی کسی شاد ایتمه ده
هر دل حساس، هر ناطق زبان
نامنی تقدیس ایله یاد ایتمه ده

§

ای شہنشاہ دل آکاه جهان
سایه لطفکده بولدق مسعدت
جمله من من غیر حد آن با آن
ایلرز عرض کمال محمدت

§

حق شاهانه کده رب العالمین
لیله معراجی مسعود ایلسون
اقتاب ایتدجھ تنویر زمین
سایه عالیکی مددود ایلسون

{ جاوسيه }

ای شهنشاه عادل به روز
حامی دین کائنات افروز

برکو زل روز پر معالیده
تحت فرخنده بخش عالیده

انجلای جمال مهر و شک
بکزه مشدی طوعنه کونشک

اولدی کیت دیگه کامل الاشراق
نور ایله طولدی سربسر آفاق

عالمه ویردی شوق نو او جلوس
بولدی آندن حیات تازه نقوس

ایده می تختی طلعتک تزین
« یاشاسون » اولدی ورد اهل زمین

دیر خصوصیله معاشر اسلام
اوله رق حائز تشویق تام

یادکار ناجی

بو تقیض که آسمانیدر
فیض عبدالحیم ثانیدر

آنک او لماز جهانده ثانیسی
یاشاسون ذات بی مدانیسی

قیادی احیا جلوسی دنیانی
آبدیرد مهر عالم آرایی

ایله کجه حلول او یوم سعید
ایدرز کسب انشراح جدید

کوش ایتدکجه عالمی تنور
اولسون انوار لطفی عالمکیر

ای مقدس ولی نعمتزر
پادشاه بلند همتمنز

پرتو لطف رب اعماقین
مظہر نور فخر عالمین

ظاهر آفتاسبین اما
سکا شارع دیگده «ظل خدا»

جاو سیه

ظل حقسین جهان حمایه کده
عالم آسوده اولدی سایه کده

او حمایه بوسایه اقدسدر
چونکه هر عاجزه مدد رسدر

ای وکیل جلیل پیغمبر
شادمان اولمسوئی مؤمنلر

آنلرک سن امیر اکبریسین
شاهراء نجات دهبریسین

اهل ایمان سنگله بولدی نجات
سنیسین آنلر ایچون مدار حیات

اولسه حقا که ذاتیکه چسیان
برده « منجی مؤمنین » عنوان

صدقنه شاهدز بود عوانک
هیسی ناجیدر اهل ایمانک

یاشا سایه کده مخلسان یاشاسون
یاشا سایه کده بیک جهان یاشاسون

یادکار ناجی

بن ده آنلره همزبان اولدم
آنلره بلکه ترجمان اولدم

طولو قلبمده بوسیمات
بونی هر بر سوزم ایدر ایبات

ذاتاً ایباته وارمیدر حاجت
او بیوک قلباک اک بیوک حیجت

اول ضیا پاش عالم اجلال
عنو اقبال ایله هزاران سال

نوینو بندکان اولوب دلشاد
ایلسونلر مدایحک انشاد

یوقدر اوصاف پا کنه غایه
شاعرانه یتر بوسرمایه

شاعر اولدی جهان زمانکده
بیک ستایش یازلدى شانکده

بحدن قطره در فقط آنلر
طورمسون سویلسون سخندا انلر

۱ یوم ولادت با سعادت حضرت پادشاهی

یازدهم مذکون قیامته دلک

مکن اولماز تمام ایدلادی دیمک

حضر اعداد دلک او لسه امکانی

بولنور مذکون ده پایانی

ف ۱۶ آگوستوس سنہ ۱۳۰۶

{ یوم ولادت با سعادت حضرت پادشاهی }

عالمه شعشه ویرذکده حکیم متعال

زینت عالمی انسان ایله ایتمش اکمال

حکمت صنعتی هر ذره ده قیامش تفصیل

او تفاصیلی ده انسانده بیورمیش اجمال

لحجه واحدده ده سیر ایدر اصحاب نظر

نجبه بیک آیت علویه توحید مآل

او نه تفصیل مکمل بونه اجمال بدیع

شش جهت ظهر فیاض پرستیده جمال

یادکار ناجی

پادشاهان جهانبانه تمیز ویرمیش
ایلمیش کندی ایچون آثاری تمثال حلال

هله شوکتلو مهابتلو شهنشاه همزی
شرفک مرکر اعلاسته ایتمش ایصال

بر شرفدار خلافت که بتون آثاری
حسن نیاتنه قدسیت افکارینه دال

بر بیوکلک کورینور هر از خیرنده
کندی علویتی آندن اولنور استدلال

موجب محمدت فائقه در هر املی
دینسه لایق آکا سلطان حمیدالآمال

مفخر اهل دها اکبر اصحاب نها
فیض بخش عرفا اکمل نادیده مثال

حافظ الملک بلند اختر خورشید افسر
غازی کوکبه پیرای سماوی اجلال

خاور مهر عطا تاجور ملک آرا
داور فیض فزا سرور فاروق خصال

حامی دین میین مستمید شرع متین
ملجأ اهل یقین قطب مؤید اقبال

حکمت فکرتی هم دقت اقصای حکم
ساحت همتی هم فسیحت فیفای خیال

ایلدی جمله منزی منسلاک راه نجات
فیض لطفیله هدی صورته کیردی ضلال

حال اصلاح ایله مستقبلی تأمین ایتدی
همتی ایلدی عثمانایلری فارغ بال

حال صیقلزده بر آینه عالیدر
باق بو آیننه یه آندن کورینور استقبال

طرز لطفنده ده بر باشقه لطافت وارد
صبح صادقی کبی آفاقه ایدر بذل نوال

دولتک انور اعصاری اولان عصرنده
اولدی انوار معارفه جهان مala مال

اولدی بر حکمت قدسیه «الناس علی»
هر کسک خاطری تحصیل علومه میال

آدمی آدم ایدن معرفت و صنعتدر
آنچق آنلره سعادت ایدیلیر استحصال

بر زمانلر نه قدر مشکل ایدی نیل مرام
قالمدی اورتهده المنه لله اشکال

سایه سنده چالیشوب کسب کال ایله لم
حاضر اسباب ترقی ایده لم استعجال

میوه دار او ملیدر حاصلی باغ وطنك
پروردش ویردیکی خیر او مدینی هستازه نهال

بونجه نعمتلرینک قیمتی بیلمز ایسه ک
بی جوابز نه دیرز ریز ایلسه سؤال

پر محاسندر او مسعود وجود بهبود
بوله ماز اهل رقم آنلری تعداده مجال

جلوه کر او ملدی اجداد عظامنده دخی
ذات قدسی هایونه مخصوص او کال

او لماز اول مرتبه ده جمع محاسن ممکن
حسن اخلاق خدا دادینی توصیف محال

یوم ولادت باسعادت حضرت پادشاهی

کیمسه جولان ایده من ساحه تعریفند
وارمی بر شاهده فکر ایله او فکر جوآل

ذاتنک وصفنه حقیله موفق اوله ماز
شاعرک اولسده هر بر سوزی بر سحر حلال

سایه‌ی عالمه سرمایه آرام اولسون
کو نشانک بر توینه متصل اولدجنه ظلال

بر کوزل دهده سعادتله کلوب دنیا به
جهه‌دن ایلدی خورشید کبی رفع ملال

کو کب طالعمر ایشه او دم طوغمشدر
مطالع نور صفادر او دم فرخفال

دلاری غرقه انوار منسرت ایلر
ین کامل ایله کلادجنه او دم سال بسال

پادشاهم ینه تبریک ولادت کوننه
حسن ادراک ایله بر قات دها اولدق خوشحال

شرح او صافیکه حقیله ایدردم اقدام
طبع نازکتریکی ایتمسه اطناب املاک

یادکار ناجی

بویله آیامده تکراری وجایبدندر
ایده‌یم ادعیه‌کی خاتمه پیرای مقال

عافیته شرف و شوکت ایله اول دائم
زیب تخت ابدی سلطنت استقلال

دمبندم فیض ارادت همایونکله
بندکاک ایده عنانلیانی استکمال

طاوعکله ای مهر اوچ هدا
جهان اولدی غرق ضیای سرور

ایدنجه عنایت جناب خدا
اولور دار دنیا سرای سرور

حضرت عبدالجمید بی مثال
زیب عالم اولدینی کوندن بری

علم افروز اولدی انوار کمال
ایلدی دارالمعالی هریری

عمرین افزون ایلسون ذوالکبریا
 دهری قیلسون نور فیضی مستنیر
 زیب تخت شوکت اولسون دائم
 اول شہنشاه کریم بی نظیر

{ استدعا }

ای سعادتمندی بخت جمیل
 ای دهباشقزای تخت خلیل
 ای عدالتلی شهریار انام
 ای جلالتلی تاجدار بنام
 بر قولك واركه قلبی طاهر در
 قول و فعلمnde صدقی ظاهر در
 راحتن بوزدی بر قضاۓ مهین
 اولدی اوچیل قدر جزیره نشین
 شمدی عفوکله کادی در کهک
 یوز سورر خاک اقدس رهکه

اطفکی کور دی او لدی غر قه نور

دو کیو دیده سی سر شک سر وور

قابی لبیز حس شکراندر

هر سوزندن صفا نمایاندر

آکا ویردی حیات نو کرمک

آکمیور شمدی نامنی المک

اولدی سایه کده شاد عائله سی

قال مادی رافتکاه غائله سی

بو نه شاهانه اطف احمد در

غبطه بخش حمید او لدر

اطفکا ک شرم ساری یز اما

ینه عرض ایلرز بر است دعا

نشره شایان کور و ب جریده منزی

بهره دار تعیش ایله بزی

کیجه کوندو ز سکا دعا اید رز

راه صدق کده جان فدا اید رز

یاشا ای ظل حق هزاران سال

شوکتک او لمسون قرین زوال

تفاہم

فاضل شهیر سعاد تلوذ هنی افندی حضر تلوینک «القول الجید»
عنوانی اثر عالیلری ایچون:

حضور «القول الجید» ۵

بر حزیرایی وارز مانزک
که بدیع الزمانه ٹانیدو
معضلاتک بیلیر زبانزک
بو فضیلتیجه بی مدانیدو

§

ی راشیر دیر سه روح سعد الدین
بارک الله قول جیدینه
دیدی در آفرین بوسحر میان
عریک اک کزیده سیدینه

§

آنی کورد کده چشم امعان
اولدی مستغرق ضیای کل

دیدی ب اختیار و جدانم
«مرحبا مرحبا تعال تعال»

§

سنسین ای فاضل ستوده سین
ادب آموز از کیای زمان
متعلعه ملرک دیه سور یر یر
یشاسون ماتعاقب الملو وان

§

بزجه آدابندر اقراری
منیجلى سنده نور «آدبی»
متصرور دکادر انکاری
علنیدر بو انجلا عانی

§

سنده کوستردی فیض نامنی رب
سن بو ناقصلرک متممیسین
بزه کوستر نه در لسان عرب
سن معلمک معلمیسین

§

دهبدم ایله خلقی متدار
بویله بیک جلد پرمغانی یاز

بو تمنی ایمه استکشار
اوده آزدر بزم مدارسه آز

سر لوحه شبان شعراء اسماعیل صفا افندیناک «خدماصفا»

عنوانی مجموعه اشعاری ایجون:

صفا!

آرک آتشین خاویدر
چوق دل افروز نظمی خاویدر

آنده هریت بر سحابه شرق
فکر جوال ایچنده رخشش برق

بولدی آندن جلای تازه عيون
افتخار ایامز می شرقیون

ساده لک زینت اجتماع ایمیش
بر لطافته الماء ایمیش

که کورن کوزلری ایدر خیره
یول بولور نور قلبی تسخیره

یادکار ناجی

سویانلشمی بویله نظام رقيق
سویانللمز دخی دینلسه حقیق

مترج بونده صفوت ورقت
اعتراف ایلر ایلین دقت

شعرای زمان میاننده
برینک شیوه بیاننده

وارمی «خدماصفا» دهکی صفوت
دینه جک او لسه کیمسه دیرمی «اویت»

سکا مخصوصه بود خوش اسلوب
چو قمی اسلوبک ایتسه جذب قلوب

تابمحشر محافل عرفا
بواسون اشعار بهتر کله صفا

اولمدى یمن همتکله هدر
اولدی مطبوع سانحات بدرو

سن ایدنجه ادائی حق وفا
کلدی روح ابوالصفایه صفا

بودخی بـ مزیت اخـرـی
ایـرـیـجـهـ مدـحـ اوـ لـنـغـهـ اـخـرـیـ

بوـیـلـهـ اـمـکـانـ بوـلـوـرـ جـهـانـدـهـ حـاـوـدـ
والـدـیـ زـنـدـهـ نـامـ اـیدـرـ مـولـودـ

فـ ۱۰ آـیـلـوـلـ سـنـهـ ۱۳۰۶

شـبـانـ شـعـرـادـنـ آـصـفـ زـادـهـ شـرـفـ الدـيـنـ بـكـ اـفـنـديـنـكـ
«ـ تـلـيـجـهـ تـعـامـيـ »ـ عـنـوانـیـ اـثـرـیـ اـنـچـونـ :

اـیـمـزـمـیـ باـقـكـ شـوـ حـسـنـ تصـوـیرـ
اـنـظـارـ مـطـالـعـیـ تـنـوـیرـ

مـعـتـامـیـ اـلـیـفـ اـفـضـلـ رـعـنـاـ
خـوـشـدـرـ بـوـ اـزـدـهـ اـفـظـ وـمـعـنـاـ

آـنـدـرـ اـیـکـ سـنـعـ شـیـوهـ کـرـدـرـ
مـفـتوـنـ جـمـالـ یـکـدـکـرـدـرـ

هر لفظ مزین پری زا
بر مقنعه ملاحت افزا

هر معنی دلکش مصنوع
بر شیوه‌ی دختر مقنع

تریین ایدن آنلری دهادر
آناری مصون اتهادر

ارباب دها که بی بهادر
نور نظر اولی الہادر

کیتندجه تکثر ایتدی انوار
خاک وطن اولدی آسمان وار

هر ماه اولیور منازل آرا
صد کوکب نو طلوع غرا

دیر آنله هر بصیر عارف
« رخشنه کواكب المعارف »

از جمله شرف تجیز ایتدی
پین الرفقا تمیز ایتدی

پار لاقانی فکرینک هویدا
بر بارقه ایتدی ایشته پیدا

اول باق ده مشاهد تجدد
هر فقره مسی شاهد تجدد

ابحباب نظر جه معترفدر
ارباب شباب ایچون شرفدر

اولدججه ستاره لر درخshan
اولسون شرفک توافرشان

بیک بارقه نوایتسون ابراز
افق سخنده قالمson راز

اسلوب بیانی ایلسون صاف
باقسون دیسون اهل ذوق و انصاف :

«کیتندججه رهنو اولدی شیرین
آرتق او نو دلدی طرز دیرین

ایرانه مقلد اولمش اسلاف
عثمانلیغی کوزندی اخلاف

یادکار ناجی

عثمانی لسانی بولدی زیور
مظلوم ایکن اولدی پک منور

یازهق نه دیمکدر آ کلاشلاری
اوّلکی یازشلاره شاشلاری

اسلاف بیوک کوراسون اما
من بعد یازلسون معما

کیتدجے لسان کال بولسون
عام آنی بی همال بولسون»

ف ۱ ایلوں سنہ ۳۰۶

باب مکتوبجیسی سعاد تلو ناظم بک افندي حضر ترینك
«مخاطبہ» عنوانی اثر حکیمانہ لری ایچون :

ناظم اعيان اهل عرفانه
کورینور زبدۃ الحکم بو کتاب

ایتمسونی کوون « مخاطبیه » کی
سکا خامهه کی شو یولاده خطاب

§

او ندار بتون حقایقدار
قلمک هاتف حقیقیدار
هر نداسته کیزایدر شو صدا
صاحبم عارف حقیقیدار

آخر

منجلی لفظ دافروینده
بن صنایع بدیع بر ایحجاز
مستتر معنی جزیلنده
بر بدایع رفیع بر ایحجاز

§

ذیده پیرا صراد خشکده
نور حکمت ایدر طودو لمعان
نظم ایدر افتخار نشکله
وار اول ای فخر ناظمان زمان

اصحاب معارف دن نشأت افندی‌نک «لمعات» عنوانی
اثری ایچون:

«لمعات» لک سزای اطرادر

نعمت پاک علی بی حاویدر
نه دیسهم مدحت کده احرادر
حرز جان ایتدیکم فیحاویدر

§

بر معالی جهانیدر حیدر
او زکه هارون بی معادلدر
بوکا لازم دکل دلیل دکر
«انت منی»، کواه عادلدر

§

دو شونناسون نه در او برق جهان
فکری اعلا ایدر علوّ علی
چو قی طول دیسه پر تویله جهان
لمعه الاهدر او نور جلی

§

بکا کوثر کی کلیر او ندا
 « یاعلی » دیلسه نشوه یاب اولورم
 ایلمم چرخه سر فرو اما
 خاک پای ابو تراب اولورم

اصحاب معارفدن حق افتدينك « سیر بی » عنوانی
 اثری ایچون:

آفرین ای سیر نویس حبیب
 اهل ایمانی ایلدک تطییب

نه قدر سویلنلسه شایاندرو
 قصه شوق بخش جاناندرو

کرچه دنیا هنوز بتکده در
 انسابم فقط محمده در

بویله دیوان حشره دک کیدوم
 بر « محمد » دیرم سکوت ایدرم

يادکار ناجی

بنی ایستر سه آتشه آتسون
آغلا درسه محمد آغا لاتسون

شیان شعر ادن ارغنیلی مسعود افندیناڭ « فرسوده »
عنوانلى مجموعه اشعارى اىچۇن :

ایتىسلر غبطة سزا مسعوده
بويىله بىر دفتر اشعار او لماز

او لىسىدە هەر جەتى فرسوده
محتوى او لىدىنى اۋكار او لماز

في ١ ذى القعده سن ٣٠٧

شبان شعر ادن علی رضا زاده نامق کمال بلک افندی‌نک
«تصورات شوق» عنوانی مجموعه اشعاری ایچون:

تصورات خوش صور نیچون نهان طوتلمی
عیان او لنجه هر کورن دقیقه بین ذوق اولور

نه خوشدر اول زمان که بر خروش فیض طبع ایله
تصورانی شاعر ک مصورات شوق اولور

شبان شعر ادن عرفان بلک افندی‌نک «کفتار پریشان»
عنوانی اثری ایچون:

او غلمز عرفان بو رنگین سوزله
کوچه کفتار پریشان در دیور

کندینه حرمتله ت بشیر ایلرم
عارفان بر هان عرفان در دیور

فی ۱۲ مارت سنه ۳۰۶

مشاهیر شبان بسته کاراندن ادھم افندینک «برگزار ادھم»
عنوانلى اثرى ایچون:

کوش ایت نوای ادھمی لا یق دکلیدر
او باب نغمه ایتسه وجودیله افتخار

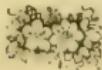
میدانه قویامش طوتهم باشقه بر اثر
اولمازی حسن طبعنه برهان شو برگزار

علی نظیما بک افندی برادر مزک «لسان عثمانی» عنوانلى
اثری ایچون:

یکانه سوکیلمز در لسان عثمانلى
لسان محبتی هر قوم ایچون جبلیدر

مدار تربیت انسان ایچون تعلمدر
تعلمک ده مداری لسان ملیدر

شبان اصحاب قامدن قسطم و نیلی صادق و جدانی افندینک
«پریشان» عنوانی اثری ایچون :

صادقی اولماز کندینه بر شاعر ماهر دیمک
و جدانی خوش مشربک آثاری جمعیتییدر

مجموعه آثاری بر کره تدقیق ایلیک
اسهی پریشاندر فقط افکاری جمعیتییدر

«خدمات صفا» صاحبی اسماعیل صفا افندینک :

سنک عشقک ای دلربا بر بladو
او مبرم بالایه کوکل مبتلا در

مطلعی غزلی غزنه‌یه درج ایدل‌دیکی
صیرده زیرینه
یازلش ایدی :

بواقباللک حکمتی روشنادر
سعاد تمسز اولمق صفا نا روادر

نشیده که بر زاده نو ادادر
سزادر کورن دیرسه بنت الصفادر

چایفروش مشهور ابوالشعراء حاجی رشیده :

آفرن ای رشید چایفروش
نه خوش اولمش بوبزم نوشادوش

پیش دکانچه‌دن کچن آدم
کوریور چای اچنده بر عالم

طایخ چای بر نشیده سرا
چاینوشان ایسه بتون شعرها

شعا مجھی دیکدر بو
منبع شعر بی نمکدر بو

سر توصیف اهل ذوق مزد
مر کن چایده نمک نه کزر

باق شو حاجی رشید بیداره
«ترجمان» الده طالمش افکاره

اوته دن برافندی دیر: «پیشیر
ترجمانی برآقده چای پیشیر»

حاجی نکته جو کولسیه رک
دیرکه: «آیا بو بی نمک نه دیمک»

بر طرفدن ده چانی خاشلار
بویله لکله مصاحبت باشلار

بو تحاور او زون کیدرمی کیدر
آنی یازمه له کیم تقید ایدر

صلاحی الدین ایوبی یہ :

شاپسته تقدیسیین ای مرد قدر زور
ایتدک او قضا اردولرین رجعته مجبور

ملتچه نصل ایتمیم نامکد تعظیم
اعدادخی ایتمشدرایدر فضائی کی تسایم

تیغکله قازاندک ابدی شعشعه برنام
ملت سکا دیر حشره قدر حامی اسلام

علویت فطريدهه انگشت نماسين
بکزر روشك حیدره برشانلى فتايسين

{ اهل صلیب هنگامہ سی }

جمعیتی سیر ایت کیدیبور صانکه جهاده
دین غیرتی سوق ایتمش آنی فتح بلاده

حیران او لیور دینته ایمانه انسان
ماهیتی کوستریور او کده کی حیوان

طوفان جنون دینسه بو طغیانه سزادر
هم قهقهه زا طوغریسی هم کریه فزادر

آل‌قلری هر ناحیه بر مساخته دوندی
قال‌قلری هر باده‌ده بیک عائله سوندی

اول طائفه‌یه پیش رو او مشدی دواهی
دنیانی خراب ایتدی زهی جند آهی

{ غوتبرغ }

برداهیه بر فن جلیل ایلیور اثبات
دنیا آکا بیداد ایله ایمکده مکافات

کورمکده ایکن اول هنر تئعنی عالم
بر فائدہ سین کورمه مش ایجاد ایدن آدم

{ قریستوف قولومب }

برداهیه بر عالم ایدر عالمه احسان
جانی کبی زنجیره او در لر آنی دونان

ای داهیه سن شمديلاک اول صابر ذات
هیکل دیکه جاک صکره سنک نامنه ملت

اولسون او جهان بولدینی کنچینه نی فاپسون
انصاف ایدک آدم قوری برنامی نه یاپسون

{ غالیله }

برداهیه بر شمس حقیقت ایدر اظهار
ییالمرجه قالیر محبس تاریکده ناچار

{ ژان دارق }

ایلر اوله رق کندیشنه بدرقه رویا
بر عاجزه بردوات جان برای احیا

{ضاد غوغاسی}

بر حر قزک مخراجی تعین او لور کن
معنی یرینه عربده چیقەشدر اچندن

باق باق ده امالاتنه مخراجیلارک شاش
معنی نه در؟ الفاض ايله او غرash بره او غرash

معنای آتوب لفظی فقط ايلمک از بر
بر قلعه نی بر قلقله يه ويرمکه بکزر

حقسزی صغمش آرایوب صاحب ثانی
بیکانه لر الفاظنه بی چاره معانی

بر رفظ ايله او غرashمی لازم او ده اما
الزمی دکادر عجیبا آنده کی معنا

الفاظ معانی ایچون آینه شاندز
الفاظه باقلمزی دیورلر هذیاندز

بر سانجه نک او لمی حقيقة می محل
ولقله او لور سبک و مؤداسی مکمل

{ ادبای زمانه }

دیرلر سکا بر فرقه ادیبان سبکسر :
«اعجاز بود ر باق نه دیمش شاعر اکبر

علویتی سیر ایت بونه اسلوب مشعشع
اولمشمی دیسام ابر شفق بر قیزه بر قع

مون شر بوکا دینمز می ژنه ایتمی انصاف
خورشید ایله هم شعشه مهتاب قدر صاف

پاردون سزه عرض ایله یکم سهو لساندر
دیر سه که خطا ایلمدم بونده یالاندر

مهتاب قدر صاف دیک بویله بیانه
فکر مجھ او لور طوغریسی پک ساده دلانه

سن دیکله دیکله آنده شوم پنجه کلامی
با شلا و سین ابا ایتم که برمیزج آنی :

«الفاظنه باقسهم بوسوزک قاعده سز در
عناسنه باقسهم او دخی فائدہ سز در

اسلوب فرنگیانه دیوب خان کلامه
یازدهمین نه او لمیش بر زمین سفر طه نامه

اسلوب جدیدی بیلیرز شیودسی شیدر
افتاده سی مینوش ایسه دشمن میدرو

لفظنده غلط چوچه ایسه طرز نویندو.
فعنایی دخی یوقسه وار آسحر میلندر

دیوانه سوز لرمی دیکدر ادبیات
آثار ترقی دیوردن بزرگ هیبات

سن هنر دیسه ک آنلر ایدولو ینه اصرار
آرتق او زمان باشامی کولک ک نامه

(نایابیون بوناپارت)

جولان ایدر اول داغیه الحرب شر و پاش
یریر طویشور اور و پاده آتش پرخاش

باقدیخه بوکنجه اردو قوماندانه پیران
دیر لردی دیسونلر سکا سردار دلیران

میدان وغا کورمدى براویله محارب
هر حربه او طالب ینه هر یرده او غالب

اما او بور اول صفشکن معرکه آشوب
بی زهره قیاس ایتدیکی بر فرقه یه مغلوب

طوتمنش - او صاو شمعله - یرین صقدر دیکر
اما بونی سرمش یره بر مرد جکر در

پیغمبری خیلی کوچک کوردیکی امت
مردانه ایدر اردو سنگ محوینه همت

شاهنشه باق آلت فتح ایتدی دروغی
سرعتله سونوب کیتدى یالاندندی فروغی

۸

آفاقی بر افقده ایکن قانلر ایچنده
قاماش بوسفر کندیسی و ولقانلر ایچنده

کلشن بر اولوب خنکه برو دله حرارت
ایتمش او جسم اردونک آرامنی غارت

نابولیون

آلاف ایله طوکمکده او لان عسکر آزمش
اطرافه باقش قوچه داهی طوکه قالمش

§

ویرمکده ایکن نطقی آنک عسکره غیرت
لال ایتمش ایدی قولغره اربابی حیرت

کورمکده ایکن اول ندق آموز خسارت
دنیا ایله او غرشمشغه نفسنده جسارت

دنیا آنی برمزله یه ایتدی که تزیل
ایتمکده ایدی یوزباشیاق یادینی تجیل

فی ۲۸ اگستوس سنہ ۳۰۲

تحمیس

۱

شن کورندم خلقه اما روی خندانله بن
برغیرب اشکاله دوشدم حزن و جدا نله بن
جان ده حیراندر نصل بر بششم جانله بن

بن نه اویلم شونه-ین او ایسمده جانمله بن
دود نامک امتراج ایتمس-م ده درمانله بن

۲

دلستانم حسنہ شہر تجش اولور بر دلستان
دو د مانم نام عش-قی پارلا در بر دودمان
آنده حسنک بندہ عشق ک فیضی او لشدرو عیان

قیلاری اهل عشقی حیران کورمه ده خوباند آن
ماه گنغانم بمله ماہ گنغانم بن

۳

آرزوی زانف شبر نکیله او لدم بن قرار
پ او سودا زاره سوق ایلر وجودم روزگار
زیه سر ایتمم جوار جلوکاهن-دن کذار
ظن ایدرلر بر کاستاندن چک ار بهار
او فرد بچه کوی یاره اش-ک جوشانله بن

لطفی که

لی کس شه شیری چک دهشتی بر قتل کسل
و فایم لی و خایم اسماعیلی ایمزر-م خیجل
به فرمائکله قربان او لمیان ناجی دکل

ایشته مسعود ایشته جان ای کعبه ارباب دل
ایس-تک کا لدم دجا جو یانه قربانله بن

ت

یایک دوشمش بولسون بر بولنماز سرینه
 بر مقدس خون ایله آلوده او لسون یرینه
 ایاسون تقدیس بر خاکی بی تدسمیارینه
 تشننه تیغک قالیر جان و فاپورینه
 کربلای عشقی سیراب ایلسهم قانمه بن

حسن ابتدا

ای نسق بخش جهات کائنات
 اولدی حیرانک دهات کائنات

کائناتک پر معالی بر کتاب
 آنده بر پارلاچه نقطه آفتاب

قدرت و آثاریکک پایانی یوق
 نقل ایحون ادرآکلک امکانی یوق

آلت تحصیل حیرت غیرتی
 منتهی اولدچه آرتار حیرتی

§

ای دها آموز بی نقسان نسق
مکتبکده درس حیرت صوک سبق

ذوق حیرت اکمل اذواق ایعش
خواجه اعجاز کو «زدنی» دیمش

اولدی علوبیات قلبک اکبری
حالت حیرانی پیغمبری

ذوق حیرت علم ایله موجود اولور
حیرت دانشوران محمود اولور

سوق ایدر چوق بیلمه حیرت راهنه
چوق بیان حیران اولور الامنه

کرچه وار هر دلده شوق معرفت
باشقه شی اما او ذوق معرفت

پک بیوکدر اول مقام معنوی
«ناکه کویم در جهان؟» دیر متنوی

حال سر تتحصیل قربه یوق مجال
اکتساب حال بی دانش مجال

علم ایله ذی شان اولور بی شان او لان
علم ایله انسان اولور انسان او لان

علمی هم حق هم رسول حق سور
او مسوئی امت آندن بهره ور

عاقل اعراض ایلسونی بیلمه دن
بیلمیندن البت اعلاذر بیلن

علم ایله معمور اولور دنیا و دین
حسن خلقه اولمی اما قرین

شاهراء اعتداله کیتمی
هر خصوصی شرعه توفیق ایتمی

بیک حقیقتدر شو بر قول ندید
واقف سلطان دین عبدالحمید

کون دروب اعلفیله اول معجز دمی
ذو المتن احیا پوردي عالمی

یادکار ناجی

شمس و خشنان عرض دیدار ایلادی
خوابدن آفانی بیدار ایلادی

عصر من مسعود بر عصر کرین
عصر خان عبد الحمید کامیان

سایه فرخنده رب رحیم
جانشین صاحب خاق عظیم

ناشر احکام قرآن حکیم
حامی دین ناصر شرع قویم

نشر علمک آمر فیض آوری
حسن خلقک مظہر دین پروری

فکرینی مقرون حق قیامش خدا
حکمت شرعیه دن اولماز جدا

حکمت شرعیه اقصای حکم
همت شاهانه اعلای هم

حکمت شرعیه مصباح میان
همت شاهانه فانوس متین

نشر نور ایب یا امیر المؤمنین
دھری ٹوتسون نور جان افروز دین

آکلاشاسون کنه فیض احمدی
سنده رخشاندر او نور سر مدي

اہل دل ایتکدہ سندن اقتباس
هر بڑی بڑی عارف روشن قیاس

شوکت قدسیہ ک اولسون بر دوام
عارفان بسایہ کدہ بولسون فیض تام

اقتباسات

بو آلو ده

ابرماد هو ازله

ازدواج امریکی فکر ایلو ایکن
ایتشرز بزرگی اغفال مکر

سن صایردئ بنی صاحب ثروت
بن صایردم سفی عفت پرور

{برمتطیب حقنده}

دیرسین که : «چاره جو اوله رق عم خاذقم
احسان سخت ایتدی سکا سن مریض ایکن

عمر مده باقدی بکا اول خسته قاتلی
برهان مدعی بوکه صاغم هنوز بن

§

کندی فضلندن اولور منون دل عالی تبار
ایلمز دیکر لرک فضیلله اصلا افتخار

{و ولتردن}

فکرم تبدل ایلمز عالم تبدل ایلسه
عالم تبدل ایلسه فکرم تبدل ایلمز

§

اصالت مدار تمیز دکلدر
مدار تمیز فضیلتدر آنجق

.....

هپ بُز خلقته ای صاحب اصالت ایمه ناز
وار ایسه آنجق فضیلتدر مدار امتیار

لامارتیندن

اللهی اراده ک موافق ایسه
نم آرزو ایتدیکم صورته
او صورته توفیق احسان بیور
اکر نا موافعنه فرمان بیور

نه ایسترسه ک آنجق او بولسون وجود
بو صورت توافق ایدر حکمته

فرانسلر لک حکمیات مشهوره سندن :

مکن دکل خدای بیلمک ده بیلمه مک ده
بیلمک ده بیلمه مک ده مکن دکل خدای

(هـ طالع)

مشاهیر شبان بسته کاراندز ادهم افندینگ «برگزار
ادهم» عنوانی اثرنده مندرج رسمی آلتنه یازلش ایدی:
دیر لسان حال ایله ارباب حاله صورتم
ذوق آهنگ طبیعتدن قرین حیرتم

هدیه کوندریله جاڭ برشانه او زرینه یازلش ایدی:
ایمیور بردلو دست عاشقانام زلفکه
بارى اولسون سودیکم پیوسته شانم زلفکه

برشوش عرد:

نه سویاپور سکا اشل اسان ایشیت دیسوزم
کناھه صوقة بني شعره توبه ایت دیسوزم

بر قبرستانک بالای بابنه نقش ایدلک او زره باز لش ایدی:

مانه مایه آرام دینسه لا یقدر
سکوت ای چنده مقابر بو حکمی ناطقدار

بر مدعی حقنده :

شاعر کچه من سفسطه بحث لساندن
عاجز سده تمیز (کذار) و (کذران) دن

اير کامه البت او لان کامجو
آرار سودیکن جان آرامجو

نوردن آفریده در جسمك
آفتاب او لسه وجئی وار اسمك

آل جنت عشقه بر نیونه
عاشق ده سورندی آلكونه

برق نور کدن ایتدی جذب سنا
ای ضیا بخش دیده آمّتا

طیّه پا که سعادتله رسول
آیت نور کی ایتدی نزول

خیلی دم در ایلدک محروم شادی کوکلی
دوستم شاد ایت علی رغم الاعدی کوکلی

اولدرمک ایستر عشاقی اول ماه
عاشق نه دیرسین الحکم لله

واریزی طول دیسه مدحکاه جهان
منقبت خوانکدر احسان دیدکان

ایدر اراقه دم حسر تکاه چشمانم
ترجم ایت بجه دم در اسیر هجرانم

الله‌هدن استعانه ایتم
«ایاک» دیدم بورا هه کیتم

کور مندی مجاسنده حاجت شرابه یاران
ایلدی سوزلریله اسکار هوشیاران

فالق الاصباحي ياد ايت هر سحر
کوکا کی شوقیله شاد ایت هر سحر

دیهم کسب اطلاع ایتمش
اطلاع اهلنه وداع ایتمش

کونش جمالک ایدر چشممه افاضه نور
او نوردن کسیلیر سینه برجهان سرور

ایشی بر قالبہ افراغ ایتمد
که دل حاسدی پر داغ ایتمد

نوره غرق ایلر طور ردی دلاری
التماع جبهہ پیغمبری

باشقه بر عالم ایدر وجدانی
او بقا عالمک ایقانی

ماھی اضطراب وحشتدر
بوته روح آشنا بشاشتدر

ویرلدجہ یوز اولدی وحشتمنا
نصل او لسون آدم بشاشتمنا

ایکیمز بینوب آچلسهق نه او لور شوخوش هواده
یانمزده ایشته حاضر ایکی چفته بر پیاده

—
بهار آباد پیرامون خیمه
دروندن کوزل بیرون خیمه

ترقیات صنایع رفاهه باعثدر
بزم ایچون بوجهت اقدم مباحثه

نظم ایتدیکی هر غزل کوزلدر
ترقيق سخنده بی بدادر

اس ای صبا لطیف او لور چنلرک تسجیدی
جناب حقه آنلرک عجب بومی تعبدی

نه در دردک ای روح علوی مسیر
نیچون اولمیورسین تسلى پذیر

ارباب تشاعر چوغالوب شاعر آزالدی
یوق اویله دکل شاعرک آنجق آدی قالدی

نام نبوی منتقبش لوحه جاندرو
ذل پیش جلیلنده آنک تیصلیه خواندرو

جناب حقه تعبدله روح اولور متعالی
اولور آنکله میسر اولور سه کسب معالی

حلول نوبهار ایله کوکل هوا پرست اولور
نسیم کوی دلبرک تسمیله هست اولور

موجب اضطراب جان اولدک
حس کبی ذیده دن نهان اولدک

باشلا دی جنبشه جلا جل دف
چوقی شوقدن اویناسه دل دف

ویر باشقه حالت دل عاشقانه
بود لکش هواده بوجنک و چغانه

دیر سه ک اولهیم کالی حائز
تضییع زمانی کورمه جائز

آز بلا صانه افندی حسدی
محو ایدر حسدی کندی حسدی

(ابیات)

نه قدر آبداردد شعرک
آب زوله یازله شایاندرو

ترچمه آتش تری ای رند بی خبر
یاقشدر آل ایله او نجه خانمانلری

باقدک برکره اولسون دودنک عشقکه
یوقسه ای چشم تغافل پیشه درمانگمی یوق

کیثت مصروفدن انصاف ایت شکایت ایلمه
ای مراحح زاده دکانگمی یوق خانگمی یوق

ه طرب ، کزین ، نچون ، طور یورسین ؟ امان بزه
ارامبخش خاطر اولور برمقام بول

ای مهر نبوت سنی قابلمیدو انکار
پرشعشعه در فیضک ایله انفس و آفاق

طوتھلی یار قوش دیلنده مقام
او جکیر اولدی ناله عشق

او محل کوکمه کاند چه اشکریز اولورم
نه سویا ممشدی نبی حال احتضار نده

بر جوش قیلدی کوکلی برذوق معنوی
کوثر اذاقه ایلدی کویا علی بکا

صورتك آنده ارتسام ایده لی
لوح دل اولدی قبله الاشواق

بر آیت ای کتاب معجز
نیکار چه بلینی ایتدی اسکات

بن بورندم بر عبايه زمهریرك رغمنه
سن ده ای عشق آتشی سینه مده ایله اشتعال

چله قیرمق عیدر زنها ر ای سالک سفی
اضطرابت درونی پرده پیرون ایمسون

اله آل بی قرار کوکلزی
کیمسه دنیاده پیدار او لماز

الدن کلن کرمه شاد ایتلی قلوبی
کیمدر ایدن جهانده امید یاداری

کلکون بو قدر که فرق او لئاز
برک کل ترمی پر هنی

زیستمی بولور چیچکله دستك
دستکله چیچک تزین ايلار

اظهار ایچون امتیاز حسنى
چرکینله کوزل تقابل ایتمش

اولقسه مر امکز او باشقه
عاشق عمرک تو باعندن

قيمت شعری ایدن همت شاعر کي پست
شاعرك مسکنت جائزه جويانه سيدر

بر جذبه ويردي طبعمه بحرک خروسي کيم
صاندم محيط فيض الاهی خيالي

معنی لفظ جладت سنسین اي کشور کشا
قولی انبات ایچون دنیایي اشهاد ايلرم

حزم ايله تهزيز مهميز ايت بوجولا نکاهده
ایلمشدر صد هزاران شهسواری سرنکون

وقتیله طونه ولایتی مکتبه بیانه تعین اولنان آیة الله بک
مرحومک یو جیدی او لدینی وابوردن چیزیه وارنه یه او غرا
مقسزین شمندوفرله طوغزیدن طوغری یه رو سیجغه چکمی
اوزرینه سویلنمش ایدی :

تنزل ایتمدیسه وارنه یه مکتبی لاحق
دکل جای تعجب وارنه یه آیت نزول ایمز

«وظیفه ماده دکل» ردیفی عزالر سویلنلندیکی صیره دده
خاطره کلیش ایدی :

خصوصی بر ضربه ده چارپار یره چیکنر چکرم
چیقسده چیقسده جانی وظیفه ماده دکل

فخر الشعرا معلم فیضی افندي حضرتلرینه دادر :

سیر ایدک شاعر وقارین فیضی خاموشده
فیضی کویاده فیاضک تجلیاسن کورک

مصارع

آب آتشرنگ سامان‌سوزدو

—
معدلت بادی آبادیدر

خانه رندی ییقار آب طرب

—
آتش آتشپرسته رحم ایمز

دیده‌دن دور اولمه ای آرام دل

—
ارض بر ذره دکل نسبت ایله اکوانه

—
اسرار ایله اسرار خدا بریره کلیز

—
اسرار کائنات اسرار کش نه بیلسون

—
حقیقت اهلی اولماز مائل افسانه پردازی

—
عشقدر چاره افسرده دلی

—
افسوس او مهله برکیجه هم مجلس اولمدق

اتساع منزل او لازم دافع تنگی دل

و ما ادراك ما الذوق السليم :

خداسی وار اولانک استناد کاهیمی یوق

یازدم هزار موعظه املایه کلدی

ایدرمی یهم صانیر سکن طریق حقدن انحراف

زنه شایان کوریلور باد زنه

غنا ویز من حریصه عام امکانی بخش ایسدك

حق بدیمیدر بدیمیاوه ایمان کمی یوق

پا سواران عودت ایتمش سوی کاغذ خانه دن

اینمیش مولی تحمل دن جمالک بی نیاز

قبایح دن تحامی باعث نیل فضائل در

ائی ترندہ تکلام او لنو رمی

یادکار ناجی

ذنب ایله مغلوب یائس اولم خدا تو آبدر

حق تواضع ایدنک قدرینی ترفیع ایله

بر آتشین مشرب کو زل کل یوزلو کاکون جامه‌لی

جل منقش اولوردی خره مدار شرف

عمر و بن معدی کرب حقنده :

میدانه کیروب بلا تردد

دیرمش او دلیر من تضا شان

او لمکدن اولوردی یم هراسان

او ملک ایچون ایلام تولد

§

صمصامه‌یی ایلدکجه تس‌لیل

تس‌لیم سیوف ایدردی اعدا

تاریخ دیه‌ورگه بی مهابا

بر اردوبی بر اد ایتدی تنکیل

قطعه‌هار

تصمیع

مریدانی لساندن شیخ صنعاویه :

کوروب بر حسن صودی یوز چویردک وجه باقیدن
بو یوزدن اولدی روکردان دلکدن فیض و بانی

سنک حالک دکشدی بزده آندن حصه‌دار اولدق
«چوکفر از کعبه بر خیزد بجاماند مسلمانی»

{ قطعه }

باقدم اویلش پرکواكب آسمان
خالق اجرامی تجیل ایلدم

طولدی کوکم نور ایله بن اختیار
سوره «والنجم»ی ترتیل ایلدم

کورسون یکی کوردیکم کرزل قیز :

ایلر اینما غمگندسی هر لحظه برسودای نو
تازه لر کوکله کی سودای هر ایمای نو

طولدی بردن نوره و جاموج رخسار یاد دل
اولدی پیدا عالم سوداده بر دریای نو

طبع معجز کاری تکرار ادوز ب نیاز
تازی ناز تازه استغنای استغنای نو

شاعرات عصر نو حیران بکر فکریدر
شعرینک هر معنی غرامی بر مغای نو

لغه هسن طوید چه شوق نوله بان رقصان او لور
هر هوايی برهوایی اهتزاز افزای نو

﴿ یاشماقتی ملاک ﴾

بر قیز چو جنی تلم ایمیش
هر کوردیکنه تبسم ایمیش

ایکی رباعی

انسان با قوب اول مسوئی حیران
یا شماقلی ملک تجسم ایتمش

{ایکی رباعی}

ساحر میسین ای ترانه پرداز شهر
بر نغمه ایله بیک کوکل ایتدک تسحیر
تهییج طبیعت ایتدی آهندگ نوک
یکدن سکا بر ترانه ایتدم تحریر

چایفروش مشهور ابوالشعراء حاجی رشید حقنده
بر چایفروش وارکه فننده فرید
شاعر لوك ایمکده صفاتن تزید
اول پخته روزگار کیم درمی دیدک
نارالشعراء مدیری الحاج رشید

توابع

شاعر شهیر بی نظیر کاظم پاشانک ارتحالله:

روح بخش اولمش ایدی قالب شعره نفسی
دیده دن اولدی نهان جان کبی کاظم پاشا

سویلادی اهل محبت کهرین تاریخن

کوچدی یاحی دید حسان کبی کاظم پاشا

۱۳۰۷ فی ۲۵ نیسان سنه

سل مشهور محمد ذهنی افندی حضرت لرینک حفید

عالیلری «شادی» نک تولدینه:

بر محب تاریخ جوهن دارین انشاد ایلدی

کلدی شادی خاطر مخزونی شاد ایلدی

۱۳۰۷

۱۳۰۵ سنه سی جمادی الآخره سنه نک اون آلتنجی کیجه سی

لی قربنده ظهور ایدن حریقده سواری قوماندانی سعادتلو

پاشا حضرت لرینک قوناقلری یاندینی صیره ده «عندلیب»

نده اون ایکی یاشنده بردہ جاریه لری محترق اولدینی اوراق

ادنده کمال تأثر له کورلشن ایدی . بو تأثر ک مخصوصی اولمق

ره زوالی قیز جغز ایچون شوتاریخ سویلنندی :

سوز افکن اولدی قلبم بر وقعت نا که ظهور
بر دختر بی چاره نی محو ایتدی بی پروا لمیب

یاز دردی وجـدانم بـکـتاـرـخـ جـوـهرـ دـارـینـیـ
کـانـجـجـهـ نـورـسـ اـیـکـنـ یـانـدـیـ کـوـلـ اـولـدـیـ عـنـدـلـیـبـ

١٣٠٥

مکه مکرمہ ده یا پدیر یلان تلغرا فیخانه ایچون:

بر بیت برق ایت دردی کیم انشا امیر المؤمنین
نور صفادن قلمادی بر خانه خالی مکده

بالای بابندن سنا نشر ایلسون تاریخ نام
یا پدردی خان عبدالحیمد بنیاد عالی مکده

١٣٠٣

{ دیگر }

استبشروا يا زائری حرم الهدی
ظل الـآلهـ لـاهـلـ مـکـهـ اـحـسـنـاـ

ارضت حين رأیت برق عطائه
قال الخليفة سرهنا جاء السنـاـ

١٣٠٣

ادرنه‌ده سواری سکزنجی آلایی بیطار بیکباشیسی
برهان‌الدین محمد حلمی افندینک اوغلی نظمی ایچون:

کرچه اوون آلتی ییلی چمدى عمرى اما
چىدى تحصىل معارضله زمان نظمى

سویالدى آغا لىبرق والدى معجم تارىخ
قاپ قربه کولەرك اوچدى روان نظمى

۱۳۰۵

اسبق خارجىه ناظرى دولتو سعيد پاشا حضر تلىنىك
پدرلرى حسين پاشا صرحوم ایچون ياز يلان تارىخ:

فرد حصافت آرا	مرد سعادت افزا
يۇنى سعيد پاشا	اولسون قرين سخت

آيرلدى والدىنلىن	ايتمىش شوردى تىكار
صاغ اول جىلاتكاه	سن اى ولۇ نعمت

مرحومه اولسەشاييان	عنوان حكيم امى
حىكمتلىر او كىرەزىردەك	آندىن غريب حالت
اڭىر بىوكىم دىككىن	اسرار خطة واقف
ھەشىدە كۆستىردى	بر خط اسنتقات

پهان ایدی دلندہ	کنجهنہ تجارت
پیدا ایدی سوزنده	نقدینہ کیاست
سویلرایدی یازاردم	تصحیحه یوقدی حاجت
آل بر لطیف مکتوب	آل بر کتاب حکمت
تاریخ سویلامز سهم	بیکانہ وفا میم
ایتدی حسین پاشا	سوی بقایه عودت

۱۳۰۴

معلم مرحومک کنجلکنندہ سو یلدیکی اشعارک ضیاعی
آرزو ایدلدمیکنندن بو ناردن اله پکه بیتلری بروجہ آتی

درج اولندی :

{ نعت شریف }

حیب خالق افلاک سنسین یا رسول الله
ملیک کشور لولاک سنسین یا رسول الله
قامله قال ایله تعریف او نعمدن مزهیں
نقائصدن سراپا پاک سنسین یا رسول الله

کندکدر چکن ارواحی فـ ـ حتکاه بالایه
ایدن عاشقلری چالاک سنسین یا رسول الله
غیریق نور وجوه املحکـ در عالم علوی
منور ساز روی خاک سنسین یا رسول الله

صفندر سایه لطفـ کده احسانکله قیل دلشاد
ملاذ ناجی غمناک سنسین یا رسول الله

مدحیه

شہسوار عرصہ پہنای عرفاندر علی
اعلم اصحاب شاہ راستیکو یاندر علی

بـضـعـه پـاـكـيـزـه خـيـرـ الـبـشـرـ دـرـ فـاطـمـه
 ابن عمّ اشرف اولاد عـدـنـانـدرـ عـلـىـ
 جـاهـ وـالـايـ شـهـ مـرـدانـهـ وـارـئـدرـ حـسـنـ
 رـازـ دـارـ عـلـتـ اـيجـادـ اـكـوـانـدرـ شـيلـيـ
 نـورـ چـشمـ اـحمدـ وـكـرـارـ وـزـهـراـدرـ حـسـينـ
 پـرـتوـ مـصـباحـ ظـلـمـتـسـوزـ اـيمـانـدرـ عـلـىـ
 بـنـدـهـ آـلـ عـبـاـ اـولـ كـيمـ اـيدـرـ سـيرـابـ فيـضـ
 بـنـدـهـ آـلـ عـبـاـيـ،ـ بـحـرـ اـحـسـانـدرـ عـلـىـ

٦٥٨

غـزلـ

عـشـقـ اـيـلهـ اوـلـدىـ پـريـشـانـ دـلـ زـارـهـ آـجـنـيرـ
 خـيـلىـ جـمعـيـهـ مـالـكـدـىـ نـهـ چـارـهـ آـجـنـيرـ

اـيـتـدىـ بـىـ خـوـابـ آـنـىـ فـكـرـ نـكـنـھـىـ بـرـسـرـوـكـ
 طـوـغـرـىـسـىـ دـيـدـهـ خـوـنـاـبـهـ نـثـازـهـ آـجـنـيرـ

طـبـيعـ سـوـدـاـ اـثـرىـ دـنـكـنـهـ آـلـدـانـدـىـ كـلـكـ
 مـبـتـلـاـيـ غـمـ خـارـ اوـلـدىـ هـزـارـهـ آـجـنـيرـ

قـيـلـدىـ آـواـرـهـ آـفـاقـ آـنـىـ هـجـرـانـ زـمـنـ
 اـشـكـ حـسـرـتـ دـوـكـيـورـ اـبـرـ بـهـارـهـ آـجـنـيرـ

اضطراب دل ناجی بی بو کونلرده اکر
عرض ایدن او ملاز ایسه درکه یاره آجیز

ای عالم آفرین که تویی رازق عباد
محتاج تست ارض و سما زنده و جماد
بادا قرین و صل تو پیوسته جان من
جانم بعيد از تو واژ لطف تو مباد

{ تاریخ }

قدس نامی عالمده ابقا ایلیوب کیتدى
بو شیر نرکه او ملشدى فرید عرصه هیجا

بو علویتده بر بیکاشنگ فردوس اعلاوه
عجیمی خدمتن دوعهده ایتسه بیک قدر حورا

او مردک حشره دک تقدیس ایدر عثمانلیلر نامن
که اعدای وطندن اخذثار ایلر علی آسا

غزاتک بوندن اقبالن قیاس ایت ایلر استقبال
بو یولده جان ویرن غیر تکشانی رحمت مولی

تفاطر ایتدی ناجی ذوالفقار خامه دن تاریخ
علی ناکاه ایتمشد جوار کوثری مأوى

۱۲۹۳

تاریخه ویردی بندہ رونق سروریانه

۱۲۹۲

نوسال اولسون اسعد عبدالعزیز خانه

۱۲۹۲

{ قطعه }

اواسه ده اجزای تن آسوده آغوش خاک
جوهر جانی محیط اولماز زمین و اسماں

برهای شوق شهر در که جان تن جدا
تهنگدر جولانه جو وسیع لامکان

قالمه حاضر در براف آتشین جولان عشق
 چیق سما و آنه مثال برق آه عاشقان
 کلستان قدس اولور آرامکاه جان پاک
 اویله بر همراه هیچ او لماز می الله میزبان

{ قطعه }

کل فردوس رنگ و بوئی و خسارت دن آمشدر
 دوزله کدن معطر در دو عالم یار رسول الله
 جمال اقدس کدن مقتبس در یوسف ک حسنی
 بیکدر روح بخش ابن مریم یار رسول الله

غزل

صهبای معرفتله او کیم نشوه یاب اولور
 یکسر جهان آنک نظر نده سراب اولور

ساقی تعلل ایمه یتشدیر پیاله یی
 منحوره او لسه او لسه فعالج شراب اولور

وصل حبیب و مرک رقیبی دیلو رکوکل
یارب دعالرم نه زمان مستحب اولور

ای ماه اولور مبدل شب روز عاشقان
اول دمکه مهر رویکه زلفک نقاب اولور

کوردکجه دیده تابش برق جمالیکی
اشکم بخار آه ایله غیث وسحاب اولور

وصف ایاسه م لائی درج دهانیکی
هر بر سوزم معادل در خوشاب اولور

آلام افتراقیکی تعداده باشلاسه م
بن عد ایدنجه نصفنی روز حساب اولور

ناجی کتاب مرشدیدر مبتدیلر راک
عارفلرک کوکلری ام المکتاب اولور

۲۵

غزل

هر خد لاله رنگ داغدار ایلر بنی
فیکر زلفک سودیکم دیوانهوار ایلر بنی
یاوری آهونک عجیدر بولیه شیر افکننکی
چشمنک هر لمحه سی بی اقتدار ایلر بنی

قیلمه مغبر خاطرم زیرا اولودسین اشکار
آسیاب چرخ اول دم کیم غبار ایدر بُنی

نو بهار حسنی ایتدجکه سروم آشکار
اشکمی باران ایدر ابر بهار ایدر بُنی

رفعتم اذهانه عیغماز ناجیا اول کونکه یار
چیکندوب رهوار نازه خاکسار ایدر بُنی

بر غزلدن :

شکار معرفة‌الاوهی صیده قادر ایکن
جهمان حیفه‌یه انسان بچون تنزل ایدر
نه نشوه بخش جواندر او ساقی کلغم
خوش اولانلری بر ساغر ایله بابل ایدر

غزل

طره دلبندیکه مؤسور اولان فرزانه‌در
بسته زنجیر زلفک اولیان دیوانه‌در

سالگی ایلر رضای قلب مرشد زنده دل
ایلین مخموری احیا همت پیانه در

اهل تمکینه ویر خلوت تماشادن فراغ
ونددریا نوشہ نزهت کاه صهبا خانه در

دام کیسو سدن افزون ایله خالندن حذر
آدمی فردوسدن تبعید ایدن بردانه در

کرچه ناجی بر سخن پیر شاکرد او لمدی
لیک نظم دلکشی حقاکه استادانه در

ترجمه در :

ایسترم او ملک او ککده ای طیب بی وفا
خسته کی صور کیم قدمک انتظار ایم کده یم

ترجمه در :

یتشوب هر کله قوقلار بو کوکل
جست و جو ایتدیکی کیمدر بیلمم

غزل

عشق بر سیلا بدر دنیا خس و خاشا کدر
خاطر عاشق آنک آلا یشمندن پا کدر

آتش اسا او لمه سرکش قیل تواضع آب و ش
آخر ای غافل یرک البته زیر خا کدر

مائی آرایش او لاز عارف ساغر پرست
زیور اهل ملامت جامه صد چا کدر

او لمه بردم درد و سوزشدن تهی ای وصلیجو
ایلین دلداری دلزم آه آتشنا کدر

اشبو محنتیخانه نک ذوقن سورر ناجی او کیم
عاقل دیوانه رو در عاشق بی با کدر

{ رباعی }

صدیق رفیق خاص پیغمبر در
فادروق ایسه شاه معدالت کستر در
ینبوع حیا و حلمدر ذوالنورین
کنجینه علم حضرت حیدر در

{ تاریخ }

فخر اهل خط جناب میر الیاس بوسال
طوغدی لطف حلقه بر فرزند بالک اجمی

اول الفاظ ایله ناجی دیدم تاریخ نی
بوستان دهره ویردی غنچه وش رونق علی

۱۲۸۸

غزل

کرچه هجر مهر دخسار کله چکدی ماه و سالم
یوق ینه مهر کدن اما فارغ اولمیق احتمام

نار شوق کوثر لعلک دلی احراق ایدلدن
مسکنم اولدی بهشت کویک ای حوری خصم

حالمی ایلرسک استفسار اکر عاشق نواز
حضرت خالکله فرخالک کبی آشفته حالم

حضرت کله اولدی اشک افشار یتر بیت الحزن نده
روشنا قیل دیده یعقوبی ای یوسف جالم

پرشکر ایلر مذاقون نی کبی ارباب عشقک
قند ریز اولدچه ناجی خامه شیرین مقام

{ مرثیه }

فراته دونسه اشکم چو قیدر ماه محروم در
زمان کریه بی دربی و آه دمادم در

دوادر دوکسه قانلر اعین اهل محبت کیم
فضای کر بالانک غرقه خون اولدینی دم در

او دشتی ایلمش او لمغله خون خاندان مشکین
تراب عنبرینی سرمد اعیان عالمدر

خیال ایتدجه خاک کربازنک اولدیغن رنکین
نصل خون او ماز اول دل کیم محب سبط اکرمدر

جهان تاریک اولوب شاد اولدی خفاشان غرویله
او مهر عرش پیرانک که بر نور مجسمدر

آکاسون ماجری ای دیده دوك دمع شفق رنک
سیه کی، سن دخی ای آه کیم هـ کام ماتمدر

نصل ایتدک اهانت آه بیلموز میدک ای ظالم
که اول شه نور چشم سید اولاد آدمدر

یزیدانه اجازت ویرمه مشدر لعنه بعض اما
او قوم بی حیایه لعنتی تجویز الزمدر

دلیل ایرادینه حاجت کورماز ناجیا زیرا
بو دعوی صاحب انصاف عنده مسلمدر

دلا آیرله آل شاه کوئینه محبتدن
که زخم معنوی به حب اهل بیت مر همدر

اولو در سین کامه نائل هانگی سندن ایتسه ک استعطاف
اقایم بقاده هر بری شاه معظم مقدمدر

بزی ای منزل القرآن با غشاداً اول شہنشاهی
که پیغمبر لکی ایجاد آدمدن مقدمدر

{ شرقی }

سمايه چیقدی آه آتشیم	ایشتدى زهره الحان و اینم
یاندده اول مدغچه مهیجیم	شن اولماز خاطرم دائم حزینم
اولا لدن کا کلکوش خانه بردوش	غم کله عالمی ایتدم فراموش
فرخناک اولما م او لسمده قد حنوش	شن اولماز خاطرم دائم حزینم
بخاردر اولدایم بلبل کی زار	نهان قیلدی کاستان رخن یار
بکاویر من مسیرت سیر کازار	شن اولمز خاطرم دائم حزینم
جهانده درد مختندر نصیم	بیان ممکن دکل حال غریم
دوا قیل درد ناجی به طیم	شن اولماز خاطرم دائم حزینم

{ ا شرق }

بیار عشقت در مانیسین سن افتاد کانک هب جانیسین سن
دابر لرک اک فتا نیسین سن خوبان عصرک سلطانیسین سن

دقنه حسنک قیلدم تماشا محض ملاحت کوردم سرا با
بر چوق کوزلار نیر ایتمد اما خوبان عصرک سلطانیسین سن

یوقدرو هالاک ای مونس جان
چاکر لرک در هب ماهر ویان
تسليم ایدر هر کیم ایتسه امعان
خوبان عصرک سلطانیسین سن

صیتک جهانی طوتدی سرا اسر
افایم حسنه قیلدک مسخر
حسنک کتابن خلق ایتدی از بر
خوبان عصرک سلطانیسین سن

زلفک غمیله ناجی پریشان عشقکله عام سرمست و حیران
کیم کوردی بویله سرو خرامان خوبان عصرک سلطانیسین سن

بر غزلدن :

کاشن او لشدی جهان و صلکله ای کلام بکا
شمدى هجرانکله ماتم خانه در عالم بکا

کرچه جزء خاکم اما چرخدن بالاترم
عارض اوج کلام شو قدر سلم بکا

{ شرق }

اوغرادم کتمانی کوچ بر حاله بن
آه اسیر اولدم او زلف و خاله بن
روز و شب ایتسه عجیمی ناله بن
حضرت قدکله دوندم نایه بن
اولدی هجرکله یتر کارم فغان
پندکانه التفات ایلر شهان
بر نهکاه ایت باری ای نامهوربان
حضرت قدکله دوندم نایه بن
جان ودل منقاددر فرمانکه
لایقم از هرجهت احسانکه
قیل ترحم عاشق نلانکه
حضرت قدکله دوندم نایه بن
غمزه بی رائقک پک دلشکن
خوشنکاهم باری انصاف ایله سن
باق نه حاله کلدی هجرانکله تن
حضرت قدکله دوندم نایه بن

فرقت ابروک ایله ای مهجمال
 ناجی ء نالنده اولمشدر هلال
 اه درد کدن خلاص اولمق محال
 حسرت قدکله دوندم ناله بن

غزل

نهانش زیر کیسو سنده خالی اشکار اولمش
 او بردانه ایله دام زلفنه بیک دل شکار اولمش
 کورنلر روینی رخسار ورده باقاز اولمشلر
 کلک کرمی ء بازاری بویوزدن سکته دار اولمش
 کوروب نرکس او چشم مستی سیره طالمش فکر مستانه
 بنفسه زلف سنبل بونی رشکیله نزار اولمش
 کوکل آلدرومہ کندک ایتسون تاکه سنی پامال
 کورندي شہسوارم تومن نازه سوار اولمش
 نجات ایستر ایسه ک اول اهل تمکین کتم اسرار ایت
 که کشف راز ایله منصور ناجی زیبدار اولمش

بر غر لدن :

شئونات جهانه قدرت و هابدر باعث
نظر قیل کردش دولابه زور آبدر باعث

پس پرده جهاندن کوز یومان بیداره دوشند
ظهور عالم رؤایه ناجی خوابدر باعث

غزل

سوس ویر دیبای نازه نازک اندامک سنك
فخر ایدر برک کله جسم دلارامک سنك

ایلدک کوکم کبی بر طائر علوی یی صید
افرین ای زلف عنقا کیر ایمش دامک سنك

صوندیغک وندانه برخمدیدر اما ساقیا
نشوه دیکر ویر هرجانهزرا جامک سنك

هر کسه بر درلو رنک ایلر لب افسونکرک
رند دریا نوش ایدر صوفی ابرامک سنك

بوالعجب شوریده سین ناجی مکر اول ترک مست
غارت ایتمشد مرتع صبر و ازامک سنگ

غزل

روشته عمر ابددر مد زنجیرک سنگ
اویسه ایمزر خواهش ازادکی شیرک سنگ

خون جوشان شهادت ایچره بن غلطان ایکن
سن ایدردک خنده قان اغلاردی شمشیرک سنگ

کعبه الافق اولوردی اویسه بر تخته نک
لوحه دیوارینه پیرایه تصویرک سنگ

رهکذارین سد ایدر خیل ملائک رشکدن
سینه جبریلی اماج ایلسه تیرک سنگ

کوسندر نجی وحدت ینه یکمسن عالمی
بر بهار دائمی حسن جهانگیرک سنگ

غزل

چشم‌هدر کوز یاشی چشم فتن ایجادک ایچون
رحم ایت ای سرو روانم سرازادرک ایچون

چشم وابروکه فدا او لغه حاضر دل و جان
او کاندارک ایچوندر بوده جلاذک ایچون

راه عشق‌کده وجودم بر آوج خاک ایسه‌ده
چیکنمه صاقلا بنی کوری حسادک ایچون

اولسه تشیه روا مهر جهانتابی مهه
حسن یوسف دیر ایدم حسن خدادادک ایچون

بو شکر خنده‌لر اغیاره‌می هب ای شیرین
یوقی بر نیم تبسیم دخی فرهادک ایچون

یلت معمور خراب اولسه یقلمز ناجی
عشق اجزای بنادر دل ابادک ایچون

غزل

برقع فکن اول مشعله طور کورنسون
عالم دل موسی کبی پرنور کورنسون

چوز دوکمه لر ل عارضک او لدر جه عرقیز
کاهیچه ده اول سینه بلو رکورنسون

بر نیم نکاه ایله که ای چشم فسو نساز
روح القدس اشقته و مسحور کورنسون

بازیچه سرپنجه عفریت نعم او لمه
می ایچ که سلیمان کوز که مور کورنسون

ناجی کی بر عاشقی او لدر که نکاه ک
جلاد قضادن دخی مغروف کورنسون

هستی ئ فاطر

اصلی فرانسز جه در :

بونه بی اتها فضا یارب
که آنک نامی آسمان او لمش
دوره کیرمش کرات بی پایان
اشرك فکرینی ایدر حیران
صنع یزدانه تر جان او لمش
نه جلالت نه کبریا یارب

بیلسون انسان ندر الوهیت
اولمسون ذاهل عبودیت

نه تحریر فراموشنا در
آنی حکمتشناس فارق اولور
غافلان بیامز اعتبار نهدر
در که ایدن شب نهدر نهار نهدر
حق پرستان ایله موافق اولور
کائناتک لسانی کویادر

بزه نقل سرائر ایتمده در
عقل درا کی حائز ایتمده در

باق شو خورشید شعله افشاره
نوری تاب آور طبیعت در
بر ککش قبه ده سیاحت ایدر
ارضی معموره زار ثروت ایدر
کوئشی کزدیرن نه قدر تدر
کوئینور چشم هوشمندانه

دو ندر دانه فلاخت وار
عالیک بر شه یکانه سی وار

مطلعندن چیقجه مهر منیر
ظن ایدولرکه شانلی برداماد
چیقه رق حیله کاهدن سحری
ایدیور دهکنرده جلوه کری

وجهی غایت بشوش پک دلشاد
 حسنه آفاقی ایلیور تنور
 نور بازولرک ایدوب چنبر
 ارضی آغوش اشتیاقه چکر
 ای جهاندار ای حکیم فرید
 حسن صنعت خدا نمادر هب
 سکا عاشق اولان نه خوشدل اولور
 سیر اسرار صنعه مائل اولور
 عشقانک هدا نمادر هب
 بو نه فیض اتم نه اطف منید
 اولیان آشنا محبتکه
 اولماز آکاه سروحدتکه
 قدرتک طفل نو تکلمده
 پارلا در نور عقل و عرفانی
 نو جوانلرده آندن اظہر در
 لطفکه شیخ و شاب مظہر در
 غرق شوق ایلمز می انسانی
 طفل کھواره بر یسمده
 فا طرکو دک و پدر اطفک
 هر نظر کھده جلوه کر لطفک

غزل

یکجهتدر دل خیال ابر وان ایلر هنوز
 کعبه بیلمز سجدهٔ محراب جان ایلر هنوز
 بر کورندک عالمه اما خیال عارضـک
 عشقـکی آتشـزن صد خامان ایلر هنوز
 کابهار حسنـکی تنظیرـده عجزـین کورـوب
 هر بهارین چـرخ پـاماـل خـزان اـیـلـرـ هـنـوـز
 لطفـایـدوـبـ برـکـرـهـ چـمـشـدـکـ بوـکـلـشـنـدنـ نـسـیـمـ
 هـرـکـلـ نـوـخـیـزـهـ بـوـیـکـ اـرـمـغانـ اـیـلـرـ هـنـوـزـ
 سـینـهـدـهـ بـیـکـ چـشـمـ شـرـحـهـ کـرـیـهـ خـوـنـیـنـ اـیدـرـ
 غـمـزـهـ سـرـ تـیـزـیـ ئـ تـیـغـنـ اـمـتـحـانـ اـیـلـرـ هـنـوـزـ
 اوـلـسـهـمـ بـیـ تـابـ چـشـمـ یـارـ قـیـلسـهـمـ کـشـتـ وـشـ
 آـهـوـانـ صـحـراـدـهـدـرـ مـجـنـونـ کـانـ اـیـلـرـ هـنـوـزـ
 کـاـلـ نـاجـیدـرـ اوـمـیـزـابـ فـسـوـنـ کـیـمـ رـشـیـحـهـسـنـ
 آـبـ روـیـ صـفـحـهـ سـحـرـ الـبـیـانـ اـیـلـرـ هـنـوـزـ

غزل

آرام ایله بـیـکـانـهـ جـنـونـ آـورـ عـشـقـمـ
 وـارـسـتـهـ شـورـشـ اوـلـهـمـ مـحـشـرـ عـشـقـمـ

باقسه‌ک سحری چاک دل نور نشاره
 خورشید تجلی کورینور خاور عشقهم
 نور نظرم مشعله راه هدادار
 سر قافله امت پیغمبر عشقهم
 پامال ایده‌یم دیرسه نه غم زاهد خودسر
 عاشق بُنی باشندۀ طاشیر افسر عشقهم
 آشویشه دوشور من بُنی قید نسرو سامان
 بن مست سر انداخته ساغر عشقهم
 ناجی دکم لا فزن شکر و شکایت
 قربان رضا شاکله خنجر عشقهم

غزل

ای جذبه افکن دل ناشاد نرده سین
 ایمز میسین خرا بُنی آباد نرده سین
 چوقدن اسیر بند بلای فراقکم
 ایمز میسین اسیرکی آزاد نرده سین
 سنسز محال غنچه طبعک کشايشی
 ای نو بهار حسن خدا داد نرده سین
 باقسه‌ک کداز ش تنه نرم اولور دلک
 ای نار حسرتی ایدن ایقاد نرده سین
 یار اولدی دلنواز کوکل صحوه کل بر آز
 شیرین ترحم ایلدی فرهاد نرده سین

سنین بوسوژش جکره دادرس فقط
 ای خنجر جکر در بیداد نزده سین
 ناجی حیانی عین عذاب روان کورد
 ایتدجکه بزم و سلتکی یاد نزده سین

تاریخ

نیا پاشای معروف الکمالک نجل مددو حی
 دنا بک عنم عقبی ایلدی نوسال ایکن حیفا
 مکمل تربیت کورمشدی چشم اهل تشخیصه
 جیلتندن اولوردی نور عرفان پدر پیدا
 اولورکن روزگاری وقف اکمال هنر صدحیف
 وجودین ایلدی بادسم آلود اجل افا
 بهشتک بولق او زره نشوه تسنیم و نسیمندن
 قیله جمعیت شبان خلده ملتحق مولی
 رضا جویانه اولدم صفحه تاریخه اشک افشار
 رضا نزهتکه ارواحی روحه ایلدی مأوى

۱۲۸۹

تاریخ

عائشه مرزوقه خانم که شرف بولمش اولوب
همسر پاک ضیا باشا عرفان اتما
ایلدی اتمام رزق دنیوی رزاق ایده
روحنی مرزوقه اذواق جاوید لقا
حیله کاهن حق ضیادار ایلسون جنتدهده
ایلیوب همسایه زوجات فخر الانیا
کلک کوهر بار بولدی فوتنه ک تاریخنی
کیتدی یان کلدى بولوب مرزوقه خانم نوسرا

۱۲۹۱

تاریخ

جو هرین تاریخنی بولدی محب آل بیت
یر بولا جعفر اغا یاننده سید جعفر ک

۱۲۹۷

تاریخ

اولمش جناب شکری برنجل پاکه نائل
رب شکور قیلسون اقبال آیله معمر
زیب سحائف اولسون تاریخ تامی ناجی
شاکر محمد اولدی ملک شهوده زیور

۱۲۹۷

قطعه

مستغنىء احسان کريمان جهانز
 اماکه تراب قدم باده فروشز
 بر کيمسيه يه کشف ايلميز راز درونی
 زخمین دل و خونين جکر زليک بشوشز
 يوق بوی و فاغنه چهده چون خارك اذاسی
 بلبلمرز اما بوسه بيلله خموشز
 واروار نده بر کهنه جه غم خانه من اما
 معنيده قلندر روشنز خانه بدوسنر
 عيب ايمه پريشان ايسه دستار من اى دوست
 انديشه زلفك ايله بر همزده هوشز
 في ۲۸ حزيران سنه ۱۳۸۸

تاریخ

درخت کامدن باع جهانده او مدن کاچين
 هپوب باد رحلته نهال عمری صولمشدر

شهادت شربتن نوش ایلینجه دست کافردن
عیون اهل دل خونابه غیرتاه صولمشدر

دیدم حزن والمه ناجیا تاریخ رومیسین
کروه کربلایه روح صادق پیرو اولمشدر

۱۲۸۳

المده منبسطاً اهتزازه کلدی قلم
اولوب بوسور فرحزایه ناجیا واقف
سرماکهر کبی محفوظ اولورسه تاریخم
زفافخانهی پرنشوه ایلدی عارف

۱۲۸۹

غزل

اول جشم شوخ قورقارم اغفال ایدر بی
سخاردر اسیر خط و خال ایدر بی

درد درونی سویامک ایست ایسه مده آه
 حیرت او آفی کوریجـل لال ایدر بـنی
 امید التفات ایله اول سـه مـده رهـنـشـین
 اول شـهـسـوارـک اـشـبـی پـاـمـال اـیدـر بـنـی
 آخر هـوـای سـلـسـهـیـهـ کـاـکـلـ سـنـکـ
 مـجنـون دـلـفـکـار اـیـلـه هـیـحـال اـیدـر بـنـی
 نـاجـی نـهـ غـمـ بـولـنـاز اـیـسـهـ رـهـنـماـ بـکـاـ
 عـشـقـ آـسـتـانـ دـلـبـرـهـ اـیـصـالـ اـیدـر بـنـی

غزل

جذب ایدلدن خاطرم حسن خدا دادک سـنـکـ
 اولدم اـیـ دـیدـارـ شـیرـینـ شـیـوهـ فـرـهـادـکـ سـنـکـ
 سـینـهـ مـالـ مـالـ نـارـ عـشـقـ اـیـکـ نـرـمـ اـیـتمـدـیـ
 آـتشـ آـهـ درـونـمـ قـلـبـ فـوـلـادـکـ سـنـکـ
 اـیـ طـبـیـمـ بـعـدـ اـزـینـ بـیـهـودـهـ تـدـبـیرـ اـیـمـهـ کـیـمـ
 شـرـ حـاشـرـ حـهـ قـیـلـدـیـ جـسـمـ چـشـمـ جـلـادـکـ سـنـکـ
 جـملـهـ مـهـرـوـیـانـ عـالمـ رـامـ اـیـکـ فـرـمـانـکـ
 خـسـرـوـ خـوـبـانـ دـکـلـادـهـ یـانـهـدـرـ آـدـکـ سـنـکـ

بخت خوابیده ک سنی دور ایلدی کلان مکر
بوش دکل ای بلبل شوریده فریادک سنک
بر کهر در ناجیا هر بر سوزک بیلمم نه دن
یوخسنه ذات حضرت حیدرمی استادک سنک

غزل فارسی

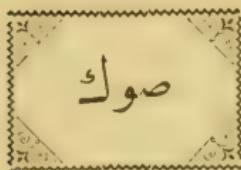
چو میسازد صبا آشفته زلف سنبل آسایش
فرو میریز دش دریاچه دلهما از شکنها یاش
بیال عندلیب از شرم کل رخسار خود پوشد
بکلشن چون شود بیرون زبرقع روی زیبا یاش
سر از شرمندکی چون مجرمان در پیش افکنندی
اکر سرو چن دیدی خرام قد و آلا یاش
اکر کویم که آب زندگی نوشیده ام شاید
که من پوسیده ام در آب یاقوت شکر خایش
نمی آید بچشم خواب بی او در دل شهبا
خوشا آن شب که در آغوش ناجی میشود جایش

۹۶ نومرولو صحیفه‌ده کی شرقینک نقراتی اولان

حضراعلک طوغزیسی شویله اوله جق:

{ حسرت قدکله دوندم ناله بن }

﴿ ترکیب بند معلم ناجی ﴾

طاغلسون عالمه ترکیب بند حکمت آمیزی
بو رحلت کهده ناجینکده قالسون نام ناجینی

۲۰۰ ترکیب بند

زیرا ایشیمز همته قلمی شرایک
آکلارمی آیق نشه سی عالم آبد
معمور صانور صدرینی هرخانه خرابد
چوق تشه یورلدی هوسیله بوسرا بد
اول دیده کشا سیرینی سیرا ایله سجا بد
صور پیرلره قیمتی عهد شبا بد
اهوالی اندیشه ایدن روز حسام بد
افراسه جفا اولفین آیینی رکابد
جان دوشور رهله که به حرصی ذبابد
شاهانه ایدر ناز کدایانی بو بایک

ساقی بزه ای پخته سی صوک می نابد
عشقه که بیلور ذوقنی صوفی عسلنوش
بیت دلی دانش ایله ایعنی آبد
سیراب اولورم صانه قوری برگورینشد
فرصت دمنک ایله تاشا کذران
بیلمز کشی قدرین نعمک کیتمدن الدن
احوالی قطبیق ایدر شرع قویه
ظلی آیاغ آتنده برادری آنی سیرایت
راحت بولور اولنله تنند اهل قناعت
کس خلقدن امیدی مقیم در حق اول

اعدای عدوک بولنان نفسکی ضبط ایت
کج هر دوسرا دن دلکی خالقه ربط ایت

مجنون دخی لیلی لیچون ایتدی نجه فریاد
او قاتی تصویره فدا ایلدی بهزاد
کیتدی عدمه هربیسی قالدی برد آد
اول عشق حقیق ایله کویندن آزاد
بر شخصی که اضلال ایده حق کیم ایدر ارشاد
امرا یتسه ر بیراغی تحریک ایده من باد
یارب سنک امرک ایله در داد ایله بیداد
زینته کلان حسن ایله خوبی خداداد
حال فقرایی نه بیلور صاحب ایراد
غافلدر اولاد، دوات دنیا ایله دلشاد

شیرین ایچون آهایلدی بوکوهده فرهاد
مانی هوس نقش ایله محوا یتدی حیاتن
وامقده پکوردی عم عندا ایله عمرین
تئاله کوکل با غلامه بونز کی سنه
برذانی که ارشاد ایده حق کیم ایدر اضلال
حکم ایمسه آتشی اطفا ایده من آب
ظالم نجه ظلم ایتیه عادل نجه ایتسون
سیانی مقلده محقق بر اولورمی
صور حالی آندن که بخله اوله همچنان
عاقل نم فاینه یه رغبت ایدرمی

میل ایته دکر نسنه یی جو یای رضا اول
بیانه کی همدم رندان خدا اول

بروقت کلور جمله منی ترک ایدر انسان
 رسم نردهه زال قسنى نردهه نریمان
 جام و می و ساقیدن آیردی جمی دوران
 طبخانه عالمده دوا بولمی لقمان
 درویش عبا پوش ایله سلطان جهانیان
 زندان و چهی قیلدی منور مه کنعان
 چکدی نیجه آلام واذی مفخرا کوان
 نیغ ستمه و یردی باشن جامع قرآن
 دوندی کله خون ایله سرخیدر و سردان
 حکمتلری قیلدی نیجه عاقللری حیران

لعتکه دهرک نهی وار رغبته شایان
 ایتشمی و فاکیمه به بو ذال دغلباز
 اسکندری چرح ایتدی جدا آینه سدن
 هرنفس می موئی دادار علت مرکه
 دنیا ایله فخر ایتمکه یکسان اولور آخر
 سجن ایلدی یعقوبه جهانی غم فرزند
 بیک درلو جفا کوردی میحنا سفهادن
 فردوسه خرام ایتدی سم وزخم ایله شیخین
 کنیدی براغوب غنیجه لرک خار آراسنده
 اسرار خدا عقل ایله ادرارک اولمز

ایشلننه مراد ایلر ایسنه حضرت مولی
 لا یستعل عما فعل الله تعالی

اول کون که چرسین بو خطر ناک مردن
 احسانکی قطع ایامه مختزده لردن
 خاطر شکن اوله حذر ایت آه سحردن
 الله ایچون اول یاش که آقار دنده تردن
 آج ببله کادن سوزی طوطی به شکردن
 چهل ایچره قالور بعض پسر مهر پدردن
 ساغر لره تقسیم اولنور خم قدردن
 زیرا کشی قالفار دینیلور دوشیدیکی یردن
 سردن او خبردار اولور کیم چکه سردن
 اسرار بیور امن ایله بوراه کندردن

ظن ایته اولور سود سکا نقره وزردن
 دیرسنه ک اولهیم نائل احسان الله
 ویرانشد کانک چالش اعماره قلوبن
 هرقطره می برکوهه یکتادن اعزدر
 سویله سخنی هر کشینک حاله جسبان
 مهر جهلا دن بلک اولور خصلی عاقل
 درد ایسه میک ایته شکایت که بومیلو
 حقدر دوشورن در دهدسنه حقه نیاز ایت
 تحصیل فنون ایله سرائر بیانور می
 وادی تحیرده برآقہ بزی یارب

سالکاری سنهین ایدن اضلال و هدایت
 صادقله سنسین ایدن افضال و عنایت

حرز دیرز اماکه حقیقتده اس-ایر
کیم مائل لهو ولعب و شکر و شیر
اما ینه دلداده جنات و حریر
هر لحظه ده منظور خداوند بصیر
محتاج زلال کرم دب قدر
هپ منیقر رحمت خلاق خمیر
کرچه نظر اهل تفاخرده حقیر
کنجینه لرز خرقه پشمیمنده سستیر
ذیراکه بز اورنک ملامته امیر
بز منسلک شاهره حضرت پیر

زنکین صانورز کندمزی ایک فقیرز
دعوای بلوغ ایلیورز کودکز الان
بز هاشقز آوازه سنی چرخه چیقاردق
هر حالده دانسته علام غیوبز
لبتشنے لرز یول آرارز دشت بلاده
اعمالی ایله ایرمدى بر کیمسه نجاته
عند العرفاقدر بلند ایلدک احراز
ظن ایمه تی کیدیکمز جامه فقری
ای جننظران تهلاکه در بزلری تحقیر
آوازه لرین غولارک ایتمیز اصفا

زاهد یوری کل درس آلم نعمه نیدن
تصویع حیات ایمه ایج سنه بو میدن

هر برگورینان کیسه‌بی پر زرمی صانورسیز
میل ایلدیکاک صورتی دلبرمی صانورسیز
هر طبعکه خوش‌کلیانی شرمی صانورسیز
هر ریش و بروقی اولاقی ارمی صانورسیز
سن مشک ابله پشکی برا برمی صانورسیز
میخانه نشینانی مکدرمی صانورسیز
هر مرد زرهپوشی دلاورمی صانورسیز
بن بو متشیخلری رهبرمی صانورسیز
کرک‌کهنه ای قوزی مادرمی صانورسیز
هیهات سکا مرحمت ایلرمی صانورسیز

غدار فلک برایکی کون اینسه، ده امهاه
الداته که آخر ایده جکدر سنه پامال

دود دل ار باب خرابا ته دوا در
اکدار دلی محو ایده جک جام صفادار
کیم عیدی مریم کبی اعجاز نمادر
میت صایلور عشق دن اول جان که جدادار
نادانلر ایله مختلط اولق نه بلادر
پای ملخی صانه سلیمه نه سزادار
جرخک هر کاتی اثر صنم خدادار
غلطیده ایدن باشلری شمشیر قضادر
حق ک کرم خاصته مظہر شعرادر
مختار من اما که بزم میر ضیادر

ساق بزه صون اول میی کیم رو حفظ ادر
ساق بزه بر ساغر ایله ایله مدد کیم
خورلز جان بلیز صون او شرابی
بر دل که اوله عشق ایله حی تاید اولماز
دانایله ایت صحبتی یا کوشش نشین اول
اب حقه اقب الدم آکه حسنا تک
آتشی مؤثر آنی ای تکده اداره
سوراخ آچان سینه لره تیر قدر در
شاعر لره ای ناقل ثانی دل او زانه
استاد سخندر بیلورز حضرت روحی

قدرين سوزى اشعارايدر ار باب کالک
اشعارى دلاونز اولور اصحاب کالک

زیر شقهدن کالر ایدر خنده بوجاله
بردم براغورمی نظر ایت ساغری لاله
ابریق وضو زاهده عیاشه پیاله
هر کاریکی رب الفلقه ایله احاله
بر مردکه میل ایلمیه جاه ایله ماله
حصر ایله او قاتنی تحصیل کاله
تدریج ایله ذاتنه کی نقصانی ازاله
بن شاعر وقت دیه رک طاله خیاله
ارامکه خسرو و افليم جماله
عرض الله نها تجهیه جواب آل بو سؤاله

بیلبلار ایدر آتشه دوشمش کې ناله
آیرلاخنى جامدن ايلر سكا اشراب
کلاك ازلك ايتدىكى تقسيمده دوشمش
ايسترايسك اولق قاق قابدن آزاد
آفادە . آيا بولنورى آراناسە
نۇچسان و كالى ايله اوغراشمييە خلائق
عاقلارە عالىدە اولور اقسدم آمال
بەحالكى اصلاحە چالش اهل شەموراول
ئۇ صىچ سىاحتىدە اىكىن اوغرانسىما
بىرىلە نە لە چىكدىكى ناجىء زارك

از درد مراناله رسیدست بکرسی
ای دوست چراحال من خسنه نپرسی

معلم ناجی

وَلِلّٰهِ

رجائی زاده سعادتلو شمود اکرم بک افندی حضرتمی طرفندن
تحریر و تفسیر اویان [تقدیر احان] ه فارشی یازش
پر رساله درکه لزوم کورنده بکه اجزایی تکشیر
اولنه جندر

مکارف نظارت جلیله سنک رختمیله طبع او لئه شدر

استانیہ ول

١٣

زیرا هنوز قلم المدهدر . بناءً علیه شو وجد ایله دمد مدیه
باشlarم :

اکرم بک « تقدیرالخان » ده (ای نور سیده ادب :)
دیه خطاب ایلدیکی مهندی زاده طاعر بکه بروجed آتی
بر مطالعه بیاننده بولن شدر .

— « غرق نور » ردیفنده بر نشیده کزی بمحوعه کزه
آستینی پنچه خورشید در عنتریله ،
هم نشینی عتیقه ناهید در دستارمك
ایستسدم آثار شرق و غربه طوفان خیزاولور
اک کینی لجه تنقید در سکفتارمك

یوللو بیوک بیوک لفظ لاری جامع و فقط معنا ساز لقاری
— ادیب حکیم احمد مدحت افندی حضرتlerینک همت
حقایق جویانه وغیرت ترقی پرورانه سیله — بوکونی
کوننده هر طریقه بر امر شایع اولان :

« نه طریق روش تازه نه وادی قدیم »

تعريفند داخل باطل سوزلر ، که نرده کورسدم بکا —

(جيدل آستيني — قوندوره لايچيني — مشكل ومهيل — ملبس و محل — نخنخه ساز عاصه پرداز) ظهوری قولي قار قليلريني اخطار ايدر . سرنه کي ماتك شان و موقعه لائق و مناسب و ترقیات فكريه عالمه متناسب صورته ادبیاته خدمت ايمك استعداديني حائز اولان گنجملر من آثاری ايچنده محل بوله حق شيلردن دکلدر «

« اودراو عرش و فرشی بربزنه قاتق ايسستان بالا پروازانه ياهله بر رويته بالوندرکه هواي اشتهرده اعتلاسي خفت درونندن نشأت اندیکني بيلميان ساده دلان عوامي اعجاز و حيرته دوشوري رکن برآره افق گنديسی ده بروزهين پست مذسيته دوشر قالير . حتى دوشدي و حتى تخمين اولندیغندن دها چابق (ها کرچاک چابك ديه جگز) دوشدي » .

« ديکر بروايته آمر بالون دکل شبتابدرکه گنديسنده . برادر حرقت يوق ايکن آتشلر قيو یلجملر کي فروزان کورندیکنك حکمتني بيلميان صافدر ونان اطفالي متخير و متعجب ايلرکن مدار قيام و دوامري اولان ظلام اوهامك بر طرف او مسیله برابر قرين محو و انعدام او لور . حتى اولدي و حتى تخمين اولندیغندن دها چابق اولدي .»

برهم ادبك (!) — ملتک شاز و موقعه لائق و مناسب .

و ترقیات فکریده ئامله متناسب سورتمە ادبیاتىندى خدمت
 اىتك استعدادىنى حائز اولان — بىنۇرسىيەدە ادبى (!)
 نە درلو شاقلا بازلىقارلە بىان مطالعە ئىشىكىدە او لە يغى —
 بالادە كى سوزلۈرىنى او قۇيدارقى — آكلايان ارباب دقت
 « بۇندى دېھارت . » زىن مەسىلە، اكرم بىكال مەھالكانە ئەپورىمى
 قولنە كىريشىنەدە اظهار حىرت اىتسەلۈر بىجادەر .
 اىكرم بىكال بۇ ئەرز اشخووك پەردازاند ايلە عقاىىچىدە
 تزىينىف اىتك اىستدىكى اثر بىنم شوغۇنلىدر :

ا:

چوقىدير اولدىسە مەھر كەن سويدا غرق نور
 سەن كىسلەم بن نە واراولىسم سراپا غرق نور
 عزم سەترا ايلە اواسون وادىء این كى
 انتشار پرتو حسنكلە سەترا غرق نور
 شوق رؤيىتىدن نصل برق جەمان او لمز كليم
 سىنە پر آتش نظر كاھنە سەينا غرق نور
 عكس حسنكلەن كۆكلەرده نورە غرق او لمقدەدر
 انەكاسىندن او لور ماھاك سەرایا غرق نور
 كۆزلەم خارجىدە سىر ايلە مەمالن كۆكماڭ
 هەر شب مەتىابىدە اولدىقىچە درىيا غرق او لور

بوغزی عالم بکنده اکرم باش بکنیز . چون نکه بخدره .
بوکا بر چو ق شاعر لورن طرفندن وقتیله نظیره لر سویلش
ایسی . اکرم باش او آدماری سومن . چون که بنم غزلی
تنظیر اینشلودر .

غزل مذکوره ظاهر باش طرفندن دخنی نظیره
سویلوب « اخان » ه پازلش ایکن صکره دن چیزمش اولمی
روایتی ده ذکرا ولنان مدعایی تأیید ایلکده در .

بر همه البتہ « هنیک چرا جنی بیلوب آکا کوره حرکت
یدر . زوالی طاهر بک ده — نه یا پسون ؟ — استادا کرمی
طار تدقیق ایسقده یکنندن « اخان » مسوده سنی عشارالیشه —
ایچنده کی غرق نور نظیره سنی چیزد کدن صکوه — تقدیم
ایتمی دوافق شیده اطاعت بولمش . بو صورتله حضرت
استاده برجیله عرض ایتش اولاش . اکر طاهر بک بویله
براحتیاط مشر بشناسانه ده بولنیوب ده مجموعه سنی —
حاوی اولدینی غرق نور نظیره سنی چیز مکسرین — تقدیم
ایتش اولینی — کندی تعبیری وجد ایله — کوزلوبی
« سرمه حقه سنه دونمش » اولان اکرم بکدن کیم پیاینده
چین جین کور ردی .
واقعاً ظاهر باش آثار طه مندن اولان :

کیچه مهتابه قارشی کلشنده
 او توروب سیر ایله طبیعتی بن
 اکتساب نشاط ایلر ایکن
 نزدمه کلدی بر بت کلتنه
 پارلیوردی لبنده بر خنده
 و نوس اینمش زمینه ظن ایتمد
 حیرت ایتمد ده نزدینه کیتمد

منظومه سنده — اکرم بک بونی تنقید^۳ ایتمدیکی صره ده
 « و بردہ هیچ کیسه جه قابل انکار اول مدینی و مشاهیر
 شعر امرزک :

قالدی اوراده اسیر حیرت
 نه تاب کذر نه فکر عودت

کبی پیلو جه سوزلریله ده مؤید اولدینی او زره (حیرت)
 و قوف و سکونی ایحاب ایدر بر حال ایکن سز آنی
 (ونوس) ظن ایتدیکنر محبوبه یه صوقولیویرمک ایچون
 برسبب کوستریورسکنر و ایتدای امرده محبوبه سرک
 یانکزه کلش و هنوز چکیلووب کیتماش اولدینگنان ذهولک
 ایدرک :

حیرت ایتمد ده نزدینه کیتمد

طاهر بکل — بویله کلنی کدنسی فرق ایمیدجک قدر
معشوش بر فکر ایله شعر سویلمکده دوام ایتد جه —
استادینه یازدینی مکتوب منظومه صرف ایلدیکی :

اشعار می کورسہ لر کر آنلر

دیرلر ھذیان آکا سراسر

مضمو نی تحقق ایتش کوره جکنده شبهد یوق ایسه
 — بولیله، برشاعر ایچون پاک بیوک ذل عد اولنده حق
 مداهندر ده بولند چجه — طبیعتنده استعداد فوق العاده
 کورنلر بولنده بیلیر وبوکا کوزلرک سرخ حقه سنده دونش
 اولمی مانع اولمز .

بالاده کوستردیکم غرق نور عزی فی الحقيقة عادی
ایسه اکرم بکله (لغہ سحر) ده کی :

هچ اثر قالمز دی دلده یاره دن بر شوق ایله
 صاره بیاسم سینده برشب سی هم کی
 بیتی کی آنجق عاشق عره پرولک ایدلر اغز لرینه
 یاقیشه بیله جلت بر سوزی حاوی بولنان غزلدن ده
 خادمیدر ؟

غرق نور غزالی فی الحقیقته دکر سر ایسده ینه نعمه
 سخنده کی :

چکدم اول مهپارهی آغوشه صاردم سینده
 اولدی میزاب صفا جسمده کی مولرینه

بیتی کی ارباب ادب اسانندن جریانه امکان تصویر
 او لخیان بر سوزی حاوی بولنان غزلدن ده دکر سرمیدر ؟
 غرق نور غزالی فی الحقیقته مناسبتسر ایسده ینه نعمه
 سخنده کی :

آکلسون نشئه زنجله بیهوش اولدیغم ایام
 سراپا چاک اولور جسم ضعیغم یاده کلدکده

بیتی کی مشتهیانه بر سوزی حاوی اولان وزمانیله
 اربابی طرفندن صورت مناسبده تنظیر ایدلدیکی عصر من
 شعر اسنک معلومی بولنان غزلدن ده منا سبتسن میدر ؟

غرق نور نزلى في الحقيقة اطايفتسن ايسد يند نفحة
سخنردهكى :

سر هست غم آهه جويای الستم
البت فلكى عكسندا كردان اي درم بن

باقى كېيىن هو شانه برسوزى حاوى بولنان غزلدن ده
لطايفتسن ميدر ؟

غرق نور نزلى في الحقيقة معيوب ايسد يند نفحة
سخنردهكى :

يوق كېسدن احترازم «اکرم»
ديوانئه بي جناب عشۇم

باقى كېيىن ..... دن بشقىد بىر ده سوپىلەنە ميدەجىتى
واکرم بىلگى عفن كامى اخفا بىندن اوالدىنچى ادعا سندىم
بولنانلىك شرمسار ايدە جىك برسوزى حاوى بولنان
غزلدن ده مەعچۇم ميدر ؟

غرق نور نزلى في الحقيقة ادبىانه دكىل ايسد يند
نفحة سخنردهكى :

بن اول شىدai عشۇم هست كىستاخ الستم كيم
المده جام صەپبا مجلس آدا بدن كچىدم

بیتی کبی (بابا طاهر عزیان) لک بر بیت‌شن مترجم ظن
اولندجق قدر لا ابایانه برسوزی حاوی بولنان غزلدن ده
کستاخانه هیدر ؟

بوراده اکرم بک او بالاقد موزون او خرام عظمت
نمون ایله انده جام صهبا او لدینی حالده مجلس آدابدن
پچمنی تصور ایتمیدر .

اثنای مسوردہ البتبدوض اشعار کستاخانه او قومشدر .
مجلس آدابدن او حالده کچرکن :

اویله بخنون ملا مترده یم بن « اکرم »
کیم آثار سنک جفا باشد ادراک بنم

بیتني انشاد بیور مش او لمی محتقالدن ایسه ده —
تحت اعتراضده بولنان — ادراکسر لکی کوز او کنه
کستیریله جک اولورسه :

قیدم او لمز اولسده زیر وزبر دنیا اکر
زیر پای خنده مهمان او لدیغم دمده بودم

بیتني او قومش او لمی دخی احتمالدن بعد کورلمز .
غرق نور غزلی فی الحقیقد فصاحت و بلاعتجدد ناتص
ایسه ینه نعمد سحرده کی :

جویان اوله رق کویکی آواره لرز بز
 بی روح کزر بر سوری بیچاره لرز بز
 بیتی کبی فصاحت و بلاعنه دن محرومیت جهتیله مکمل
 بر سوزی حاوی بولنان غزلدن ده آشاغیمیدر ؟
 آثاری میدانده ایکن :

آرایش الفاظ نه لازم بزه «اکرم»
 بز شاعر رنگین سخن تازه بیانز

طرز زنده معنادن متوجه فخریه لز اکرم بک شاکردانی
 طرفدن دخی بر قهقهه عمومیه ایله استقبال او نمقدن
 پشنه نه التفاته نائل اوله بیلیر ؟
 غرق نور غزالی فی الحقيقة صاصجه ایسد یند نعمد
 سمحده کی :

چکلسون اهل سخن رهکذار دن «اکرم»
 سند خانه ینه زیر رانم او ملشد
 بیتی قدر صاصجه بر سوزی حاویمیدر ؟

اکرم بک بو بیتنه کندی قامنک او زرینه بینوب
 قوشند باشلا دیغنى بیان ایله اهل سخنک رهکذار دن
 چکلمسنی برشیوئه مغروزانه ایله اخطار بیور بیور . حال

بوکه کند یستنک خامد سوار . . . . .
 . . . . . قدر خنداخندک آرهسی کسد مید جکلری امور طبیعیدندندر .
 بو آره لق بکل تلاش ایله سمند خامد بی اداره ایده .
 میدرک دوشوب یووارلانسی دخی ملحوظاتندندر . او
 حالده ایسه ارباب ټاشانک کولمکدن بایله جقلری —
 اکرم بکل شاعر یتندن زیاده — محقققدر .

غرق نور غزلی فی الحقيقة کوزل دکل ایسه ینه
 نعمد سحرده کی :

اویله پرسوزم که قبرم بر سفندر زاردر
 کشمکشه طعمه ایتدجه وجوده هورلو
 بیتی کبی مجموعانه بر سوزی حاوی و غلطات ایله ملو
 بولنان غز لدرده چر کینیدر ؟

غرق نور غزلی فی الحقيقة مبالغه ایسه ینه نعمد
 سحرده کی :

سرزاده داغ آتشتاب ارباب غم عشقه
 مسیحاسحق ایدوب ساییده قیلسه جوهر خورشید
 بیتی کبی ..... جه تصوری حاوی بولنان غز لدن ده
 طبیعی دکلیدر ؟

غرق نور غزى في الحقيقة هر زه ايسه ينه نعمه

سخنده کي :

اول یوسف وفايني كوكل جستجوده در
هر بر مسام تن ينه براچادر بوشب
بىتى كې او قۇمۇغۇ تىزلىك ايدىلرى او تاندىرى جق بر ۰۰۰۰ يى
شاپىلیدر ؟

رمضان كېجدۈرنى دەلەزىن شەملە بىكھىلە يىنك زقاقلار دە
طولاشوب مقام مخصوصىيە سوپەتكەلىرى مشهور :

خىراتك آلتى بوشىدر
اوستىندن كېمىسى خوشىدر

امان اسپر يواش قوشىدر
كۆچك خانم او زوجلاودر

قوشىدىسىن نظيرە او لهرق سوپەتكەلىكى ئىن اولنان :

صوڭ بەمارك ذوقى خوشىدر

طوت الندىن يارى قوشىدر

دوشۇنمه عالمى بوشىدر

طوت الندىن يارى قوشىدر

شرقىسى كې آثار منتخبىء اكرميه يى حاوي بولنان

برنجى (زمىنە) دەكى :

حدتله عارضىكده رنگ حجاب كوست
مرىخ ايله هم آغوش بر ماھتاب كوست

غزلى :

لعل لبکدن اي ماه طوکش شراب كوست
تبخاله دىز ده آنده شكل حباب كوست

كې نصوغوق ، ايڭىنچى :

ساقينك اوپ اياغن لا يعقل اولده صكره
جشيد واري كندك عاليجناب كوست
كې ذليلانه ، افيونكشانه بيتلىرى حاوي اولدېيى اىچونى
غرق نور غزلەندن دكراىي صايىلە جق ؟

ينه بىنجى زمىنەدە كى :

بويرلودر اسىر عشق جانان اولدېيىم يرلو
بويرلودر نكاھ رجه شايان اولدېيىم يرلو

غزلى :

بويرلودر ايدوپ درد دل بىمارى تشرىح
لبندن طالب داروى ودرمان اولدېيىم يرلو
كې حلاوتىز ، حشولى بيتلىرى حاوي اولدېيى اىچونى
غرق نور غزلەندن لطافتلى عداواند جق ؟

« تقدیرالخان » ده « اوتورمق . قالقمق » کبی شيلرك
ئسان شاعر آنده ده . خصوصىلە اشعار ده قبا دوشەجىنى
طاهر بکە آكلا تىق ايستىن اكرم بکە يىنه بىرنجى
زەزمىددەكى :

نۇزەسىن اودمكە نشە دىلنەمىزدى باده دن
بى جان كندى كندىنە دل سرگران ايدى
بېتى حاوى غزلى غرق نور غزلەندن رنگىنى كورىنە.
چاڭ ؟ هر كىشك كوزلرى سەرخ حتىد سە دونماشىدر !
اكرم بک طاهر بک :

« اوتوروب سىر ايلە طبىعتى بن »

ەمسىرا عنى تزىيف اىچون او طوروب قاتقىنى بىكىمىدىكى
حائىدە « دىلنەك » ئى خوش كورىيور دىك اولور !

شىمىدى طاهر بک — كندى تىميرى او زرە — نصل
حىرت ايتىسون ؟ بى چارە كويادەنوس ظن ايتدىكى مىبۇ .
بىدەك يانىدە صوقىلىيور بىشنى ايمان اىچون دكلى ، « الخان » ئى
تىدىم ايتىك او زرە اكرم بکە حضورىنە چىقىشنى انبا
ايچون :

« حىرت ايتىم ده نزدىنە كىتىم »

دېشدر .

ظاهر بىك براز جسارتى اولىسىدە . اکرم بىك
غۇزل مذكوردەكى :

نە خوش دملردى يارب سوپىلدوپ خوانىندە بزمى
دل ديوانىي بى جام سر خوش ايتدىكم دملر
پېتىدە واقع « سەرخوش » ھايلىشىدە عجبا « صحۇ » نە
دېيك اوادىغى بىلەمدىكىنى — ساڭىز بىرچوق اعلاناتىندە
عالوة — اعلان ايدين مقدەرالخان نە يولىدە ادارە لسان
ايىدر دى !

اوراسى ئاکرم بىكدىن ادبىيات درسى آلمقىدە اولان
ذى افندىلەر پىك كۆزلىلىرىلە . چەلم :

ينە بىرئىجى زىنەتە دەكى :

« اسافل پايدا حرزاز ايلمكەن اعتلا بولىز »
كىي ناظمىنى حقىلە طانيانلەرە « انطق الله الحق . »
دېدىرىجەك و :

« حسد بىرآتش جانسوزدر كىيم انطا بولىز »
كىي قائنانك معرف حالى عد اوئله بىلەجەك سوزلىرى

حاوی غزل — برعجمی دوقتورک محسول قریحىسى
ظن او لنان :

« ایدن پرهىزى عادت مەددەستىدە اشتىها بولمز »
مصراعى اجراسىندن اىكىن — غرق نور غزلندن دها
شاعر انه ميدر ؟

غرق نور غزلى يىنە بىنچى زەزمە دەكى :
رخلىك براقتاب اولىش جىينىڭ ماھتاب
ياندى كوكىم آفتاب و ماھتا بىكىن سنك

كېيىقىلار جەسنسە سوپەتلىقنىش بىرىتى حاوی غزل قدر دە
شاعر انه دەكلىيدر ؟
بۇ غزلى دەكى :

ماهابر آرایە بىلىسىدەك نەختىت الويرر
زلف ايلە مستورى ئىرنىڭ جىابىكىن سنك
پىتنە بافلسون . ناظمنە — زەزمە ميدانىدە طور دەقىد —
خېجلەت بىخش اولەجق كېيى طور مىورى ؟
« نهايت اول قدر واردەكە موزۇن و مەقفادىر »

مضمونتە ماصدق دەكلى ؟

يا :

سرخوشم افزون اوچشم نشئه يابكدن سنك
بن خراب اولدم يتر نوش شرابكدن سنك
مطلعنه نه سورياور ؟

خواص

دکل موافق آداب نعمت سحر دارد
نه در بوز حزمہ ضبط ایت دهانیک ای بلبل
دینہ جنگی کلیور ۰

تواترًا روایت اولندیغنه کوره چکنارده ظرفانی
عصردن بریسی اکرم بکله مشافهه ایندیگی صرهده آثار
جدیده ادبیدن بحث آچامغله نزیریف مناسبت کتیره را
شیخ غالب :

مانند مانگان
یاک بینه و صد هزار دعوا

بېتىه اىما اولىق اوزىزه دىر زىزمە پىردازه «ها . سىنگىدە براڭرىڭ وارايىش . نە دىيورلىر آكا ؟ ئىرغاڭدىاقى ؟ نە در ؟ » دىيىشىر .

اڭرم بىك — بولاطىيفىدىن خوشالانماش ايسەدە قارشۇسندەكى ذات :

« سىنى چوقى صوصىپ دىرىم بىنلە بوسو زىلر وارا يىكىن « مفھۇمىنى هەزمان اثبات ايدىنلىرىدىن بولىنىدىفندىن — بىرىشى دىيە مىدرىك — معتادى اوزىزه قىزاروب بوزارمۇق صورتىلە مقابىلە ايلەمشىر .

زىزمەدىي دقتىلە او قومق كىلفتىدە بولنانلى ظريف مشار اليهى اثر مذكورى صاحبىنى يۈزىنە قارشى « غەندەغان . » تعبير مەتكەمانە سىلە يادا يىلمىك خىصۇصنە يېڭىدە حىقسز بولە حىزلى ظن ايدىرم .

ينە بىرنجى « غەندەغان . » دە (عفو بىوراسون . سەھو ايتىم . غەندەغان دىكل ، زىزمە دىيە جىك ايدىم .) فىسبەن اللە خاطرمە كلن شىئە باقىز :

• • • • • • • • • •

• • • • • • • • • •

شِمَدِی بُولیله بُر بَدَت سُوْیلَمَه نَكْ مناسِبَتِ وارمی
ایدی ؟ یوق ایدی اما نه چاره بَرَکَرَه خاطره کَلَمَش بولندی .
یازمَه دَن چَلَمَز کَه . . . .

کَلَمَ يَنَه زَمَرَه يَه : بوندَه کَی :
اینْجَتمَه قَلْب زَارَم کَجَح جَور نَارَوَادَن
ای شَاه عَالَم حَسَن قُورقَز مَيِسَك خَدَادَن
غَرَلِی غَرَق نَور غَزلَه تَرْجِع اوْلَه بَیِّلَرَمی ؟ غَرَق نَور
غَزلَنَدَه :

کورمَز مَيِسَك آزَاهَد اَمَعَان اَيلَه باقِجه
کَيْفَيَت حَيَاَتِي جَام جَهَا نَمَادَن
کَبِي بَرِيَاَوه ، يَاخُود :

حَسَر تَكَشانِيدَر هَپ بَر كَمَتَرِين نَكَاهَك
طَولِمَش كَذَر كَهْكَدَه هَر كَوشَه مَتَلَادَن

کَبِي مَغَاير شَيوه بَر سَوَز وارمی ؟
مَكْتَب مَلِكَيَه شَاهَانَه اَيلَه مَكْتَب سَلاطَانِيَه بولنان
اَذَكَيَه اَربَاب شَباب شَويَه طَورَسَون ، عَادَي مَكْتَب
سَيِّد جَقلَرَي دَخَي بَيِّلَرَكَه لَسانِزَدَه « طَولِق » مَادَه سَي —

ن — ایله دکل ، — ایله — ایله استعمال اولنور . بو
عالده معلم یکانه ادبیات (!) اکرم بک :

« طولش کذر کپکده هر کوشہ مبتلادن »
یعنده شیوه انسانه نصل موافقت بولنور ؟
اکرم بک عجبا « قا آنی » نک :
دوهاروت و دوماروت و دوکلبرک و دوسر جانش
پراز خواب و پراز تاب و پراز آب و پراز شکر
کبی بعض آثار فارسیه ده « پر » ک « از » ایله
استعمال او لندیغی کورمیش ده بزم انسانی شیوه عجمانه یه
قطیقه می قالقشمیش ؟
بویله اولسه ینه ای ، فقط حقیقت حال اویله

لهم امليدر ۰۰۰
اکرم بک « تقدیرالحان » ده طاهر بکه دیبورکه :
« شکایت » منظومه سنده تصادف ایتدیکم :

ضعف ایله اولدی بر خیال تم
کورمیور کندی کوزلرم بدنم
یعنی نیچون قائل اولدینکزی سؤال ایدن بولنور سه

ویره جککنر جوابارک اک طوغزیسی اک مسکتی « بنده
بیلمم . » دن عبارتدر ظن ایدرم .

بنده ظن ایدرم که اکرم بکه :

« طولمش کذر کھکدھ هر کوشہ مبتلادن »

مصراعنی نیچون اویله سویلديکی صوریله حق اولسە
او دخی بو اک طوغزی ، اک مسکت جوابی ویر .
بویله بر جوابک اعطاسنده هیچ بر وقتده اظهار
عجز ایتیه جگی مسلم عالمدر .

غرق نور غزلی ینه برنجھی زمزمه ده کی :

بلا بودرکه حضورنده اویله جلالدك

تظلم ایلمدناک قالمز احتمال ینه

کبی « ینه » سی آنحق اکال وزن واعاده ردیف ایچون
ایراد او لنش بر بیتی حاوی اولان :

« اکرچه خیلی پریشانسنه سوزک اکرم »

غزلی قدرده پریشانیدر ؟

ینه برنجھی زمزمدە بر آز ذها کزیندیکمز حالدە

کوررزکه بوند، شویله بر اثر دخی موجوددر :

نەمەيىس غزىل

§

شو بىر غريب كى وقت احتضارنى
 كە پاره پاره كفن دوش افققارنى
 اقين حىسرت ايدر قېرىنك كىنارنى
 « نەدر اوئونو خە شو ويرانىك جوارنى
 « طوقدى خاطرمە حال انىڭ سارنى »

§

نەذوق الفت ياران نەشوق انس كتاب
 شرابىدر بىكا امداد ايدن شراب شراب
 دوشوب بر هندىسىر آلو دەغبار و تراب
 « دەكل غريب بولۇسىم مدام مىست خراب »
 « مسافرم وطنىك بى خرابە زارنى »

§

نە درد دركە ايدر بويىله زار زار بىنى
 نە بىختىدركە ايدر بويىله بىقرار بىنى
 ايدن نەدر بىلەمم بويىله بى مدار بىنى

« هواده یا پراغه دوندردی روزکار بُنی »
 « خزانه منتظرم عمرمک بُهارنده »

§

زیانه چیقدی بتون انتفاع ملک وجود
 یتر بکایت او لدی صداع ملک وجود
 وطنده او لسه چکلمز نزع ملک وجود
 « ایدرسه دل یری وارد وداع ملک وجود »
 « غریبند ییر بولنورمش عدم دیارنده »

§

رجای باده ایله دستبوس خارم
 شرابسر طوره م نشیدنده بیزارم
 شو بزم کهنه ده بر سودسر کهکارم

§

« قراریاب او لدم کرچه مست سرشارم »
 « حسد اورنده که آسوده در هزارنده »

§

روایی (اکرم) او نویق او مهر غناجی
 رواده او لسه نه ممکن کوکا دن اخراجی
 سخیاله بارقدلر صالحی شوق مهراجی

«کوکل او نوسفر نور طلعتك تاجي»
 «يانار قيامته دك نار انتظارنده»

محتاج ايضاح اولديغى او زره اكرم بىك شـ و
 وجه ايله تخميس اي دوب زمزمه يه درج ايادىكى غزل بىم
 آثار مدندر .

اكرم بىك بو غزلى بكتمش دىك اولور . زيرا
 انساندە تقدير ايتمىكى بر غزلى — هېچ برجىبورىت اولدىغى
 حالدە — تخميس ايتكى كلفتنده بولندىمە جىنى كى آنى —
 كندىسنجە — منتخب اولان آثارى مىاندە بوانىدرە مغە
 دخى قطعا لزوم كورەمن .

مادامكە بىم «غرق نور» ردىفلى و :
 رتبئە علویتن فکرایت اى دل بيدارمك
 عرش استغنا تىزلىكاھىدر افكارمك

عطلعلى غزللرم كېي بتون سوزلرم — اكرم بىك
 اعتقادنجە — معناسىز باطل شىلر ايش ، مادامكە بىم
 سوزلرم دكلى ، آزىزە نظيرە يوللو يازىلان آثار بىلە ئاطھو
 بىك — يالان سوپىك ايستمدىكى حالدە عنوانى بىندىن
 آلدىغى ازكار ايدە مىھ جىكى — مجموعە اشعارنده دخى
 (محل بولە حق شىلدەن دكلى) ايش اكرم بىك بالادەكى غزلى

ئىچۇن ھم تخمىس ، ھم دە كىندىسىنىڭ انىڭزىيە ئىشلە ئىشارىنى
جامع اولان زمىنەدىيە درج ئىلىش ؟

امغان نظر اصحا بىخىدە بىرىيەتىندركە اکرم بىك مقدماً —
حەممە حسن فىكردە بولىدىنى ئىچۇن — آثارمى بىكىنىش،
مۇ خراً ايسە — فىكرى دىكەشىدىكىندن — بونلىرى
بىكىنامىكە اوزىنىشىر :

اکرم بىك « تقدیرالخان » دە يىنە طاهر بىك شوپىلە بىرىشى
سوپىلۇر :

« آزىز جناب فياض متعالىك سزە احسان مخصوصى
اولان وسمى ايلە ۰۰ ورزش ايلە اكتسابى ممكىن اوله مىان
قابلیت كلىيدء ادبىيەنى كوردىكە حىسىلەرنىن :

حىسىد پرورلۇ حالى يىاندر
كە يوقىدر بىر بايدىتە حىسىدىن

صارلىش تىفسىدە بىر حىز عىج يىياندر
كە چىقىمىز چىقىمىد قىچە جان جىسىدىن

فحواسى اوزرە فوق العادە مضطرب و مساوب الشعور
اوله رق نە يايپە جىغلىيە بىلەزلىر . يازدىغىز شىلەرى بىكىنلىر
ايكن تقلیدىنە قالقىشىرلەر فقط موفق اوله مىزلىر ۰۰
« قابلیت كلىيدء ادبىيە » دن دم اوزمىيدىلم . فقط حىسىد

كىمدى حىدىن فوق العاده مەضطرب وەسلىوب الشعور
اوەرق نەياپە جقلىرىنى بىامىنلر كىمىلر . بوزالىنى - اكرم
و طاهر بىكلر اعتراف ايتىك اىستىمىسىلر دە - ارباب دقت
اكلازلىر .

بزم - درجىئ قابلىتنى بىلدىكىمىز - طاهر بىك شوپە
طور سون . آنك استادى اولان و ماھىتى از جىلمە
« تقدیرالخان » نىدن معالمۇم بولۇش اكرم بىكە دەخى حىسىدەكلى .
ھېچ بىر وجد ايلە غېطە بىلە ايدىكە تىزىل ايدەجىڭ بىر طېيىعتىدە
يارا دىماش او لەدىفەمىزى بىزى بىلەنلر بىمۇرلىر .

بزم ، طاهر . بىك يازدىغى شىلىرى - بىكىندىكىمىز
حالىدە - تىقلىدە قالقىشە جەغمىز فەتكىرى اىسە حقىقە ئەنەن
بىك دەخى خىالىدە اوغراما ماش غرائب اوھام اكرمىدە
دىندر .

نصل كۈلىمە ؟ بىزملە برابر ھەركىس دە نصل
كۈلىسون ؟ بىر كە دوشۇن سون . انسان بىكىندىكى
بىر شىۋىڭ تىقلىدە ئەنەن قالقىشىرىمى ؟ او لا بىكىزىدە سەكرە آنى
تىقلىدە او زۇزىر . اكرم بىك بىلە وقتىلە بزم « قۇزى » مەنھۇدە
سەنى نەھىمە بىكىندىكى اىچۇن تىقلىدە ئەلتەنەشىسى ايدى ؟
كىندىنە خطاباً استادىنە بىلە عامە قىرىشى بى غەزانە

بىر سوز سوپىش اولىنىدىن طاهر بىك — بالو كاله —
او تانسى يېرىيدىر .
بواستادك :

« او توروب عالم سعادتىدە »

مصاراعنە داير بىيان افكار ايلدىيى صرهەدە مصاراعك
ناظمى اولان طاهر بىكە :
— عالمدە او تورىلۇرمى يَا ؟ ۰۰
ديئىسى دخى او قىيلدىن دكلىيدىز ؟

بىك افنەن كويىا مطابعات ادیبانە بىيان بىورىيورلۇ .
ذات عاليٌ شاعر انه لرى عجبا زىهدە او طورىيورلۇ ؟
ادىب مشھور مصطفى رشيد بىك بىلە بىليركە « استنىد ».
عالمىندە ۰۰۰ دكلى ؟

يوقسە اكرم بىك مصاراع مذكوردەكى « عالم » ئى —
سيورى عقللىرىدىن بولندىيى جهتىلە — « منارە علمى »
معناسىنى آلىنور ؟ ۰۰۰

اكر بويىلە ايسىدواقا « عالمدە او تورىلۇرمى يَا ۰۰ » دىكىدە
كىندىسى حقلى كورملەك لازم كله جىك .
شمدى انسانك بىكمىدىكى شىئى تقىلیدە قالقىشىوب .
قالقىشىيە جغى ، عالمدە او طورىياوب او طورىلە مىيە جغنى .

جدى صورتى دوشوننلر كيمك فوق العاده مضطرب
ومسلوب العشور أولديغى تعين ببور سونلر .

اکرم بک برده شو سوز جکزی کوزدن چکیرلسون:
« او تقدید جیلرجه مجھول و فقط بزر جه حمد و نما
اولسون معلوم اولان شیلردندرکه هر کسک اشیایی
کوروشی . . دوشونشی . . حس و تلقی ایدیشی بر درلو
اوله من . مثلا ذات عالیکزله بنده کز بزرمانده بر شیئه نظر
ایتدیکمنز حالده یاراد لشمنز اقضا سنجه بنم نظرم او شیئک
صورت سطحید سندن او تهیه بر درلو چکامز کن سر زک نظر کز
تا جکر کاهنده قدر نفوذ ایدرک سرائرنی کمال وضوح ایله
تماشا به باشلار . . . . . «

بز — چدو شناو لسون — شمدی یه قدر « هر کسک آکلاشی بدر ». کبی بر هذیانده بولندق . تساوی افهام اعتقادنده بولنش او لسدق اکرم بک ادرا اکیله کندی ادرا اکزی فرقیز کور مدن لازم کلیدی . نداء عليه بولله بر « دمدمد » یاز معه لزوم قالمزدی .

تکرار ایدرم : فوق العاده مخاطب و مسلوب الشعور
کیم اولدیغی تعیین بیورلسون .

اکرم بک طرفندن تخمیس اولنان بالاده مذکور غزلی
« ساقز » ده بولندیغم صرده ده یازوب « ترجان حقیقت » ه
کوندرمش ایدم . بس بالی میر محترم بونی غزته ده
کوره رک آلوب تخمیس ایتمش .

خط دستیله محرر بر نسخه دیگر بوناک
حفظی تخمیسک زیر نامه ینه اکرم بکان خط دستی
و امتناسیله — او وقت مکتب ملکیه شاهانه طلب سندن
بولنان بر افندیه خطاباً یازلش — بر تذکره نک « بر کون
کلیر لازم اولور . » ملا حنثه سنه مبنی ضایاعی تحوز
ایدما هستندن نشت ایلمشدر . ایجاد ایدرسه تذکره
مذکوره عیناً نشر اولنه بیلیر .

بر تذکره اکرم بک کمال کرامه حتمله بر چوچ
كلات التفانکارانه یازمش . حتی بکا « شاعر مادرزاده ».
قلمده « نای حسینی نوا » دیمش ایدی . تخمیس ایتدیکی
غزال :

نەدر او نوحد ویرانه نک جوار بند
طوقندی خاطرمد حال از کسارت ناده

دکل غریب بولنسم مدام مست خراب
مسافرم وطنك بر خرابه زارنده
بیتلرینک بر (تاباو) تشکیل ایتمکده بولندیغى و کندیسنى
تەخمیس يازمۇھە تشویق ایدن شىلەت برى دە بواولدیغى
سوپلیوردى .

شاعر مادر زاون نای حسینى نواستدن چیقان نعمات
صکره دن صاحب زمزەن جە بکنەمز اوئش وايکنچى .
او چىنجى زمزەنلرده ، خصوصىلە « تقدیرالخان » دە تزىين
ایدلىك اىستېمىشدر .

يىكىدىكىرە خند اولان بوايىكى حانڭ اکرم بىكىدە تىجلىسى
نه حكىمە مېنيدر ؟

بوسىءالك جوابى از باب مطاعە ذهنلرندە حاضر
بواورلر ظن ايدرم .

بىك افندىز و قىلە حىقىمە اوزان بىوردىقلرى التفات
بۇندىن عبارت دىكىلەر . دها برخىلى آثار توجىد اظهارىنە
عنایت بىورمىشلەر ايدى .

از بىلە (موسى بن ابي الغازان — ياخود — حىت)

عنوانلى منظوم اثرى مكتب ملکيە شاھانه ده طلبە ادبە
درس طرزنە او قودوب از بىر لەتكىدە او لە قلرىنى ايшиدردىم،
مئخرًا اثر مذكوردىن :

پرغضب ، يوق جواب موسادە
الى تىغ حيات فرسا دە
بر جواب آلمىنجىد كىندىن
فارسان اولقايىتىوب رەھن
جەله كۈستەردىلەر او شىير نە
جەله سەن پارە پارە يېغىدى بىزە
او تەكى آتلىلەر قوشوب بىردى
قىيلدىلەر قىسىد دوسي يېكتىن
كىرچە پېش و پىسندە دشمن چوق
لىك موسادە هېچ بىروا يوق
نظرىنە ئايش خىجر
موج آب حىاتىن خوشتو
تىغ تىزىللە ، آرقە دە جوشىن
پېش دشمنىدە قلعە آهن
قلبى اول رتبە بولىش اسحىكام
اوينامز بىك قىامت ايتىسى قىام

یېتلرینك — حسن مىشال اولهرق — «تعلیم ادبیاتە» ە
آلندىيى كورلىشدەر .

واقعا اکرم بىك طرفىدن حقنە :

(مؤلف حقىرىك پدرىيدىر . زماننە شهرت فوق العادە
ادبىيە يە مالك ايدى . مكراً تقويم نظارتنىڭ كىلەرك مطبو .
عابجه خدمات مشكۈزەسى سېقت ايتىشدەر . بىرچوق زمان
اول طرف حقىرالەمدەن قىلە آئىش اولان مغىصل ترجە
حالىلە آثار قىلىيەستىدىن جمع ايدى بىلدىيكم منشأت و منظوما .
ئىنكى رخمىت رسمييەسى دخى استەممەل ايدىلش اولدىيى
حالىه هنوز طبع ايتىدىر يە ما ماشدەر .)

يوللو بىر ملاحتىزه ايراد ايدىلش اولان رجائى افندى
مرحومك :

انكشت جولەسىلە چىن بىر قايق كلوب
فوئنە دەمير ايدىنجە او در پىش اسكلە

يەت بى مائىلە سامىنىڭ :

سىرىد پىس طبع وسفىيە بىدىشىم كىمەر دىم
اھل سوق اىچەرە فەتىر و مختشم كىمەر دىم

مطلع ماوی ڪی بعض آثارک دخنی «تعلیم ادبیات» جه
حسن قبوله مظہر بیور یاشنده باقیاییرسہ ذکر اولنан ادبیات
جیتک او سو مرتبہ کتابه آلنیش او لمسدن اکرم بک حقيقة
عیز آثاره مقتندر بر ۰۰۰۰ او لدینی آکلاشلمز، فقط بزم بحث
آنده دکل، مشار الیک آثارم حقنده او لاری حسن توجہ
کوسا تروپ کوسا تار مديکنده در ۰

تحف دکلی؟ «تعلیم ادبیات» ده اکرم بک او ابیات
جیتی عبد الحق حامد بک :

قانلر دوکه رک بو شهره کیزدک
جانلر یاقدرق هـوا یه ویردک

هلا عمره بیک حقارت ایتدک
تغیرینه ده جسارت ایتدک

بیکلر جه یکیت جوانلر اولدی
طاغر ڪی پهلوانلر اولدی

تذکاری ایدر خیالی تدھیش
دیدم ڈو تشور ایدنجه در پیش
پیتلر یله بر لکدہ ایراد ایده رک بو نلرک مقتضمن او لدینی
(مبالغہ) یی استحسان و نفعینک :

خرد علامه ادرانک برگهنه شاکردى
فال شهنازمه اندیشه مک بر جلد زرگاری
سخن بر طوطی معجز بیاندر خادمه است دی
قام بر قهرمان تیغز ندر دل سلطنتی
جم اندیشه مک خورشید بر جام زراندو دی
عروس طبیعت ناهید بر چشمکی پرستاری

غیر خریه سنی (عنمتمی شعشه‌ای) دیه وصف ایت-دکدن
صکره بونی (هر او قویشده ذوقیاب بлагت) اولدیغنى
او چنجی زمن مدده بیان ایتش ایکن :

رتبه علویت فکرایت دل بیدارمک
عرش استغنا هنر لکاهیدر افکارمک

طبع بی با کم تنزل ایتسه منصور اولنگه
 سایه سی مسجود حق کویان او لودی درامک
 مطلع الانوار یدر آفاق اعجازک لم
 اهل دل پر تو ربای فیضیدر کفتارمک
 کور دیک رندان عشقک نشوء شوق آوری
 مقتبسدر نشوه سندن ساغر سر شارمک

بولسه عشق اربابی ايلر سجده دامانی
 بوسه خواه پاییدر شیرین لبان دلدارمك
 چهره مقصودی سیرا تمش قدر مسعود او لور
 کورسه موسی عکس انوارین تجلیزارمك
 سویلسون الله ایچون سحر آشنايان بیان
 او لمیان مسحوری کیدر خامدء سحبارمك

غزلنی :

آستینی پنچهء، خورشید در عنتریمك
 هم نشینی غنچهء ناهیددر دستارمك
 استسم آثار شرق و غرب به طوفان خیزاو اور
 اک کینی جلهء تنقید در ڪفتارمك

کبی قاره کوز پرده سی آردندہ اختفا و بیک در اور ..... بی
 ادبانه ده بولنده رق خلق کولدر مکه اعتنا ایدن مسخره .
 لردن بشقدہ هر کسک لسانه آلمقدن استھیا ایده جکی بر
 لاف ایله استھفاف ایتمک کوچکلکنده بولنیور !
 مذکور غزالک — ترجان حقیقتله نشر او لندینی
 زماز — اکرم بک هیچ سو مدیک ذواتدن و فقط

حقيقه بیوک شاعر لریم زدن اولان هرسکلای (عارف)
حکمت) بک افندی کبی بی غرضان عز فا طرفندن نه قدر
التفاہ شایان کورلدیکنی . حتی :

سویلیسون الله ایچون سحر آشنايان بیان
اولیان مسحوری کیدر خامه سخارمك

بیتند قارشی بعض ارباب تقدیر جانبدن :

سویلرز الله ایچون ای شاعر معجز نفس
برسوزکله تئک او لور و سعتلنور اقلیم دل
وارمیدر تأثیر سحر نظمکی حس ایتیان
خامدکل مسحور فیضی اولیان انسان دکل

طرزندە شهادتلر ابراز ایدادیکنی کوردجکە اوته طرفده
حال نفسی تعریف ایچون :

حسد پرورلرک حالی یماندر
کە یوقدر بر بلا بدتر حسددن
صارمیش نفسه برمز عجی ییاندر
کە چیتمز چیتمدجکە جان جسددن

دیکده و حدندن (فوق العاده مفهوم طرب و مسلوب الشور)
اولمقدہ بولنان اکرم بی چارہ کیم بی لمیر نصل قیودیم
قیوریم قیورانیور هش .

غزل مذکوری او صورتله تزیینه قالقشم سند نظر
اکرم بک فخریه لی شعر لری سومنمش کبی طوریه ور،
دکلی؟

پیاشونلر نهدر :

یازلمنش تاازلدن سر دفتر نظم آوران اوزره
جناب طبیعت بوجهمه القاب و عنوانی
سخن سخنان رومک سحر ساز معجز آثاری
نکت پیدنان عصرک شاعر یا کیزه (اذعانی)

§

عجب پاکیزه کو برشاعر وحی آزمایم کیم
یاز لسد لوحه خورشیده شعر پاک احرار
دمادم عالم اندیشه ده معراج ایندر طبیع
ش خامدم تصور ده برآق باد یهادر

او لور کیم کور سدهول فتنه سندن تا بندەدھوش
دوات چە نشام طاس سخرا بن سینادر

::

بنم او ساحر الهام سنج و وحی آرا
بنم او شاعر سحر آفرین معجز فن
که سلک جوهر نظم کزوب ایدیده
ایدر بونگردی تقدیر علم ایچره گن
بنم خلیفه روی زمین معنی کم
ودید در بکاره دن صنوف خیل سخن
دکل خیاله هم قدر جوهر والماس
دکل مقالمه هم سنج ساک در عدن
چکرسه چند سنه دخی نظم و انشاده
بکا بولنیه هم پا جهانده اغب ظن

بو نلری و بو قیلدن او لان بیک در او فخورانه
مضنو نلری ده بن سویلدم آ! و قور بک افندي حضر -
تلری سویلمشلدر! ...
اگرم بک ذکر او نسان حیت پار چە سندن پشقا

« قوزی » و « فریاد » عنوانی منظومه لرمی دخی — ینه
 حسن مثال اول درق — « تعلیم ادبیات » ه آمشدر .
 اوراده ملر ۰۰۰۰۰ : « برمؤاف اقتدار ینک فوقد
 چیقیق و کناریسی دهاعالی بر ما هیته کوسترمک ایستیوبه
 طبیعتی زور لدجده (..... کبی) یازدیغی شی دائنا
 طبیعیلک من یتندن محروم قالیر ۰ »

« چونکه یازدیه اعتنا تکلیف تکلیف یسد الفاظ و افکار .
 جد رکا کتی ، غربتی ، تعقیدی استلزم ایدزکه بونلرک
 هیضیده طبیعیلکی احلال ایدیجی شیلدز ۰ »
 « او قویانلرک عمومی تنظیر ینه نفسنده اقتدار کورمک
 طبیعی اثرلرک بر خاصه مقیزه سیدر ۰ »

« واقعا بويولدہ شیلر پک قولای کوزینور . لکن
 نظیرلری ین میدانه کتیرمک مشکل وبعضاً بتون بتون
 ناقابدرکه (سهل ممتنع) تعبیری بونوع آثار تقیسde حقنده
 بر تعریف بجمل و صادقدر ۰ »

دیدکدن صکره — مثال او منق او زره — نفعینک :

آفرین لطفکه ای باد نسیم
 بوقدار آنجق اونور فیض عیم

بىتىلە باشلايان منظومىسى و آنى متعاقب بىز «فرىاد»مى
ايراد اىلىشىدر .

بىكىزك افادەسنه نظرأً «فرىاد» منظومە سىنک دخى
«سەھل مەتن» قېيىلنەن اولىسى لازم كلىيور .

دىيىك كە بن اكرم بىڭ نظرنەه بىر ايىكى سىنە اول
اصحاب حسن طبىعىتىنەن اىتىشم ! صىكىرە دن نە اولىشىم ؟ بىر
(مؤلف حقير) كە بىيك درالو تەخچىراتىنە سىزا بىرداوه سرا .
اوپىلە مى ؟ بىنم ماھىتىم بىك افندىنەن كېفەتىمى تابعىدركە
اودرلۇ تەخوالاتە اوغراسون ؟ . . . كەندييىسىنەن بىراحترازم
اولە بىلەرىمى كە «تىقىرالخان» دىيە مىدانە چىقاردىغى مەذلتىنە
مەء (. . . . .) دە كۆيابىنى تەخچىرا يەچۈن تقوه او لەنش
برچوقق . . . . . تصادف اىلەيم دەبو نلىرى اكرم افکن
بردست رەد اىلە كاملا كەندييىسىنە اعادە اىتەيم ؟ اكرم بىك :

تىنک ايدىز بىرسوزلە آنلۇ آدمە سەحرالرى
اوپىلە پىك يىلتىممە استەنەفە بى پروالرى

تەبىيەنى اىشقاھىمى ؟
آنى اىشقاھاش ايسە «من دق دق» بى اولسون
بىلمىورى ؟

«کلک مانیز زبانی و بیانی دارد»

غراپتە باقىكز : باتا فندى حضرتلىرى «تقدیرالحان» دە — طاھر بىك بعض آثارىنى دىخى تقييىع ايتىك فكىريله يازىلدىينى اىچون بىتقدير نامىدىه ھېچ دە بىزەمن — يىند طاھربىكە خطاباً بىورىيورلىكە :

«اشعار كىزدىن بىر بىجىو عە ترتىب و نشرىنى سزە بن دە بىرقاچ كرە اخطار ايتىش ايدم . او جەھتلە «الحان» ئى او عنوان لطيف آلتىـدە و سـتب بـر حالـدـە كـورـدىـكـمـ كـبـى سـوىـنـدـمـ »

«عنوان لطيف» تعبيرىنە دقت بىورلىسون ؟ چونكە يوقارىنە اشارت ايتدىكەم وجه ايلە — او عنوانى طاھر بىك بىندن آلمىشدر .

نه كولنج غفلت ؟ ھېچ بىندن آلنان بىر عنوان لطيف» صفتته شايىان كورىليه بىليرمى ؟ ھېچ بىنم خىالىه لطافتلى دىنيلە بىلە جڭ، بىركە او لسون كلک قابىلىدەر ؟ بوراسنى مىربۇ قلمۇن رنگە ، يعنى ..... طرفە آهنگە سورىمى .....

مېرىمن «آتشپارە» ايلە «شرارە» دە، بىر دە قىريباً انشر

ایدیله جاک بر مجموعه اشعار ماک عنوانی اولان «فروزان» .
ده هیچ بر لطافت کوره میور . چونکه بونلرک بنم اولد .
یغئی بیلیور . حالبو که «احان» عنوانه «اطیف» دیور :
چونکه بونک بندن آنديغئی بیلیور . . . . .

«آتشپاره» ي . «شراره» ي ، «فروزان» ي هیچ
سوماگکه او بادیغئی از جله او جنجی زمزده :

«عاویتی حقیقیدن بی نصیب او بادیغئی حالده یالکز
لغطاً عاویتی مشعر سوزلر بالون کمیدر : هوای اشتهاerde
بر آرالق اعتلا ت او لسه بیله بالآخره بر زمین مجھولیت
و هنسیته دوشر قالیر . حقیقت حسیدن محروم ایکن
آتشدن قغاجمدن بحث ایدن منظومدلر ش بتا به بکنر :
ظالم او هام ایچنده فروزان کورنسه بیله هیچ بر قاب
اوزرنده بر اثر احتراق حص وله کتیره مکسرین کندی
کندیلرینه سونر محو اولور . . . . .

دیمسنلن اکلاشدیغئی کبی بالاده کوستارلديکی اوزره
«تقدیر احنان» ده دخی :

«او در او عرش و فرشی بربینه قائم استیان بالا
پروازانه یاوه لر بر روايتده بالوندر که هوای اشتهاerde
اعتلائی خفت درونندن نشأت ایتدیکنی بیلیان ساده

دلان عوامی اعجاز و حیرتە دوشور يرکن برا آراق كند.
يسيىدە بىزەين پست منسىتە دوشۇر قالىر . حتى دوشدى
وحتى تخمىن او لىنىيغىندىن دها چابق (ها كىرچك چابك
دىيەجىكز) دوشدى ! »

« دىكىر بىر روايتىدە آنلۇ بالون دكلى شېتابىدر كە كىنىيىسىنە
بىر اثر حرقت يوق ايكن آتشلىر قويىجمۇر كې فروزان
كۈرنىدىكىنك حكمتى بىلىيان صاف درونان اطفالى متحير
وستىجىب ايلر كن مدار قىام و دواملىرى اولان ظلام
اوھامك بىر طرف اولىمىسىلە بىراپتىر قىرين محو و انعدام
اولور . حتى اولدى و حتى تخمىن او لىنىيغىندىن دها چابق
اولدى ! »

بىور مىستىن آكلاشىقىدە در .

حاصلى : اكرم بىك طرفىندىن تقدىر ايدىلىسى مطلوب
ئۇ اولان بىراشر مطلقا بىم او لماملى ، ياخود او اثر بىم او لىسى
بىلە بىك افندى آنك بىم او لىنىيغىندىن قطعا خىردار بوانما -
ملىيدر .

مثلا بن غايت هرزه آمېز بىر شعر يازوب ده آثار حا
مدىيە دن او مۇق او زىزە كىنىيىسىنە بالواسطە ارائه اىتسىدم او

اژرک میز ..... سەئیر طرفىدن بىر هەوتا تقدىر اولىدە جىندە
شېھىمى ايدىلىر ؟

بالعکس حامد بىك اڭ كۆزىل بىر شعر نۇظەمۈرى بىم
آثارمدىن اولىق اوزرە كىنىيىسىنە كۆستەپەلە جىك اولىسە
تىزىقىندە قالقىشە جىندە تىرىدى اولنور ؟

كىذىك طاهر بىك «الخان» عنوانىڭ بىندىن آلتىرىغى
استادىنە خېر ويرمىش اولىدى بوكا اوپىلە «اطىف»
دىنلىمسى مەككىن اوله مىوب البتە تېرىپەنە لزوم كۆستەپەلەردى.
ھەلە زولالى طاھەرە — بويىلە بىر عنوانى مجموعەسى ايجۇن
قبول ايتىدىكىنەن طولالىي — اجرا بىورىلە حق توپىخات
شىدىدە نىك حد و حسابى اولىزدى.

بويىلە شىلەر دن نە آكلاشىلىر ؟

بو سؤالە جواب ويرمەك لزوم كورىم . زىرا اكرم
بىك دىكل ، اصحاب ادرائىكە خەبابا سوزسوپىلۈرم .
طاهر بىك كىنىي آثارى حىقىندە «تقدىرالخان» لە
حاوى اولدىنى تەحقيراتە قارشى صوصوب دە اوتحكماڭ
مىتەھز يانە نىك آلتىندە قالە جەقىمى ؟ بىكاقالىرسە طاهر او
قدىر غىرتەز بىر كېچ دىكىلەر . بىر كون او لوركە استادىنە

افادە شاکرداڭه ايلە حدىنى بىلدۈرۈپ حائز اولدىغى
حرىتى مخاۆظە يە چالىشىر .

«الخان» نشر او ئىمنىن «تقدير الخان» نشر او لىنىدى .

حقىندە اكرم بىك «مجموعى عكزە قىد ايتىش اىكىن چىزمش .
سەكز . پاك اصـاـبـتـ اـولـمـشـ .» دىدى يىكى غرق نور غزلى
نظىيرەسى عجبا حقيقةدە طاھر باك طرفىدنى چىزلىش ،
يوقسـدـ اـكـومـ بـكـ طـرـفـىـدـنـ ..... لـهـ بـرـ آـزـدـهاـ
ايلىرى كىتمىكە وسىله اولىق اوزرە — او يەمى كوستىركەك
ايستېنىش .

طاھر باك حقيقىت پرور ايسـدـ بوراسـنـكـ اـعـلـانـدـ
مسارعت ايتىلىيدىر .

بوحالدە واقعا استاد باك افنەن حضرتلىرىنىڭ عمومىد
قارشى غرەكارانه بىر يالان سـوـيـماـشـ اوـلـدـقـلـرىـ مـيـدـانـهـ
چـيـقاـرـسـدـدـهـ بـونـدـهـ بـرـبـأـسـ يـوـقـدـرـ .ـ اـيـكـىـ حـقـيقـىـتـ بـرـدـنـ
ظـاهـرـ اوـلـمـشـ اوـلـورـ .

شـوـسـطـرـلـرىـ يـازـقـدـنـ صـكـرـهـ طـاهـرـ بـكـ اوـ وـجـهـ اـيـلـهـ
اعـلـانـ حـقـيقـىـتـ دـعـوتـ اـيـتـدـيـكـمـ پـشـيـانـ اوـلـدـمـ .ـ زـيـرـاـ طـاـ.
ھـرـ بـكـ «ـ نـظـيـرـەـ يـىـ بنـ چـيـزـماـمـاشـ اـيـدـمـ .ـ اوـ،ـ بـنـمـ طـرـفـىـدـنـ
چـىـزـلىـشـ كـوـسـتـرـمـشـ .ـ» يـوـلـلوـ بـرـ اـعـلـانـدـهـ بـولـنـدـ بـقـىـ

اولورسە جناب استاد بى عدىل شاگردى طرفندن پك
فنا بى صورتىدە ..... ايدىلش اولە جىفتىن بوندن بويالە
بردە خلق آرە سنه چىقەمامسى اقتضا يىدر .
نەھىز لازم . چىزلىش اولىسو ، چىزلىماش بولۇسۇن ،
برايمىزە باقەلم .

مۇھىمە :

«اشك چىشم بى كوچوك مىصلق كېي طورىن آقار»
شىرقىسىلە :

«ايىشىدىكى ۋەھىد حىسىنە پىر اول ابراهىم ادھەمە»
تارىخى حۇى بولنان اىكىنچى زەزمىدە كى غەزىلەرن
هانىكىسى غرق نور غەزىلەن دە پارلاقدىر ؟
نەعىنىڭ، اڭ بایانى ئاثارىندا اولان :

بن مىست خرايم دل مىستانە دىكلى يى
كىردون يىنە اول بىزىدە پىيانە دىكلى يى
مەطلىلى غەزىلە ئەنظىيە كېي كورىين
ھېچ وېرمە وجود (اكرم) ذوق وغم دىنيادە
احوال جەھان ذاتاً افسانە دىكلى يى

غز لیمی : ۰۰۰

اکرم بک بو بیتی — بس بلای کندیسینک اولدینی
ایچون — بکنوب زعنده یه درج ایتمش ایکن «تقدير
الحان» ده زوالی طاهر بکه شویله بر چیقشمشدرا :

«آه دنیا بر فنا آباد ایمش

آخری هر ذوق ک فریاد ایمش

بر طر بکاه صفا صانشدم آه
یلمدم زندان ایمش برآه وواه

بر خیالتیش حیاتی آدمک

یو قش انسانه و فاسی عالمک

پیتلر یله باشلایان بومنظومه سکزک مندرجاتی ده شمدى یه
قدر ملیون کره سویلنش و دنیابجه معلوم اولان :
(فانی دنیانک کیمسه یه و فاسی یو قدر صفاتی کدر در)
کې پک ساده ... پک عادی لقردیلردن عبارتدر »

طاهر بکه بو پیتلر یله باشلایان منظومه‌سی میلیون
کره سویلنش لا قیردیلردن ایمش . یاتنقید جی بک
افدی حضر تلوینک (دکلی یا) دیه سویلش اولدقلری

بیت مذکور میلیار کرە سوپەنمش سوزلودن دکمیدر ؟
عجیبا میر ... سیئر بربیتک ایچنده (اکرم) بولنۋەله
اوپیت معمور او لیویرمی صانیور ؟

« هم قورقار ، هم ..... » مىلەنی يادە كەتىرە جىڭ بىر
طور خنده فزا ايلە (تىقىد جىلىر) كە عىلەنەدە بولنۇغىد
قالقىشان كىندىنىن بى خېر .. حال و قالانە بىر كە عطف
نظر امعان او لەسۈن .

نفعى :

دەكىشوردم هەلە خىلکە سخنوراڭى بن
مەكىن او لىسىدى اكىر حكم قضايى تغىير

دەپ بىھەودەمى فرىياد اىتىش ؟
يوق تىغ زبان چىممەدن او زىكە دخىچارە
غايتىدە ... او لەدىلەر اېنىلى زمانە
رجىزىنى او قويىرق خەممىلى عەفانە قاھرانە مەدافعەلە دە
بولۇشىدە حىتسىزلىقىمى اىتىش ؟
باكە نە بن رەند جەـاـنـدـىـدـىـم
اىتمىز اثر باكە غم روزكار

دیش ده مدعاوی هر وجد ایله اثبات ایده ماشی؟ قوچد
حسن قلعه‌لی (پیش اعداده قاعده آهن) ایش.

ینه ایکنجی زمزمه‌کی:
چیقار مقام دوکاهه نوای شنه و تدر
دم کبو تره بکزو ترانه کز وار در

بیتی حاوی غزل ارباب ادب نزدنده غرق نور غزلنده
مر جع کوریله بیلیرسده اکرم بک:

«ای اهالی بن ادیب اعظمم .»

پرده‌سنه کی نغمه‌لره هر کسه قولاق طواغونلغی ویرمکه
چالش‌سنه حقی و بتون آثار شهوت انکیز طبعنی جله‌دن
زیاده رونقلی کوره لم . فقط او چنجی زمزمه‌کی:
ای تک بنی محروم امل عادتکز در
وصلت دمی فریاد او سرک عادتکزدن

کبی بتون بتون دائرة ادبین بیرون و خلیع العذار
ز پیستان روزکارک دار الفواحش‌ده ایراد ایلدکاری
تحریصیاتدن نمونه نمون سوزلر (ارباب ادب) دیدیکمز

ذرات عنانده نصل استحسان و ترجیحه مقرون او اور
بیله مم .

اکرم بک — هر دم بیو لده بی پروا زمزدا اولنی
عادت ایدنیش برآدم اولدینی حالده — « تقدیر الحان » ده
طاهر بکه تربیه ویردیکی صره ده :

« ادبیاتک غایتی تربیه افکار ۰۰ تصفیه و جدان ۰۰
تهذیب اخلاق ۰۰ تنویر اذهان اولدینی منکر دکلدر .
لکن بر شاعر شعرینی اخلاق درسی ویرمک ایچون
سویلمز . املی شوق محبت و لطائف طبیعته و سائره يه
متعلق ساختات قابید و خیالات علویه سـنی ممکن اولدینی
 قادر لطیف ورنکین ۰۰ ظریف و متین بر صور تده عرض
و تصمیم ایتمکه منحصر در . بوصره ده مقید اوله جنی
برشی وار ایسه او ده اخلاق عمومیه يه تعرض ایده بیله جك
پرده بیرونقلدن تباعد ایتمکدر .
دیمسی قهقهه بخس عالم او له حق ابله فریبانه ترانه لردن
دکلیدر ؟

§

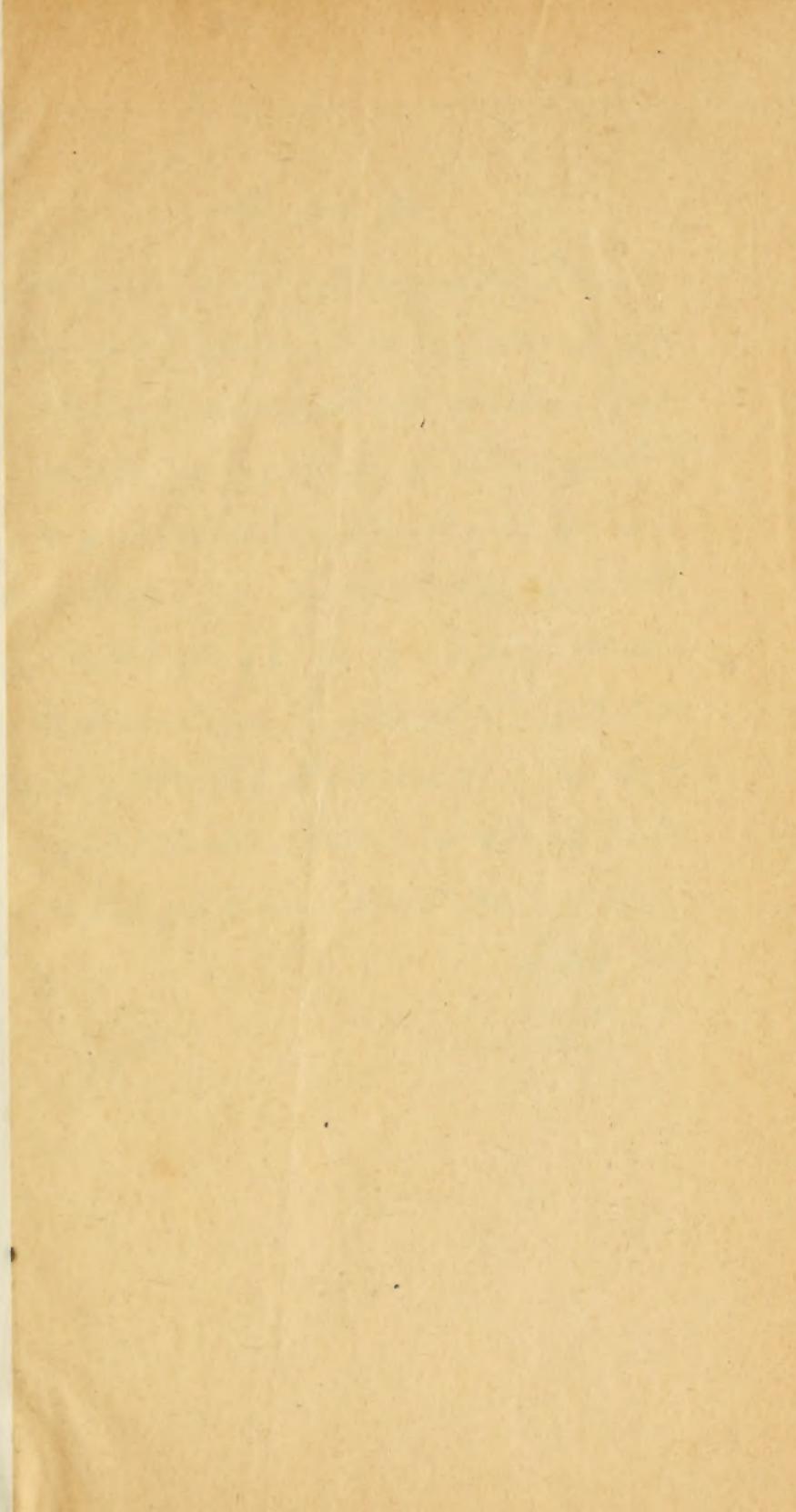
﴿ اخطار ﴾

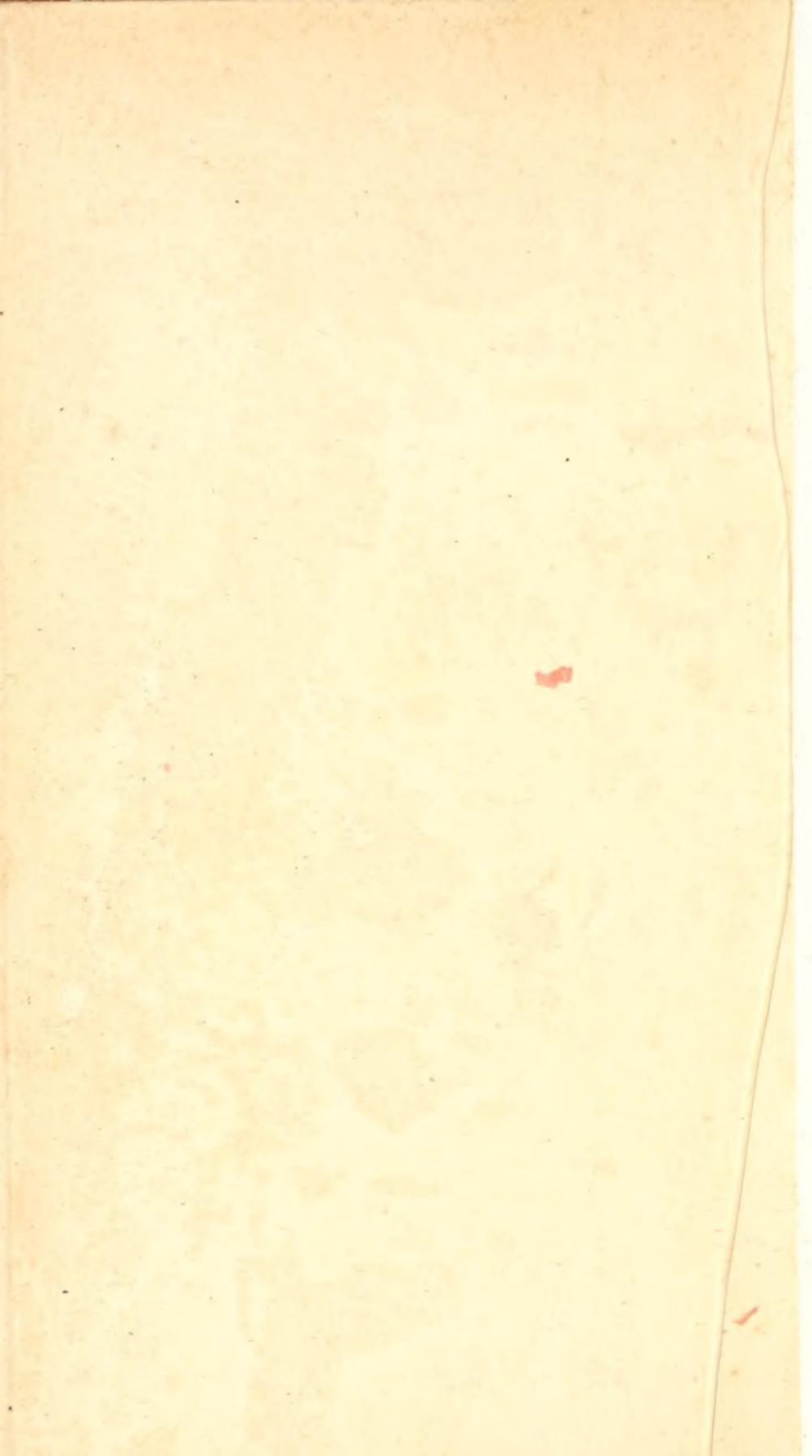
رجائی زاده سعادتو محمود اکرم بک افندی حضرت -
 تلری طرفدن یازیاوب نشر اولنان (تقدیر الحان)
 عنوانی رساله ده معلم ناجی افندی علیهند غرض کارانه لسان
 استعمالنه جرأت بیورلسی اوزرینه معلم طرفدن -
 هدافعه حق - یولنده یازیلهرق (دمده) سرلوحه سی
 آلتند غزنه مزله (*) نشرايدملکه اولان مقابله هزادانه
 ما بعدینک غزنه مزله درجی - اکرم بک (قلمنه صرا -
 جمعت ایتسی لازم کلیر کن) بتصورت هدد جویانه ده
 داخلیه نظارت جلیله سنه واقع اولان التجاسی حسیله
 نظارت مشار الیها جانب عالیسمندن مطبوعات اداره بهیه سند
 ویریان امر شفاهینک طرفزه تبلیغ اولنسی اوزرینه -
 تأخیر ایدلشدر .

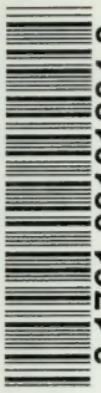

(*) سعادت غزنه سیله

3 1761 08101834 3